

Center of European Projects

European Neighbourhood Instrument Cross-border Cooperation Programme
Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020

Collection of Abstracts
of the International Research and Practical Conference

Contemporary Socio-Economic Issues of Polish-Ukrainian Cross-border Cooperation

Warsaw 2017

PL-BY-UA
2014-2020

Publisher:

PL-BY-UA 2014-2020

Center of European Projects

Joint Technical Secretariat of the
ENI Cross-border Cooperation Programme
Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020
02-672 Warszawa, Domaniewska 39 a

Tel: +48 22 378 31 00
Fax: +48 22 201 97 25
e-mail: pbu@pbu2020.eu

www.pbu2020.eu

This document has been produced with the financial assistance of the European Union, under Cross-border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2007-2013. The contents of this document are the sole responsibility of the Joint Technical Secretariat and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

Circulation: 300 copies
ISBN 978-83-64597-05-3

Free copy
November 2017

Dear all,

I have the pleasure of presenting this publication, which is a compendium of abstracts received for the Scientific Conference "Contemporary Socio-economic Issues of Polish-Ukrainian Cross-border Cooperation".

The conference was organized by the Cross-border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020, which supports cross-border development processes in the borderland of Poland, Belarus and Ukraine. The Programme provides assistance to the joint projects, submitted by local institutions. In the current financial period, 749 applications have been received in different thematic objectives such as Heritage, Security, Accessibility and Borders. These projects reflect the needs of cross-border communities and we are aware of the fact that there is a more complex story behind them in terms of Polish-Ukrainian relations, which needs special attention.

The present conference is an attempt to analyse and summarize different aspects of these cross-border relations. The variety of themes discussed (history, religion, social life and political movements, education, science, employment, mobility, economy) demonstrates how complex the nature of cross-border relations is and, at the same time, how much the two countries have in common. We hope that the conference helped to reach better understanding of the issues crucial for our countries and that it will set the paths for the development of future cross-border initiatives. Activities such as this scientific conference definitely provide added value to the Programme and we expect that it will become a regular event in the future.

Taking this opportunity, I would like to thank the Lviv Ivan Franko National University and the University of Rzeszow, which are our partners and co-organizers of this event, as well as all those, who contributed their abstracts and expressed their interest in participation.

Yours sincerely,
Paweł Słowikowski

Head of the Joint Technical Secretariat
Cross-border Cooperation Programme
Poland - Belarus - Ukraine 2014-2020

9

1.

Social challenges in Ukrainian-Polish cross-border cooperation.

Суспільні виклики у сфері українсько-польського транскордонного співробітництва.

Wyzwania społeczne w dziedzinie polsko-ukraińskiej współpracy transgranicznej.

57

2.

Economic strategy of Carpathian Euroregion development.

Економічна стратегія розвитку карпатського євро регіону.

Strategia ekonomiczna rozwoju Euroregionu Karpackiego.

67

3.

Historical heritage in the context of harmonization of Polish-Ukrainian relations.

Історична спадщина у контексті гармонізації українсько-польських відносин.

Dziedzictwo historyczne w kontekście harmonizacji stosunków polsko-ukraińskich.

83

4.

Social security: risks, prevention and regulations.

Соціальна безпека: загрози, профілактика та регулювання.

Bezpieczeństwo społeczne: zagrożenia, profilaktyka i regulacje.

119

5.

Polish-Ukrainian economic cooperation.

Українсько-польська економічна співпраця.

Polsko-ukraińska współpraca gospodarcza.

159

6.

Secure borders: Polish-Ukrainian cooperation experience.

Безпека кордонів: досвід українсько-польського співробітництва.

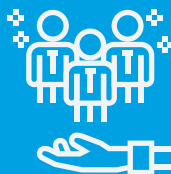
Bezpieczeństwo granic: doświadczenie współpracy ukraińsko-polskiej.

1

Social challenges in Ukrainian-Polish
cross-border cooperation.

Суспільні виклики у сфері
українсько-польського транскордонного
співробітництва.

Wyzwania społeczne w dziedzinie
polsko-ukraińskiej współpracy
transgranicznej.

1.

Modern Value Orientations of Young People in Central and Eastern Europe/ Сучасні ціннісні орієнтації молоді країн Центрально-східної Європи

Afanasiev Dmytro

EN

Young people are the most active social and demographic group and at the same time they are also the driving force of change, the group that is the most affected by the consequences of economic and political processes. Eventually, the future of any society depends on the structure of core values of young people.

The term “value” means the phenomenon (object) of the spiritual (material) culture which is meaningful for an individual or a group and is perceived by the subject of evaluation as good, standard, beneficial and ideal. Within the framework of the sociological theory, several axiological approaches have been formed, which interpret the notion of “value” from different positions: utilitarian (G. Spencer, K. Marx), idealist (G. Rickert, E. Durkheim), normative (T. Parsons, R. Merton), and understanding (M. Weber). The structure of values of the subject gives him/her orientation on integration into society. Empirical ways of measuring values are widely represented in the sociological tradition, and some of these techniques turned into independent trends of empirical science (R. Inglehart, S. Schwartz).

According to the results of recent investigations of the values of the youth of Central and Eastern Europe, the main characteristic of value orientations is their diversity, which corresponds to the dominant tendencies in other countries of Europe and the world. However, there are also clearly visible common features, namely the combination of at first sight contradictory positions: a pragmatic view of life with the importance of spiritual development, a certain youth radicalism with favour in relation to others, etc.

UA

Молодь є найбільш активною соціально-демографічною групою, та, водночас, є і рушійною силою змін, тим об'єктом, який найбільше відчуває на собі наслідки економічних та політичних процесів. Зрештою від ціннісної картини світу молодих людей залежить майбутнє будь-якого суспільства.

Під «цінністю» ми розуміємо значущу для індивіда або групи явище (предмет) духовної (матеріальної) культури, яке сприймається суб'єктом оцінки як благо, норма, користь, вигода, ідеал. У рамках соціологічної теорії сформувались декілька аксіологічних (ціннісних) підходів, що з різних позицій трактують поняття «цінність»: утилітаристський (Г. Спенсер, К. Маркс), ідеалістичний (Г. Ріккерт, Е. Дюркгейм), нормативний (Т. Парсонс, Р. Мертон), розуміючий (М. Вебер). Ціннісна картина світу суб'єкта надає йому орієнтири для інтеграції в соціум. Емпіричні способи вимірювання цінностей широко представлені в соціологічній традиції, а деякі з цих методик перетворились на самостійні напрями емпіричної науки (Р. Інглхарт, Ш. Шварц).

За результатами останніх досліджень цінностей молоді країн Центрально-східної Європи, основною характеристикою ціннісних орієнтацій є їх різноманітність, що відповідає домінуючим тенденціям в інших країнах Європи та світу. Проте чітко проглядаються і спільні риси, а саме поєднання суперечливих, на перший погляд, позицій: прагматичного погляду на життя з важливістю духовного розвитку, певного молодіжного радикалізму з доброзичливістю у ставленні до інших тощо.

2.

Adaptation of the Elderly in Geriatric Institutions: Polish and Ukrainian Experience/ Адаптація літніх людей у геріатричних установах: польський та український досвід

Ben Orysia
Brundzak Oksana

EN

Increasing number of the elderly in the world's population, in Ukraine and Poland alike, focuses scientists' attention to different problems of gerontology. Sociology is not an exception in this process. As the other social scientists sociologists are interested in researches, which deals with the elderly issues.

The elderly can be seen as one of the most miserable groups in the modern society. Especially, it concerns those people, who have to manage without any relatives' help and become patients of geriatric institutions. Prerequisites that lead the elderly to these institutions are interesting for researchers in the field of sociology and psychology. Among those prerequisites the most important are psychological, social, economical, physiological and personal ones. Additionally, prerequisites of coming of the elderly to geriatric institutions are related to their life experiences. This gives the opportunity of classifying them as voluntary, forced and compulsory system users.

The main scientific interest concerns the process of social adaptation of the elderly to the geriatric institutions. There are external and internal factors of such social adaptation. The external factors are connected with accommodations, food conditions, leisure etc. Among the internal factors the most important are communication, company, religion etc.

The problems of the elderly becomes more actual in Ukraine and Poland. It is interesting to compare the experiences of both societies in terms of social work with the elderly, especially of their adaptation in geriatric institutions. The qualitative research, including interview with the elderly and the working staff of geriatric institutions in Ukraine and Poland gave the possibility of creating an interesting comparison.

Зростання чисельності літніх людей у світі, загалом, та в Україні і Польщі, зокрема, обумовлює посилення уваги науковців різних сфер до вивчення геронтологічних проблем. Не є винятком соціологія, котра, поруч з іншими соціогуманітарними науками, проявляє все більший інтерес до того, що пов'язано з людьми похилого віку.

Літніх людей можна вважати однією з найбільш вразливих верств населення. Особливо, це стосується тих людей, котрі в силу тих чи інших обставин залишилися без опіки своїх рідних і потрапили до геріатричних установ. З соціологічної та психологічної точок зору на особливу увагу заслуговують передумови, які привели людей похилого віку до таких установ. Серед таких передумов, найважливішими є передумови психологічного, соціального, економічного, фізіологічного, а також особистісного характеру. Крім цього, передумови потрапляння літніх людей до геріатричних закладів, які пов'язані з їхнім життєвим досвідом, можна поділити на добровільні, вимушені і примусові.

Не менш важливим з дослідницької позиції є процес адаптації людей до геріатричних установ. Чинники такої соціальної адаптації можуть бути зовнішніми по відношенню до самої людини і внутрішніми, що пов'язані з особою старшої людини. Серед зовнішніх чинників найбільш важливими є умови проживання, якість харчування, різноманітність дозвілля тощо. До внутрішніх чинників належить спілкування, наявність близьких людей, релігійна складова тощо.

Як в Україні, так і в Польщі проблема людей похилого віку продовжує набирати актуальності. З наукової, а також соціально-педагогічної точок зору, цікавим видається порівняти досвід обох суспільств у контексті роботи з літніми людьми. Цікаві порівняння вдалося зробити завдяки якісному соціологічному дослідженню, яке передбачало глибинні інтерв'ю як з мешканцями геріатричних установ України та Польщі, так і з персоналом цих закладів.

3.

Migrants from the East/ Переселенці зі Сходу

Bubnyak Solomiya

The phenomenon of migration has always been relevant to the whole world. Migration is also triggered by modern globalization processes. Despite the fact that it is often analysed from the point of view of economic factors, one should not underestimate the socio-cultural aspects of the phenomenon. Scientific and technological progress, the emergence of the Internet, social networks, the influence of television, improved transport system, as well as shift in values make researchers look at this phenomenon even closer.

Historically Ukraine has always been a source of migrants' outflow. This is evidenced by four waves of migration, the first of which began at the end of the nineteenth century, and the fourth still continues since the independence.

According to the International Organization for Migration, as of 2015, external migration from Ukraine amounted to 5.8 million. In 2015, 11.5% of all Ukrainian citizens lived outside of their country of origin. Also, according to forecasts, by 2050, the population of Ukraine will decrease by 21.7% to 35 million. It ranks third in the world at the rate of population decline, after Bulgaria (27.9%) and Romania (22.1%). As the birth rate in Ukraine is 1.54 (a child per woman), the population is aging. That is why the issue of migration threats is becoming more relevant not only because of a significant decrease in population, but also because of the risk of a leakage of the able-bodied population and the brain drain. Particularly relevant is the question of emigration in the context of Ukraine's visa-free regime, as it will lead to an intensification of migration processes and may also lead to an increase in migration risks.

According to the data of Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland, today in Poland there are over 130 thousand Ukrainians who work, study, are on a business trip, and so on. Based on these statistics, it is worth noting that this amount is dynamic and varies over time.

Consequently, the war in the East of Ukraine brought a lot of troubles for the state, and as one of its consequences – an increase in the number of "settlers". During 2014-2015, 20,830 asylum seekers arrived in the EU. This indicator is by two thirds higher than in 2014 (13,550 applications) and more than 20 times higher than in 2013 (835 applications).

As a result, Ukraine ranked third among the European countries in terms of the number of asylum seekers in the EU. Ahead is only Albania and Macedonia, which traditionally may be seen as countries of origin of asylum seekers in the EU.

In connection with such transformational changes in society, attention is also drawn to the fact that the Consulate General of the Republic of Poland provides visa statistics based on 2015-2016 data. In 2016, the personal traffic department processed a record number of visa applications – over 532 thousand. On average, this number exceeds 2 thousand applications daily. In comparison with 2015, this number has increased by almost 126 thousand units, i.e. 31%. The share of refusals decreased by 2.8%.

Today the main efforts should be directed towards the settlement of the military conflict in the East of our country and the development of strategies for social adaptation, comprising of integration of these people into the society, creation of new jobs, rejection of stereotypes and labels, and their return to a healthy life without going abroad.

Явище міграції завжди було актуальним для цілого світу. Із сучасними глобалізаційними процесами змінюється і сама міграція. Незважаючи на те, що вона досить часто розглядається з точки зору економічних факторів, проте не варто недооцінювати й соціокультурні аспекти. Науково-технічний прогрес, поява інтернету, соціальних мереж, вплив телебачення, покращення транспортна система, а також зміна цінностей змушують дослідників переглянути це явище.

Так склалось, що Україна завжди була країною відтоку мігрантів. Про це свідчать чотири хвили міграції, перша з яких почалась ще у кінці XIX ст., а четверта триває дотепер ще з часу отримання незалежності.

За даними Міжнародної організації з міграції, станом на 2015 р. зовнішня міграція з України складає 5,8 млн. В 2015 р. 11,5% від всіх громадян України поза межами країни свого походження. Також згідно з прогнозами, до 2050 року населення України зменшиться на 21,7% і становитиме 35 млн. Вона займає третє місце в світі за темпами скорочення населення після Болгарії (27,9%) та Румунії (22,1%). Оскільки народжуваність в Україні складає 1,54 (дитини на жінку), відповідно, населення старіє. Саме тому актуальним стає питання міграційних загроз не тільки через суттєве зменшення кількості населення, але й через ризик витоку працездатної частини населення та «відтоку мізків». Особливо актуальним стає питання еміграції в контексті отримання Україною безвізового режиму, адже це спричинить інтенсифікацію міграційних процесів і може призвести до збільшення міграційних ризиків.

На сьогоднішній день, за даними Міністерства закордонних справ Республіки Польща, у цій країні проживає понад 130 тис. українців, які працюють, навчаються, перебувають у відрядженні тощо. Опираючись на ці статистичні дані, варто зазначити, що ця кількість є динамічною та змінюється на протязі усього часу.

Відтак, війна на Сході України принесла чимало негараздів для держави, і як один з її наслідків – збільшення кількості «переселенців». Протягом 2014 – 2015 років в ЄС прибуло 20 830 шукачів притулку. Цей показник на $\frac{2}{3}$ вищий, ніж у 2014 році (13 550 заяв), і більш ніж у 20 разів вищий, ніж у 2013 році (835 заяв).

В результаті Україна посіла третє місце серед європейських країн за кількістю шукачів притулку в ЄС. Попереду лише Албанія та Македонія, що є традиційними країнами походження шукачів притулку в ЄС.

У зв'язку з такими трансформаційними змінами суспільства звертається увага й на те, що генеральне консульство Республіки Польща наводить візову статистику відповідно до 2015 – 2016 років. У 2016 році відділ особового руху розглянув рекордну кількість візових заяв – понад 532 тис. В середньому це становить понад 2 тис. заяв щоденно. В порівнянні до 2015 року, ця кількість зросла на майже 126 тис. штук, тобто на 31%. Частка відмов зменшилась на 2,8%.

Таким чином, сьогодні основні зусилля повинні бути спрямовані на залагодження військового конфлікту на Сході нашої країни та розробку стратегій соціальної адаптації, яка передбачатиме інтеграцію цих людей в соціум, створення нових робочих місць, спростування стереотипів та ярликів, повернення їх до повноцінного життя без виїзду за кордон.

4.

Institutional Problems of Cross-border Cooperation in Ukraine/ Інституційні проблеми транскордонного співробітництва в Україні

Чепак Valentyna

EN

Cross-border cooperation is becoming increasingly important in the process of European integration of Ukraine. Participation of the border regions in the integration processes improves people's living standards in the borderlands. This impacts on the movement of people, goods and capital across borders. The interaction between neighbouring territories facilitates mobilization of the local resources for their more effective use, makes it possible to solve urgent common problems of border residents. All this leads to improvement of the people's welfare and has a direct impact on the increase of the regions' general level of social and economic development.

From the sociological point of view the most important problems that hinder cross-border cooperation are:

- lack of clearly defined responsibilities of some local communities or local governments concerning the cross-border and inter-regional cooperation issues;
- insufficient coordination between the central government, local and regional authorities in case of the cross-border cooperation policy implementation;
- lack of financial resources for realization of the projects of cross-border and inter-regional cooperation;
- lack of a complex system of training for specialists in the sphere of cross-border and inter-regional cooperation
- the issue of ethnic tolerance, respect and trust as the basis for successful communication, and many other.

All of these problems are reflected on the institutional level. The transformation of existing institutions in Ukraine (business, local self-government, educational activities, health care and social security, etc.) and the institutionalization of relations between them should take place in accordance with the transformation of the existing economic order, forming institutional systems capable of adopting and implementing good management decisions to change individuals and society as such.

Транскордонне співробітництво набуває все більшого значення в процесі європейської інтеграції України. Участь прикордонних регіонів у процесах інтеграції покращує рівень життя людей на прикордонних територіях. Це впливає на переміщення індивідів, товарів та капіталу через кордони. Взаємодія між сусідніми територіями сприяє мобілізації місцевих ресурсів для їх ефективного використання, дозволяє вирішувати нагальні спільні проблеми прикордонних мешканців. Все це призводить до поліпшення добробуту людей і безпосередньо впливає на підвищення загального рівня соціально-економічного розвитку регіонів.

Через призму соціологічного вивчення, найважливішими проблемами, що перешкоджають транскордонному співробітництву, є:

- відсутність чітко визначених обов'язків деяких місцевих громад чи органів місцевого самоврядування стосовно питань транскордонного та міжрегіонального співробітництва;
- недостатня координація дій між центральною владою, місцевими та регіональними владами щодо реалізації політики транскордонного співробітництва;
- нестача фінансових ресурсів для реалізації проектів транскордонного та міжрегіонального співробітництва;
- відсутність комплексної системи підготовки спеціалістів у сфері транскордонного та міжрегіонального співробітництва;
- питання етнічної толерантності, поваги, довіри як основа успішної комунікації та ін.

Всі ці проблеми мають інституційний рівень. Трансформація існуючих в Україні інститутів (бізнесу, місцевого самоврядування, освітньої діяльності, охорони здоров'я та соціального забезпечення тощо) та інституціоналізація відносин між ними має відбуватися відповідно до трансформації наявного економічного порядку, формуючи інституційні системи, здатні ухвалювати і реалізовувати якісні управлінські рішення, здатні змінювати і особистість, і суспільство.

5.

Confessional Dimension of External Migration of Ukrainians/ Конфесійний вимір зовнішньої міграції українців

Demkiv Oleh

International migration has gained unprecedented importance and acquired new forms, becoming a part of the social as well as the spiritual life of the people. The increasing mobility, ease of transportation and infrastructure opportunities, liberalization of migration regimes, and constitution of

supranational regional entities has contributed to the fact that an unprecedented amount of the world's population is on the move. This also holds true for modern-day Ukraine. Ukraine's outward migration has a long history and is well-researched and documented. The fourth wave of Ukrainian emigration began with the fall of the "Iron Curtain" in 1991 and is ongoing. However, the qualitative characteristics of modern Ukraine's emigration, such as the size and the socio-economic consequences, differ substantially from the emigration of the early 1990-s.

Potential challenges brought by the European integration and the mentioned religious denominations appeared to be different. Thus, for the UGCC, the "Church of the migrants" in the past and the near future, there is a significant increase in the activities of migrants abroad, and the appropriate infrastructure and adaptation activities in host countries. For the UOC-KP and UAOC, these challenges are linked to the announced plans of the association and the prospect of creating a "united national Ukrainian Orthodox Church." In the context of the topic and the theme of our study, there is a clear need for a statement of their own social doctrine with the answers to the questions posed by its members, including the issues related to Ukrainian external migration. For the UOC-MP, the main challenge seems to be the dissonance between the Church position with regard to the phenomenon of emigration and the modern observable trends in the Ukrainian society. The latter updates the choices that confront the UOC-MP—a review of its social doctrine or relative marginalization as a result of the failure to respond to the demands of time and the community of its believers.

UA

Зовнішня міграція в сучасному світі набула безпрецедентного поширення і набула нових форм. Зростаюча мобільність населення, транспортні та інфраструктурні можливості, лібералізація міграційних режимів і конституювання наддержавних регіональних утворень спричинилися до того, що сьогодні досвід виїзду за межі своїх країн упродовж життя отримує небачена раніше частка населення країн світу. Не залишилася осторонь від цих процесів і Україна.

Дотеперішній досвід зовнішньої міграції з України має насичену історію і є добре дослідженим. Четверта за рахунком хвиля зовнішньої міграції з України розпочалася із падінням «залізної завіси» і триває досі. Такою, принаймні, є визнана у науковому та публіцистичному дискурсі періодизації. Водночас якісні характеристики зовнішньої міграції з України сьогодні суттєво відрізняються від характеристик зовнішньої міграції початку 1990-их років і за масштабом і за чинниками зовнішньої міграції і за її соціально-економічними наслідками.

Потенційні виклики, які несе із собою євроінтеграція та які постають перед названими конфесіями є різними. Так, для УГКЦ, «церкви мігрантів» у минулому і у потенційному майбутньому, це суттєве збільшення потреби у діяльності із мігрантами закордоном, відповідної розбудови інфраструктури та адаптації до діяльності у приймаючих країнах. Для УПЦ КП та УАПЦ це виклики пов'язані із анонсованими планами об'єднання та перспективою створення «єдиної помісної української православної церкви», а також, у контексті теми нашої розвідки,

необхідність чіткого формулювання власної соціальної доктрини із відповідями на питання, які цікавлять вірних, зокрема і питань пов'язаних із зовнішньою міграцією. Для УПЦ МП основним викликом у контексті теми нашої розвідки є дисонанс між постановою церкви щодо явища зовнішньої міграції та сучасними тенденціями розвитку українського суспільства. Остання обставина актуалізує вибір, який постає перед УПЦ МП – перегляд власної соціальної доктрини або відносна маргіналізація внаслідок нездатності відповісти на вимоги часу і спільноти вірних.

6.

Social Aspects of Cross-Boundary Education on the Example of Ukrainian Students Studying in the Podkarpackie Region/ Społeczne aspekty edukacji transgranicznej na przykładzie studentów ukraińskich studiujących na Podkarpaciu

Długosz Piotr

EN

The paper aims at describing the situation of Ukrainian students in the Podkarpackie region. The conducted research indicates the problems which the educational migrants must face in Poland. The gathered observations also demonstrate how the process of social integration of Ukrainian students takes place. Identification of barriers hindering the integration of Ukrainian students also allows setting forth practical recommendations which may reduce the aforementioned barriers. Removal of the barriers may facilitate the flow of Ukrainian students to Poland, which is important for local universities in the context of demographic decline.

PL

Referat ma na celu przedstawienie sytuacji studentów ukraińskich na Podkarpaciu. Zrealizowane badania pokazują z jakimi problemami spotykają się emigranci edukacyjni w Polsce. Zebrane obserwacje pokazują też w jaki sposób przebiega proces integracji społecznej ukraińskich studentów. Identyfikacja barier przeszkadzających w integracji studentów z Ukrainy pozwoli też na wysunięcie praktycznych rekomendacji pozwalających na likwidację owych barier. Ich niwelacja może w przyszłości ułatwić przepływ studentów ukraińskich do Polski, co jest ważne dla regionalnych uczelni w kontekście niżu demograficznego.

7.

Determinants of Effectiveness of Cross-border Collaboration Between Higher Education Institutions: Case Study Poland-Ukraine/

Determinanty skuteczności współpracy transgranicznej między uczelniami wyższymi: studium przypadku Polska-Ukraina

Grzebyk Mariola

EN

The aim of the article is to define areas of cross-border collaboration between higher education institutions (HEI) of Poland and Ukraine, and specify factors that favour and block the effectiveness of such collaboration. The work is divided into three parts. In theoretical field we will present basic concepts and identify areas of cross-border collaboration in the field of scientific and educational activities. In the empirical part, using the force field analysis technique, we will present the results of research carried out in the state higher education institutions of the Podkarpackie Region of the Lviv Oblast. Research will focus on factors that favour and block effective cross-border collaboration. The added value of research findings will be of practical qualities that will help to improve cooperation in the field of higher education.

PL

Celem artykułu jest zdefiniowanie obszarów współpracy transgranicznej pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego Polski i Ukrainy oraz określić czynniki sprzyjających i blokujących skuteczność tej współpracy. Praca zostanie podzielona na trzy części. W obszarze teoretycznym zaprezentujemy podstawowe pojęcia i zidentyfikujemy obszary transgranicznej współpracy w obszarze działalności naukowej i edukacyjnej. W części empirycznej wykorzystując technikę analizy pola sił zaprezentujemy wynik badań przeprowadzonych w państwowych uczelniach wyższych województwa Podkarpackiego o obwodzie Lwowskiego. Badania dotyczyć będą czynników sprzyjających i blokujących skuteczną współpracę transgraniczną. Wartością dodaną będą wnioski z badań o walorach praktycznych, które pomogą w doskonaleniu tej współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego.

8.

Ukraine's Foreign Trade in the Frame of Ukrainian-Polish Cross-border Proximity Partnership/ Зовнішня торгівля України в системі українсько-польського транскордонного співробітництва

Gukaliuk Andrii

EN

Today, cross-border partnership in Europe is an important factor for stability and development of the transnational relations in the EU, as well as the means of boosting the economic and social development of the neighbouring countries. Ukrainian-Polish economic partnership is the main objective when it comes to finding sources of improving Ukraine's economic relations with the members of the EU at the current stage of the European integration. Estimations based of January to June 2016 data show a promising tendency: The external trade in goods with Poland rose by 8.8 percent year-to-year, and that in services – by 38.6 percent. There is a rise in the proportion of Ukraine's trade operations with Poland (pro rata to Ukraine's external trade operations). The Republic of Poland is growing to be Ukraine's main partner in external trade all the more it has an important role in establishing economic relations in the frame of cross-border proximity trade.

External trade in finished goods and services is a major stimulus to the development of Ukrainian economy and it adds considerably to the Gross Domestic Product of the country. Thus, taking measures in order to ensure its development is in the top list of steps to be taken, so that Ukraine could overcome the crisis and build a successful economy. Share of export in shaping of the dynamics of the economy in the frame of cross-border proximity partnership is significant, and it is expected to become an important factor in structural changes in short-term and mid-term perspective. In the ultimate analysis of the tendencies in Ukraine's external trade development and their triggers, the main prospects of the country's future economic development become quite clear. Notably, to increase exports of domestic products, an improvement in the quality of the finished goods and services must occur, along with a gradual change in the structure of export aimed at increasing the amount of the Value Added Tax, which can only become possible with the rise of Ukraine's quality competitive goods and services and building up of Ukraine's prestige in the world market.

Both Ukraine and Poland should be working on their cross-border proximity partnership, as it bears an utmost significance for Ukraine as a component of the European integration. It is very important to expand and develop partnership between the two countries in connection with launching collaborative projects and developing cross-border proximity economic partnership. Establishing a collaborative institution of the type of economic partnership zone might help stir up external trade and ensure the ultimate abolition of restrictions on international trade as far as the most promising spheres of economy are considered.

Having decided on becoming partner of the European integration, Ukraine finds its first and foremost priority to be a cross-border proximity economy which still remains to be modified up to the standards set by the EU, and a sure way to do it is to join efforts with the Republic of Poland and seek effective attraction of international technical support and cooperation in the sphere of cross-border proximity partnership.

UA

На сьогодні транскордонне співробітництво є важливим чинником стабільності в Європі, розвитку добросусідських міждержавних стосунків, а також інструментом для досягнення високого рівня економічного та соціального розвитку країн-партнерів. Українсько-польське економічне співробітництво виступає об'єктом першочергової уваги з погляду виявлення резервів удосконалення господарських взаємовідносин України з країнами – членами ЄС на сучасному етапі європейської інтеграції. Розрахунки за першу половину 2016 року показують позитивну тенденцію: обсяг зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Республікою Польща зріс на 8,8% у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року, послугами — на 38,6%. Частка зовнішньоторговельних операцій між Україною та Республікою Польща зростає в загальному обсязі зовнішньої торгівлі. Республіка Польща стає одним із провідних партнерів зовнішньоторговельних відносин для України, а в рамках економіки пограниччя її роль в побудові економічних зв'язків є надзвичайно вагомою.

Зовнішня торгівля товарами і послугами відіграє важливу роль у стимулюванні розвитку економіки України та є вагомим чинником у формуванні ВВП країни. Відтак, заходи щодо її розвитку посідають важливе місце у системі заходів щодо подолання негативних явищ та посткризового відновлення економіки. Місце експорту у формуванні економічної динаміки в першу чергу в рамках транскордонного співробітництва є значним, а отже, він має перетворитися на чинник структурної перебудови вже у коротко- та середньостроковій перспективах. Аналіз тенденцій та закономірностей розвитку зовнішньої торгівлі України та чинників, що їх спонукали, дає змогу визначити основні перспективи її подальшого розвитку. Зокрема, для поживлення експорту товарів і продукції вітчизняних підприємств велике значення матиме покращення якості товарів і послуг та поступова зміна структури експорту в напрямку зростання частки товарів із більшою питомою вагою доданої вартості, що є можливим за рахунок створення якісних конкурентоспроможних товарів і послуг та формування іміджу України на світових ринках.

Україна та Республіка Польща повинні вдосконалювати рівень транскордонного співробітництва, яке має для України першочергове значення в процесі євроінтеграції. Важливим при цьому є активізація співпраці між польськими та українськими партнерами в напрямку фінансування спільних проектів та розвитку співробітництва в економіці пограниччя. Для активізації зовнішньоторговельних відносин важливе місце може посісти утворення інтеграційного об'єднання – своєрідної зони економічного пограничного співробітництва, функціонування якої забезпечуватиме поступове зняття обмежень міждержавного торговельного обміну в найбільш перспективних сферах економіки.

Узявши курс на євроінтеграцію, Україна першочергово повинна розвивати економіку пограниччя, трансформувавши її до стандартів Європейського Союзу, об'єднавши зусилля з країнами-партнерами, і в першу чергу з Республікою Польща, в напрямку найбільш ефективного залучення міжнародної технічної допомоги та співпраці у сфері транскордонного співробітництва.

9.

Forming of Consumer Behaviour of Households in Modern Socio-Economic Conditions/ Формування споживчої поведінки домогосподарств в сучасних соціально-економічних умовах

Horodniak Iryna

EN

The market organization of economic life presupposes coexistence of three main institutional agents – state, business and households. Among these three, households play a considerably important role. They constitute a mandatory element in the market circulation of goods and resources, and their level of consumption is an important indicator of welfare. In modern conditions, households are the least studied agents in economics.

The household is a result of the activity of one or more persons who live together and maintain a joint household. Modern research of household should be based on complex methodological approach, embracing different theoretical conceptions. This study determines the possibility of the functioning of households in different economic systems as a complex of socio-economic phenomenon. In modern society, the household should be considered as a special micro- level economic system that is characterized by not only socio-economic potential, and also by certain functional structure, economic and consumer behaviour. One of important aspects of life in the household is its consumer-market behaviour. Consumer market behaviour describes the range of actions of the consumers, which are associated with the emergence and awareness of the demand, the decision to make a purchase, choice of the product, its use and disposal.

In our opinion, the formation of the consumer market behaviour of households is influenced by factors that can be divided into external and internal. The external factors include: cultural factors, social factors, marketing tools affecting consumer behaviour, geographic factors, and situational factors. The internal factors in the formation of consumer behaviour of households include: knowledge level and resources in the household, psychological factors, and personal factors. The concept of these factors creates a model that describes the features of the process of selection, purchase and consumption of goods and services made by the households.

Ринкова організація економічного життя передбачає співіснування трьох основних інституціональних агентів: держави, бізнесу та домогосподарств. Серед цих суб'єктів досить важливе значення відіграють домогосподарства. Вони виступають обов'язковим елементом у ринковому кругообігу товарів та ресурсів, а їх споживання є найважливішим показником добробуту населення. У сучасних умовах домогосподарства є найменш дослідженими суб'єктами економіки.

Домогосподарство є результатом життєдіяльності однієї чи кількох осіб, які спільно проживають та здійснюють спільне ведення домашнього господарства. Сучасне дослідження домогосподарства має базуватися на комплексному методологічному підході, якій охоплює різні теоретичні концепції. Це визначає можливість дослідження особливостей функціонування домогосподарства в різних господарських системах як складного соціально-економічного феномену. У сучасному суспільстві домогосподарство доцільно розглядати як особливу мікрорівневу господарську систему, яка характеризується не лише соціально-економічним потенціалом, а також певною функціональною структурою, господарсько-економічною та споживчою поведінкою. Одним з важливих аспектів життєдіяльності домогосподарства є його споживча поведінка. Споживча поведінка характеризує комплекс дій споживача, які пов'язана з виникненням та усвідомленням потреби, рішенням здійснити покупку, вибором товару, його використанням або утилізацією.

На нашу думку, формування споживчої поведінки домогосподарств відбувається під впливом чинників, які можна умовно поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх чинників можна віднести: культурні чинники; соціальні чинники; маркетингові інструменти впливу на споживчу поведінку; географічні чинники; ситуаційні чинники. До внутрішніх чинників формування споживчої поведінки домогосподарств належать: знання та ресурси членів домогосподарства; психологічні чинники; особистісні чинники. Поєднання цих чинників формує модель, яка описує особливості процесу вибору, придбання та споживання товарів і послуг домогосподарством.

10.

Modern Guides of Cooperation Between Ukraine and Poland: Tourism Development and Labour Migration Problems' Solving/

Сучасні орієнтири співпраці України та Польщі: розвиток туризму та вирішення проблем трудової міграції

Hryshchuk Anna

During the years of independence, Ukraine has developed good relations in different spheres of social-economic and political life with its western neighbour, Poland, which was the first to recognize

Ukrainian independence. This cooperation resulted in the development and implementation of many joint projects and programs in the field of cross-border cooperation, as well as trade and economic, scientific and technical, cultural and humanitarian relations.

One of the main priorities is the development of multidimensional relations with Poland. This is due to important role of the Republic of Poland in the external policy of our state, its essential role in supporting the regional security and assisting Ukraine in becoming a full member of the EU in the future.

Today, the mutual benefit of relations between Poland and Ukraine is confirmed by the fact that our country is the fifth largest source of the tourist influx to Poland. Also, Ukrainians do profitable business purchasing Polish goods, which are not very expensive and are characterised by better quality. Ukraine is the largest supplier of labour force and students for Poland.

The purpose of this research is to identify the main benefits and costs both for the donor country and for workforce host country and on this basis to improve the existing and develop the new ways of cooperation between Ukraine and Poland. The main focus is on improving cooperation in the field of tourism, taking into account the great touristic potential of both countries, experience of the Republic of Poland in the development of this industry after joining the EU and ability to reduce social tension in both countries due to the problem of mass labour migration of Ukrainians to Poland.

It is determined that the strategic guidelines of the state policy aiming at solving problems of labour migration and overcoming its negative consequences for Ukraine should be:

- creation of conditions for reducing workforce emigration to Poland including, through the development of organized and safe internal labour migration, revival of local economic initiatives and small business development;
- formation of modern organizational and legal stimulation mechanisms of attracting labour migrants' money into entrepreneurship development through favourable credit, currency and tax policies;
- creation of institutional basis for improving functioning of the cross-border labour market, taking into account its business environment trends, and possibilities of legal protection of citizens who work abroad;
- improvement of the system of information and consulting support of Ukrainian labour migrants through the efforts of civic organizations, local territorial communities, and mass media on both sides of the border.

UA

За роки незалежності Україна напручувала хороші взаємини у різних сферах соціально-економічного та політичного життя зі своєю західною сусідкою, Польщею, яка першою визнала її незалежність. Ця співпраця завершилась розробкою та реалізацією багатьох спільних проєктів і програм в сфері транскордонного співробітництва, торговельно-економічних, науково-технічних та культурно-гуманітарних відносин.

Розвиток багатоаспектних взаємин з Польщею має пріоритетний характер. Це обумовлено важливим місцем Республіки Польщі у зовнішній політиці нашої держави, її суттєвою роллю у підтримці регіональної безпеки та сприянні Україні стати у майбутньому повноправним членом ЄС.

В умовах сьогодення взаємовигідність стосунків між Польщею та Україною підтверджується й тим, що для нашої країни Польща залишається в п'ятірці країн, найбільших постачальників туристів. Також українці роблять вигідний бізнес на польських товарах, не дуже дорогих і кращої якості. А для Польщі Україна виступає найбільшим постачальником робочої сили та студентства.

Метою даного дослідження є визначення основних вигод та втрат (витрат) як для країни донора, так і для приймаючої країни робочої сили і на цій основі удосконалення існуючих і розробка нових напрямів співпраці між Україною та Польщею. Особливий акцент робиться на удосконаленні співпраці в галузі туризму, враховуючи великий туристичний потенціал обох країн, досвід Республіки Польща у розвитку цієї галузі після вступу до ЄС та можливості зменшення соціальної напруги в обох державах через проблему масової трудової міграції українців до Польщі.

Визначено, що стратегічні орієнтири державної політики у напрямі вирішення проблем трудової міграції та подоланні її негативних наслідків для України, мають бути спрямовані на:

- створення умов для скорочення виїзду трудових мігрантів на заробітки за кордон, у т.ч. до Польщі, шляхом розвитку організованої та безпечної внутрішньої трудової міграції, відродження місцевої економічної ініціативи та розвитку малого підприємництва;
- формування сучасних організаційно-правових механізмів стимулювання залучення коштів трудових мігрантів у розвиток підприємництва шляхом сприятливої кредитної, валютної, податкової політики;
- створення інституційної бази для вдосконалення функціонування транскордонного ринку праці з урахуванням тенденцій його кон'юнктури, можливостей правового захисту громадян, які працюють за;
- удосконалення системи інформаційно-консультативної підтримки українських трудових мігрантів зусиллями громадських організацій, місцевих територіальних громад, ЗМІ по обидва боки кордону.

11.

The Universal and Cross-border Nature of the Religious and Social Activity of the Catholic Church/
Uniwersalny i transgraniczny charakter aktywności religijno-społecznej Kościoła katolickiego

Jedynak Witold

EN

In carrying out its mission of evangelization, the Catholic Church conducts activities that transcend national boundaries. The secular and religious space of its religious and social activity in Europe

is secularized and consumed by western societies and by the countries of the former communist bloc where the program of atheism has been carried out. The aim of the publication is to analyze, based on the official documents of the Church and the study, the most important aspects of the Church's evangelising activity, which are universal and global in character.

PL

Kościół katolicki realizując swoją misję ewangelizacyjną prowadzi działalność przekraczającą granice państw. Szczególną przestrzenią jego aktywności religijno-społecznej w Europie są zsekularyzowane i konsumpcyjne społeczeństwa zachodnie oraz kraje dawnego bloku komunistycznego, w których prowadzono programową ateizację społeczeństw. Celem publikacji jest analiza – w oparciu o dokumenty urzędowe Kościoła oraz opracowania – najważniejszych aspektów działalności ewangelizacyjnej Kościoła, mających charakter uniwersalny i globalny.

12.

Financing of Cross-border Medical Tourism Insurance Companies/

Фінансування страховими компаніями транскордонного медичного туризму

Klapkiv Yuriy

EN

Paper analysing differences between the market of medical services in Poland and price suggestions for dental services in Ukraine. It describes the network of mutual cross-border medical tourism and profiling of the activity. More cost-consuming medical services requiring costly equipment and high qualifications of personnel are concentrated in Poland, while Ukraine starts to specialize in more labour-intensive medical and dental services.

The development of medical technologies and open borders for physical persons resulted in the necessity of creation of innovative medical foods, and residences for beneficiaries of the system, and separate products for foreign patients. The presence of such products forms the whole spectrum of financing alternatives starting from the personal financial resources, including insurance protection. The aim of this research is to analyse possibilities of financing medical tourism that already exists between Ukraine and Poland at the level of physical persons, through the mechanism of insurance protection. The first examples of such financing were mostly related to an insurance swindle within the limits of tourist insurance policies. The modern medical specializations of the countries provide substantial differences in medical products from both sides of the border.

Taking into account the Ukrainian market of dental services and plastic surgery services, in frontier cities and even villages, there are whole clinics offering plastic surgery, implantology, dental services

and prosthetics and basic clients are foreign citizens. Most of them are separate surgeries where specialists work. They have their websites translated into at least two foreign languages, and are ready to work directly with physical persons and accept payments within the limits of insurance payments.

The modern insurance contracts often set financial limitations regarding medical services and their grants are offered only in the accredited medical centres that have entered into contracts. Physical persons actually pass over financial institutes in medical tourism, and take advantages of receipt of separate medical services in nearby regions.

UA

Зважаючи на відмінності між ринком медичних послуг Польщі та цінову пропозицію стоматологічних послуг на Україні, що створює мережу взаємного транскордонного медичного туризму, та профілювання своєї діяльності. Більш вартісні медичні послуги, що потребують високоякісного обладнання та високої кваліфікації зосереджуються у Польщі. Тоді як сусідня Україна починає спеціалізуватись на більш трудомістких медичних послугах оздоровчого характеру та стоматології.

Розвиток технологій в медицині та відкритість кордонів для фізичних осіб привів до необхідності створення інноваційних продуктів у вигляді медичного втручання, запропоновані за межами постійного місця проживання, що сприяло формуванню медичного туризму, та окремого продукту для іноземних пацієнтів. Наявність такого продукту, формування цілого спектру альтернатив фінансування як із особистих фінансових ресурсів так і в межах фінансових продуктів, в тому числі страхового захисту. Метою дослідження є аналіз можливостей фінансування медичного туризму, який уже існує між Україною та Польщею на рівні фізичних осіб, через механізм страхового захисту. Перші прояви такого фінансування були в більшості пов'язані із страховим шахрайством в межах полісів туристичного страхування. Сучасна медична спеціалізація країн пропонує значні суттєві відмінності у пропозиції медичного продукту із обох боків кордону.

З огляду на український ринок стоматологічних послуг, пластичної хірургії, у прикордонних містах та навіть селищах, де розміщуються цілі клініки із пластичної хірургії, імплантології, стоматології, протезування основними клієнтами яких є іноземні громадяни. Більшість з них є окремими кабінетами де працюють окремі фахівці та навіть ці об'єкти мають веб-сайти, перекладені на принаймні дві іноземні мови, та готові до співпраці як безпосередньо із фізичними особами, так і до оплат в межах страхових виплат.

Сучасні договори страхування часто встановлюють фінансові обмеження медичним послугам та пропонують їх надання лише у акредитованих медичних центрах, із якими у них укладено договори. Фізичні особи фактично випередили фінансові інституції в медичному туризмі, проклавши основні шляхи, та обґрунтувавши переваги отримання окремих медичних послуг у сусідніх регіонах.

13.

Cross-border Cooperation Between Ukraine and Poland in the Energy Sector/

Транскордонна співпраця між Польщею та Україною в енергетичному секторі

Kochut Iryna

EN

The most consistent and effective partners of Ukraine in its euro integration aspirations are those post-socialist countries that are members of the EU and have common borders with our state, similar cultural and historical traditions, as well as economic interests. Cross-border cooperation between Ukraine and Poland in the energy sector is relevant in the context of integration of the economy into the world energy. It stimulates the development of interregional relations and foreign economic activity, as well as the creation of joint ventures, holdings and corporations. Such an opportunity exists when countries are interspersed and have common interests; in our case, this is the neighbourhood of Ukraine and Poland.

One of the areas of cooperation between Ukraine and Poland in the energy sector is creation of joint energy companies, as well as formation of energy policy, creation of a common energy market, and mutual use of joint investment programs. The research conducted by us established the main directions of Ukrainian-Polish cooperation in establishing relations between the two neighbouring states in the field of energy in the border areas. The problems of cross-border cooperation between Ukraine and Poland in the energy sector are highlighted as a barrier hindering the cooperation of the mentioned countries. We are proposing directions for cross-border cooperation between Ukraine and Poland in the energy sector. Cooperation between Ukraine and Poland in the energy sector will contribute to improving the economic development of these countries.

UA

Найбільш послідовними та дієвими партнерами України в її євроінтеграційних прагненнях виступають ті постсоціалістичні країни, які є членами ЄС і мають з нашою державою спільні кордони, культурні та історичні традиції, а також економічні інтереси. Транскордонна співпраця України та Польщі в енергетичній сфері є актуальною в умовах інтеграції економіки у світову енергетику. Стимулювання розвитку міжрегіональних зв'язків і зовнішньоекономічної діяльності, також створення об'єднаних підприємств, холдингів та корпорацій. Така можливість є у країн, які межують між собою та мають спільні інтереси, у нашому випадку це сусідство України та Польщі.

Одним із напрямів співпраці України та Польщі в енергетичній сфері є створення спільних енергетичних підприємств, також формування енергетичної політики, створення спільного енергетичного ринку, застосування спільних інвестиційних програм. Проведене нами дослідження

встановило основні напрями українсько-польської співпраці встановлення відносин між двома сусідніми державами у сфері енергетики на прикордонних територіях. Висвітлені проблеми транскордонного співробітництва між Україною та Польщею в енергетичній сфері, які є бар'єром, що перешкоджає співпраці згаданих країн. Нами є запропоновані напрями транскордонна співпраця України та Польщі в енергетичній сфері. Співробітництво України та Польщі в енергетичній сфері сприятиме покращення економічному розвитку цих країн.

14.

Experience of the Cross-border Co-operation Between Poland and Germany: Lessons for the Polish-Ukrainian Borderland/

Doświadczenie współpracy transgranicznej pomiędzy Polska a Niemcami: wnioski dla pogranicza polsko-ukraińskiego

Kolanowski Krzysztof

Kurant Paweł

EN

Since the German reunification and the fall of communism, the co-operation between the local communities on both sides of the Polish-German border was continuously growing. The first results date back to 1991: the first Euroregion encompassing a cross-border region between Poland and neighbouring countries was Euroregion Neisse / Nysa / Nisa, founded by local communities in Poland, Germany and the Czech Republic. The following historical events boosted the co-operation: the administrative reform in Poland (1999), as well as Poland's accession to the European Union (2004) and Schengen area (2007) radically altered the appearance of the Polish-German border itself and revealed new challenges for joint actions in the fields of security, emergency response, health care, transports, education and many other.

This experience is relevant for the Polish-Ukrainian borderland which presently undergoes similar processes as the ones observed between Poland and Germany before Poland's accession to the EU. For example, having modern border crossing points seems to be a much higher priority at this stage than e.g. having cross-border bicycle paths.

However, the status of Ukraine as an associated country of the EU may open further perspectives for a more intense co-operation with its EU neighbours, including Poland. On the other hand, other domains such as joint anti-flood systems, school exchange programmes or capacity building are at this stage equally relevant in case of Polish-German as well as Polish-Ukrainian borderland. Therefore, best-practice initiatives from the Polish-German borderland should be of great interest for those who envisage joint Polish-Ukrainian initiatives.

Od czasu upadku komunizmu i zjednoczenia Niemiec współpraca społeczności po obu stronach granicy polsko-niemieckiej stale zyskiwała na dynamice. Pierwsze wyniki uwidaczniały się już w 1991 r.: właśnie wtedy założono pierwszy euroregion na terenie Polski i państw ościennych: Euroregion Nysa na pograniczu polsko-niemiecko-czeskim. Na zdecydowaną intensyfikację współpracy transgranicznej wpłynęły różne wydarzenia historyczne: reforma administracyjna w Polsce (1999 r.), wejście Polski do Unii Europejskiej (2004) oraz do strefy Schengen (2007) – te dwa ostatnie wydarzenia zmieniły sam wygląd granicy obu państw i otworzyły nowe pola współdziałania w takich dziedzinach jak zapobieganie katastrofom, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia, transport, oświata i inne.

Doświadczenia te są cenne również dla pogranicza polsko-ukraińskiego, które obecnie przechodzi przez podobne procesy jak pogranicze polsko-niemieckie przed wejściem Polski do UE. Sprawia to, że np. kwestia modernizacji przejść granicznych jest znacznie większym priorytetem niż np. transgraniczne szlaki rowerowe.

Jednakże status Ukrainy jako państwa stowarzyszonego z UE może otworzyć nowe perspektywy dla jej współpracy z sąsiadami unijnymi, w tym z Polską. Z drugiej strony, pewne dziedziny w równym stopniu wymagają współpracy na obu granicach, np. ochrona przeciwpowodziowa, wymiana międzyszkolna lub wspólne podnoszenie kwalifikacji. Zatem doświadczenia polsko-niemieckie są niezwykle przydatne dla tych, którzy planują wspólne inicjatywy polsko-ukraińskie.

15.

Quality of Life, Professional and Life Aspirations of Students in Poland and Ukraine/ Jakość życia, aspiracje życiowe i zawodowe studentów w Polsce i na Ukrainie

Kotarski Hubert

The question of quality of life is multidimensional, also for such obvious reason as the fact that human existence is multidimensional. The comprehensive quality of life survey should therefore be carried out in a multifaceted manner. The main purpose of the paper will be presentation of the opinions of students of the Rzeszow University and the I. Franko University in Lviv on selected topics related to the quality of life in Rzeszow and Lviv and the aspirations of life and work of students in Poland and Ukraine.

Zagadnienie jakości życia jest wielowymiarowe chociażby z tak oczywistych względów, że wielowymiarowa jest ludzka egzystencja. Kompleksowe badanie jakości życia powinno zatem zostać przeprowadzone w sposób wieloaspektowy. Głównym celem referatu będzie prezentacja opinii studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Uniwersytetu im. I. Franki we Lwowie na wybrane tematy związane z jakością życia w Rzeszowie oraz Lwowie oraz aspiracjami życiowymi i zawodowymi studentów w Polsce i na Ukrainie

16.

The Specificity of Cross-border Mobility in the Context of Ukrainian-Polish Cooperation/ Специфіка транскордонної мобільності в контексті українсько-польського співробітництва

Kovalisko Natalia
Mot Khrystyna

The intensity and extent of transboundary mobility at the Ukrainian-Polish border are caused by various types of movement of residents of the border areas such as tourist trips, shuttle migration or trade, obtaining of various types of residence permits in Poland etc.

Several millions of Ukrainian tourists annually come to Poland. In terms of expenses spent while staying in Poland Ukraine occupies one of the first places. This is caused by several factors: a tourist visa to Poland is more affordable in our country, and people can use their personal transport, avoiding spending money on airline tickets.

Shuttle migration or even shuttle trade is growing due to residents of seven border areas, who mainly travel for the purpose of selling and buying of goods. These are so-called shopping visas obtainable under a simplified procedure, which are mainly issued for cross-border travel in order to purchase goods.

Ukrainians receive a variety of residence permits in Poland. These include: a permanent residence permit; a temporary residence permit; a card of a Pole or a residence permit issued on the basis of evidence provided by Polish ethnic origin; a resident of the European Union. Multifunctional document called "permanent residence permit", for permanent residence, gives you the opportunity to study, work and do business in Poland. Most often, the basis for obtaining a temporary residence permit is working or studying in Poland, the other reason may be reunification with the family.

All these types of transboundary mobility are caused by various factors: travel motives, financial opportunities, visa policy etc., and regulated both by Ukrainian and Polish legislative acts. An important aspect of regulatory issues in terms of these movements is the timely response at the state and regional levels to the public challenges in the field of Ukrainian-Polish cross-border cooperation.

Інтенсивність та масштаби транскордонної мобільності на українсько-польському кордоні зумовлені різного роду переміщеннями мешканцями прикордонних територій – це туристичні поїздки, човникова міграція чи торгівля, отримання різного роду дозволів на проживання в Польщі тощо.

У Польщу щорічно приїжджає кілька мільйонів українських туристів і за витратами під час перебування в Польщі Україна займає одне з перших місць. Цьому сприяють декілька чинників: туристична віза до Польщі більш доступна в нашій країні, а також подорожувати можна власним автотранспортом, економлячи на авіаквитках.

Човникова міграція, а ще вужче човникова торгівля зростає завдяки мешканцям семи прикордонних територій з Польщею, які переважно здійснюють свої поїздки з метою продажу/купівлі товарів. Це так звані шопінг-візи за спрощеною процедурою, які в основному видають для поїздки з метою закупівлі товарів.

Українці отримують різного роду дозволи на проживання в Польщі – карта сталого побиту або дозвіл на постійне проживання; карта тимчасового побиту або дозвіл на тимчасове проживання; карта поляка або дозвіл на проживання, який видається на підставі наданих доказів польськогетнічного походження; резидента Європейського Союзу. Багатофункціональний документ «карта сталого побиту» для постійного проживання дає можливість навчатися, працювати та займатися підприємництвом у Польщі. Найчастіше підставою для отримання дозволу на тимчасове проживання є праця, навчання у Польщі з видачею «карт тимчасового побиту» і з причини воз'єднання з родиною.

Усі ці різновиди транскордонної мобільності зумовлені різними мотивами поїздок, фінансовими можливостями та регулюються як українськими, так і польськими законодавчими документами. Важливим аспектом нормативно-правового регулювання цих переміщень є вчасне реагування на державних рівнях на суспільні виклики у сфері українсько-польського транскордонного співробітництва.

17.

The Features of the Image of Ukrainian and Polish Universities in Social Internet Networks (Jagiellonian University and Ivan Franko National University of Lviv as a Case-study)

Особливості іміджу українського та польського університету в соціальних Інтернет-мережах (на прикладі Ягелонського університету та Львівського національного університету імені Івана Франка)

Kozachenko Olha

EN

Modern educational trends provide powerful capabilities for cooperation between Ukrainian and Polish higher education institutions. In this process, the image the university creates is playing an important role. At the same time, among the information sources, social internet networks play an important role as they are used by Ukrainian and Polish teachers, students and enrolees.

By applying methods of content analysis and discourse analysis, the official Facebook pages of the Jagiellonian University and the Ivan Franko National University of Lviv have been analysed. In particular, all the posts published from March 15 to August 16, 2017 have been scrutinized. As a result of comparing the content of Facebook pages of the two universities, a significant difference in the presentation of their own image was identified. For instance, the content the Polish university appeared to be more interactive, informal and multimedia. The official image of the Jagiellonian University on Facebook is formed on the basis of presentation of current general information about the university (student admission, meetings of the university management with students and enrollees), presentation of the activities of structural units (publishing house, library, medical facility, botanical garden, astronomical observatory) and general cognitive-entertaining information that is not directly related to the activities of the university (summer impressions, photos of the historical centre of Krakow). In turn, the Franko National University of Lviv Facebook page is dominated by the posts about the scientific and educational events taking place at the university (conferences, seminars), current general information about the university (student admission, graduation students, rector's meetings), university achievements (prominent personalities, positions in ratings) and university events of cultural and entertaining character (concerts, festive performances). The main difference in representing the image of Jagiellonian University and Ivan Franko National University of Lviv is that the first one is presented as a modern institution with developed structural units and interest in a wide range of issues (travel, weather, books), and the second one as a scientific and educational centre, characterized by high achievements and cultural and entertainment events.

Сучасні освітні тенденції передбачають широкі можливості взаємодії та співпраці між українськими та польськими вищими навчальними закладами. У цьому процесі важливу роль відіграє імідж, який створює університет в інформаційному просторі загалом. Водночас, серед джерел інформації вагоме місце займають соціальні Інтернет-мережі, адже ними користуються як українські, так і польські викладачі, студенти та абітурієнти.

За допомогою методів контент-аналізу та дискурс-аналізу було проаналізовано офіційні сторінки Ягелонського університету та Львівського національного університету імені Івана Франка в соціальній мережі Facebook. Зокрема досліджувалися усі дописи, що були опубліковані з 15 березня по 16 серпня 2017 року. Внаслідок порівняння контенту Facebook сторінок двох університетів була виявлена суттєва відмінність в презентації власного іміджу. Наприклад, польський університет використовує більше інтерактивності, неформальності та мультимедійності контенту. Офіційний імідж Ягелонського університету в Facebook формується через представлення поточної загальної інформації про університет (вступна кампанія, зустрічі керівництва з студентами та абітурієнтами), презентації діяльності структурних підрозділів (видавництво, бібліотека, медичний заклад, ботанічний сад, астрономічна обсерваторія) та інформації загального пізнавально-розважального характеру, що безпосередньо не пов'язана з діяльністю університету (враження про літо, фото історичного центру Кракова). Натомість, на Facebook сторінці Львівського національного університету імені Франка переважають дописи про науково-освітні події, що відбуваються в університеті (конференції, семінари), поточна загальна інформація про університет (вступ, випуск, зустрічі ректора), досягнення університету (видатні особистості, позиції в рейтингах) та університетські події культурно-розважального характеру (концерти, святкові виступи). Таким чином, основна відмінність у представленні іміджу Ягелонського університету та Львівського національного університету імені Івана Франка полягає в тому, що перший презентується як сучасний заклад з розвинутими структурними підрозділами та зацікавленістю у широкому колі питань (подорожі, погода, книги), а другий – як науково-освітній центр, який характеризується високими досягненнями та культурно-розважальними подіями.

18.

Cooperation Between Ukraine and Poland in the Area of Sustainable Development of Border Regions/

Співробітництво України та Польщі в сфері сталого розвитку прикордонних регіонів

Kyrylenko Olesya

Modern countries have faced the need to change the basic concept of social development, which is caused by several key factors - the need to preserve natural environment and to overcome manifestations of social inequality and injustice. The solution to these problems has been identified as

Sustainable Development Goals 2016-2030, which are supported and implemented by the United Nations as the leading institution of global governance. New Program "17 Goals for Sustainable Development", adopted by the UN member states in 2016, is a strategic course for development of the border regions of Ukraine and Poland. The implementation of these goals in the field of economic, social, environmental and political development requires a comprehensive – in particular – scientific cross-border cooperation.

Scientists have significant potential to influence the processes of democratization and humanization of public life through the use of research, information-analytical, prognostic, socio-engineering / design, communication and educational technologies. Therefore, the affiliation of scientists of all directions with representatives of power, education and mass media is capable to form information, value and ideological platforms for integration of society around the strategic objectives of progressive development, preservation of nature, ensuring of peace and justice in societies.

In this regard, sociological studies of conditions and factors of implementation of sustainable development goals of the border regions can contribute to successful adaptation of the United Nations global strategies for local implementation, taking into account the specific characteristics of local development.

Сучасні країни постали перед необхідністю зміни базової концепції соціального розвитку, що обумовлюється декількома основними факторами – необхідністю збереження природного середовища та подоланням проявів соціальної нерівності й несправедливості. Вирішення даних проблем визначено як цілі політики сталого розвитку на період 2016-2030 років, яку підтримує та втілює в своїй діяльності ООН в якості провідного інституту глобального управління. Нова Програма «17 Цілей в області сталого розвитку», прийнята країнами-учасницями ООН в 2016 році, виступає стратегічним курсом і для розвитку прикордонних регіонів України та Польщі. Реалізація даних цілей в сфері економічного, соціального, екологічного та політичного розвитку потребує всебічного, зокрема наукового транскордонного співробітництва.

Науковці мають значний потенціал впливу на процеси демократизації та гуманізації суспільного життя через використання дослідницьких, інформаційно-аналітичних, прогностичних, соціоінженерних/проектних, комунікативних, освітніх та виховних технологій. Тому об'єднання науковців всіх напрямів з представниками влади, освіти, ЗМІ здатні сформувати інформаційну, ціннісну та ідеологічну платформи для інтеграції суспільства навколо стратегічних завдань прогресивного розвитку, збереження природи, досягнення миру та справедливості у суспільствах.

У такому аспекті, соціологічні дослідження умов та факторів реалізації завдань сталого розвитку прикордонних регіонів можуть сприяти успішній адаптації глобальних стратегій ООН для локального їх втілення з врахуванням специфіки місцевого розвитку.

19.

Practical Aspects of Knowledge Diffusion and Educational Innovations in the Conditions of Polish-Ukrainian Cross-border Cooperation: Ternopil-Rzeszow Case Study/

Практичні аспекти диверсифікації знань та освітніх інновацій у умовах польсько-української транскордонної співпраці: тематичне дослідження Тернопіль-Жешув

Leśniak-Moczuk Krystyna
Bakushevych Ivanna

EN

An integrated view of Ukrainian and Polish scholars on the problem of diffusion of knowledge and educational innovations in social economy, social enterprise and social entrepreneurship. The goal is to focus on the formation of public welfare, social cohesion, the inclusion of marginalized groups and assistance to the excluded, the balance between adjacent territories, security, creation of new entrepreneurial culture, social entrepreneurship, the combination of public, private and voluntary sources of funding, and job creation.

The paper analyses approaches to the formation of the social economy, in particular of the sectors of economy and types of economic activity in Poland, other European countries and in Ukraine.

Furthermore, the concept of social economy development in conditions of cross-border cooperation through diffusion of knowledge, creation and dissemination of social innovations for overcoming of social problems, reduction of imbalances and prevention of conflicts is presented. Expected results in the spheres of the functioning of the social economy: social employment, social cohesion, participation in democracy and entrepreneurship, social protection, local development.

Examples of realization of the concept of social economy and formation of competencies of the social entrepreneurship are presented through the development of joint training courses and the implementation of projects of students from the universities of Rzeszow and Ternopil in the field of social entrepreneurship.

UA

В доповіді запропоновано інтегрований погляд українських та польських науковців на проблему дифузії знань та освітніх інновацій в такій сфері, як соціальна економіка, соціальне підприємство та соціальне підприємництво. Мета – зосередження на утворенні суспільного блага, соціальна згуртованість, включення маргіналізованих груп та допомога «виключеним», баланс між суміжними територіями, безпека, створення нової підприємницької культури, соціальне підприємництво, поєднання громадських, приватних та добровільних джерел фінансування, створення робочих місць.

Проаналізовано підходи до формування соціальної економіки, зокрема як сектора економіки та методів економічної діяльності у Польщі, різних країнах Європи та в Україні.

Представлена концепція розвитку соціальної економіки в умовах транскордонного співробітництва через дифузію знань, створення та поширення соціальних інновацій для подолання соціальних проблем, зменшення дисбалансів та попередження конфліктів. Очікувані результати у сферах функціонування соціальної економіки: соціальна зайнятість, соціальна згуртованість, участь у демократії та підприємстві, соціальний захист, місцевий розвиток.

Представлено приклади реалізації концепції соціальної економіки та формування компетенцій соціального підприємця через розроблення спільних навчальних курсів і реалізацію проектів студентів університетів Жешова і Тернополя у сфері соціального підприємництва.

20.

Religious and Social Dimensions of Education at Folk Catholic University of the Archdiocese in Przemyśl (2000–2003)/

Religijno-społeczny wymiar kształcenia w Ludowym Uniwersytecie Katolickim Archidiecezji Przemyskiej (2000–2003)

Mierzwa Janusz

EN

In the 1990s in Poland, at the initiative of the Polish Bishops' Conference, folk universities were created, aiming at educating adult population of villages and small towns. For three years (2000–2003) the Folk Catholic University of the Archdiocese in Przemyśl was active, with four branches in Jarosław, Krosno, Lesko and Łańcut. During this time 181 students were educated there. The curriculum widely used activating methods. Curriculum was prepared in a form of a modular program of a helical configuration, which allowed for great flexibility in selection of the material. The first cycle contained all the teaching material in basic outline, the second cycle deepened the knowledge, and the last one broadened the scope of information. It should be noted that within each cycle the material was arranged in a linear layout, while the spiral configuration concerned only the repeatability of the content in subsequent cycles. Such layout of the content was beneficial for this type of the folk university audience, because at each stage they are able to participate in the classes.

PL

W latach 90. XX w. w Polsce, z inicjatywy Konferencji Episkopatu Polski, powstały uniwersytety ludowe, które prowadziły edukację dorosłych mieszkańców wsi i małych miast. Przez trzy lata (2000–2003) prowadził swoją działalność Ludowy Uniwersytet Katolicki Archidiecezji Przemyskiej w czterech ośrodkach filialnych: w Jarosławiu, Krośnie, Lesku i Łańcut. W tym czasie proces edukacyjno-formacyjny

ukończyło 181 słuchaczy. W programie kształcenia zastosowano metody aktywizujące. Jest to program modułowy o spiralnym układzie treści z podziałem tematycznym, co pozwala na dużą elastyczność selekcji materiału. Cykl pierwszy zawiera cały materiał nauczania w podstawowym zarysie, cykl drugi pogłębia informacje, a następne poszerzają zakres informacji. Trzeba zaznaczyć, że w obrębie każdego cyklu materiał ułożony jest linearnie, układ spiralny dotyczy wyłącznie powtarzalności treści w kolejnych cyklach. Taki układ treści jest korzystny dla tego typu słuchaczy uniwersytetu ludowego, ponieważ na każdym etapie mogą brać udział w zajęciach.

21.

International Cooperation of Local Governments in South-Eastern Poland with Ukrainian Partners – the Study Outline/

Współpraca zagraniczna samorządów lokalnych południowo-wschodniej Polski z partnerami z Ukrainy. Koncepcja badań

Nijander-Dudzińska Agata
Wojakowski Demetriusz

EN

The article presents a theoretical and methodological framework for planned research of Polish-Ukrainian cooperation of borderland communities, based on recently realised research project concerning international cooperation of local communities in Poland, Slovakia, Czechia, Hungary and Romania (A. Nijander-Dudzińska et al., 2016). The diagnosis of the state of institutionalised cooperation between the two countries may lead to practical conclusions useful for sociologists, local governments and, in the long run, their inhabitants. Based on recent research, international cooperation can be measured both quantitatively and qualitatively. In A. Nijander-Dudzińska et al. (2016), web engines research and statistical analysis were used to determine factors that influence occurrence and intensity of international cooperation. From qualitative perspective it is possible to investigate mechanisms of cooperation in particular cases. As in A. Dudzińska-Nijander's research for "Blisko i kulturalnie" report (2016), such research could provide a number of good practices which can be implemented in other parts of the country.

Despite a slightly different context of cooperation of Polish communities with their Visegrad and Ukrainian counterparts, a research showing the state of the cooperation should provide data crucial to understanding and improving relations between Polish and Ukrainian communities.

PL

Artykuł przedstawia teoretyczne i metodologiczne ramy planowanego badania współpracy międzynarodowej jednostek samorządów terytorialnych leżących na pograniczu polsko-ukraińskim. Głównym celem projektowanych badań jest próba diagnozy stanu zinstytucjonalizowanej

współpracy między samorządami lokalnymi pogranicza Polski i Ukrainy oraz uchwycenie uwarunkowań i efektów tej współpracy. Wyniki badań mogą także dostarczyć praktycznych konkluzji użytecznych dla socjologów, samorządów lokalnych oraz, w dłuższej perspektywie, ich mieszkańców. Koncepcja tych badań powstała na podstawie zrealizowanego niedawno projektu badawczego, dotyczącego współpracy międzynarodowej samorządów terytorialnych południowo – wschodniej Polski z partnerami ze Słowacji, Czech, Węgier i Rumunii (A. Nijander-Dudzińska i in., 2016). W oparciu o doświadczenia tych badań można przyjąć, że współpraca międzynarodowa może być mierzona w sposób zarówno ilościowy, jak i jakościowy. W badaniu A. Nijander-Dudzińskiej i in. (2016), analiza informacji o współpracy znajdujących się w Internecie oraz analiza statystyczna zostały wykorzystane do określenia czynników mających wpływ na występowanie, intensywność i dziedziny współpracy. Z perspektywy jakościowej możliwe jest przyjrzenie się mechanizmom i uwarunkowaniom współpracy w konkretnych przypadkach. Stanowi to podstawę do sformułowania dobrych praktyk, które można następnie stosować w innych społecznościach.

Pomimo odmiennych kontekstów współpracy polskich samorządów lokalnych z ich wyszehradzkimi i ukraińskimi odpowiednikami, badanie ukazujące stan współpracy powinno dostarczyć danych istotnych dla zrozumienia oraz poprawy relacji między polskimi i ukraińskimi samorządami terytorialnymi.

22.

The Wellbeing Effect of the Cross-border Neighborhood for Communities and Households in Subcarpatian and Lviv - a Comparative Spatial Approach/

Efekty Sąsiedztwa Transgranicznego dla Dobrostanu Indywidualnego i Społeczności Lokalnych na Podkarpaciu i w Rejonie Lwowskim - Porównawcza Analiza Przestrzenna

Okrasa Włodzimierz

EN

The main goal of the study was to explore the relationship between community and individual well-being accounting for the specificity of its context which is the residential neighbourhood area along the Polish-Ukrainian border (within 50 km perimeter on both sides). Its major objective was to verify empirically the hypothesis that “location / border matters” - for both individual and community wellbeing - due to the formal and informal economic activities taking place across border. The question about the role of “place” and “space” in affecting the quality of life and well-being was extended in the analysis by the issue of cross-level interaction between the community and individual (subjective) measures of wellbeing, using data from two types of sources. One was public statistics (PL – Local Data Bank, UA – Rayon Database) to construct measures covering variations among communities (communes or sub-areas). Other was survey of households conducted in 13 districts of Subcarpatian voivodship (410 households) and in 8 sub-areas in Lviv area (382 households).

The preliminary results with Correspondence Analysis, OLS linear regression, and the Multinomial Logistic Regression confirmed several implications (working hypotheses) of the above hypothesis. [Generally, results of the analysis proved to be more homogenous for households “within 50 km” areas across the border, than between them and households “outside the borderland”, within a country.]

An explicitly spatial analysis confirmed, first, a tendency to creation of clusters among households by particular measures of well-being (autocorrelation, using Moran's I). It was followed by Spatial Regression (lag spatial model) to check the spatial dependence and to assess the influence of the selected qualities of the community (commune, sub-area) on the above tendencies.

Summarizing, the results support the view that “cross-border residential neighbourhood” has significant impact on individual and community wellbeing, and on interaction between them. [For instance, autoregressive coefficient Rho shown to be positive and high]. Some restraint must be emphasized, however, in drawing the conclusions for policy purposes, given a narrow scope of this study. But the methodological advantages of the spatial approach deserve to be further pursued in a comparative perspective.

PL

Celem głównym prezentowanego badania była eksploracja zależności pomiędzy dobrostanem indywidualnym i społecznościowym, z uwzględnieniem specyfiki kontekstu lokalnego, jakim jest sąsiedztwo z tytułu zamieszkiwania przy granicy polsko-ukraińskiej (w odległości do 50 km, obustronnie). Jego przedmiotem była empiryczna weryfikacja hipotezy, że «lokalizacja / granica liczy się» - zarówno dla dobrostanu osób jak i społeczności lokalnych - z uwagi na formalną i nieformalną transgraniczną działalność gospodarczą. Pytanie o rolę «miejsca» i «przestrzeni» w ich wpływie na jakość życia i dobrostan zostało poszerzone w analizie o kwestię interakcji między-poziomowej pomiędzy indywidualnymi (subiektywnymi) i społecznościowymi miarami dobrostanu, wykorzystując dane z dwóch rodzajów źródeł. Jednym były statystyki publiczne (PL - Baza Danych Lokalnych; UA - Baza Danych Rayonowych) dla budowy mierników służących charakteryzowaniu odmienności wśród społeczności (gmin, podrejonów). Drugim źródłem było badanie sondażowe gospodarstw domowych w 13 powiatach województwa podkarpackiego (410 gosp. dom.) oraz 8 podrejonów rayonu lwowskiego (382 gosp. dom.).

Wstępne wyniki Analizy Korespondencji, regresji liniowej (OLS) i wielomianowej regresji logistycznej potwierdziły szereg implikacji (hipotez roboczych) powyższej hipotezy. [Ogólnie, wyniki analizy wskazują na większe podobieństwo wśród gospodarstw domowych «w obszarze 50 km», niż między nimi a gospodarstwami domowymi w obszarze «poza-granicznym», w obrębie kraju.]

Analiza przestrzenna z kolei potwierdziła, po pierwsze, tendencję do klastrów wśród gospodarstw domowych wg poszczególnych miar dobrostanu (autokorelacja, z wykorzystaniem współcz. I Morana). Natomiast regresja przestrzenna (model opóźnienia przestrzennego) potwierdziła zależności przestrzenne i pozwoliła na ocenę wpływu wybranych cech społeczności (gminy, podrejonu) na powyższe tendencje.

Podsumowując, wyniki popierają pogląd, że «sąsiedztwo transgraniczne» ma znaczący wpływ na dobrobyt osób i społeczności lokalnych, oraz na wzajemną interakcję tych miar. [Na przykład współczynnik autoregresji Rho okazał się dodatni i duży]. Należy jednak podkreślić pewne ograniczenia w wyciąganiu wniosków dla potrzeb polityki w tym zakresie, ze względu na wąski zakres tego badania. Jednakże metodologiczne zalety zastosowanego podejścia przestrzennego wskazują na zasadność jego dalszego rozwijania w ramach perspektywy porównawczej.

23.

Ukrainian-Polish Educational Space: Challenges and Prospects for Cross-border Cooperation/ Українсько-польський освітній простір: виклики та перспективи транскордонного співробітництва

Pachkovskyy Yuriy
Dyyak Ivan

EN

The formation of a new geopolitical strategy for the development of Ukraine as a European state oriented towards European values and democracy, involves deep radical changes in the country itself in the path of reforming political and economic systems. The development of new educational strategies aimed at modernizing the system of higher education and its painless entry into the European educational space is not less important for Ukraine. Among the EU member states, the experience of the strategic partner of Ukraine, Poland, which in modern conditions is one of the leaders in attracting foreign students to the national educational programs, is especially important. Among the contingent of foreign students in 2015-2016 academic year, the citizens of Ukraine were prevalent (53% or 30 thousand students), and this tendency is expected to increase. According to the forecasts of specialists until 2020, the number of foreign students in Poland should increase up to 5%.

Openness of the educational space with the acquisition by Ukraine of the associate member status of the EU will still increase. Good opportunities for international co-operation and cross-border co-operation are being opened for Ukrainian, as well as for Polish higher education institutions. Among the priorities there are the following: the maximum use of the potential of international exchange programs for students and teachers (Erasmus+), the opening of bachelor and master's programs joint with the Polish side, with possible dual diplomas, overcoming the obstacles to employment, and resolving issues of mutual recognition (notification) of diplomas at the state level.

Undoubtedly, certain obstacles and difficulties will arise, in particular, the problem of non-return of Ukrainian graduates with Polish diplomas to the home country. According to optimistic projections of the Ministry of Education of Ukraine, the rate of return is only 30%, however according to sociological researches it is as low as 10-15%. In our opinion, the solution to this problem lies in the level of Ukraine's expansion of its economic and scientific potential, in overcoming corruption and openness of its own labour market for the recruitment of specialists with European higher education diplomas.

Формування нової геополітичної стратегії розвитку України як європейської держави, яка зорієнтована на європейські цінності та демократію, передбачає глибокі докорінні зміни у самій країні на шляху реформування політичних та економічних систем. Не менш вагомим для України є вироблення нових освітніх стратегій, спрямованих на модернізацію системи вищої освіти та її безболісне входження в європейський освітній простір. Серед країн-членів ЄС особливо важливим є досвід стратегічного партнера України Польщі, яка в сучасних умовах є одним з лідерів щодо залученню іноземних студентів на національні освітні програми. Серед контингенту іноземних студентів у 2015/2016 н.р. переважали громадяни України (53% або 30 тис. студентів) і ця тенденція наростатиме. За прогнозами фахівців до 2020 року у Польщі число іноземних студентів має зрости до 5%.

Відкритість освітнього простору з набуттям Україною статусу асоціативного члена ЄС лише наростатиме. Для українських, як і для польських, вищих навчальних закладів відкривається добра нагода для міжнародної кооперації та транскордонного співробітництва. Серед пріоритетів: максимальне використання потенціалу міжнародних програм з обміну студентами та викладачами (Erasmus +), відкриття спільних з польською стороною бакалаврських та магістерських програм з подвійним дипломуванням, подолання перепон з працевлаштування, вирішення на державному рівні проблеми взаємовизнання (ностріфікації) дипломів.

Безумовно, на цьому шляху виникатимуть певні перепони та труднощі, як зокрема, проблема неповернення українських випускників з польськими дипломами. За оптимістичними прогнозами Міністерства освіти України показник повернення складає лише 30%, за результатами соціологічних досліджень – 10-15%. Вирішення цієї проблеми, на наш погляд, лежить у площині нарощування Україною свого економічного та наукового потенціалу, у подоланні корупції та відкритості власного ринку праці для працевлаштування фахівців з європейськими дипломами про вищу освіту.

24.

Trading Across Borders. Technology Gains in Trade Facilitation/
Handel ponad granicami. Nowe technologiczne ułatwiający handel

Paruzel Robert

In the era of digital advancement and constant innovation, international trade has greatly benefitted from the development and integration of various electronic interfaces. Aspiring to advance cross-border trade through the use of digital technologies and electronic services, the World Customs Organization (WCO) declared 2016 the Year of Digital Customs. The WCO placed a special emphasis on the coordination of customs activities such as automated customs clearance systems, implementation of

single windows as well as improvement of electronic information exchange. The goal of these activities is to promote the free flow of information and increase transparency while improving the efficiency of day-to-day trade processes. Adding to this effort, the Doing Business trading across borders indicators' set measures technological advancement in the area of trade facilitation by collecting data on the time and cost of customs clearance and inspections procedures. For the first time this year, the indicators collect data on the use and advancement of single windows around the world. For this purpose, Doing Business defines a single window as a system that receives trade-related information and disseminates it to all the relevant governmental authorities, thus systematically coordinating controls throughout trade processes. The new data on single windows capture the different levels of their integration and digitalization.

PL

W erze postępu cyfryzacji i ciągłej innowacji, handel międzynarodowy w dużym stopniu skorzystał na rozwoju i integracji różnych interfejsów elektronicznych. Widząc rozwój handlu transgranicznego dzięki technologii cyfrowej i usługom elektronicznym, Światowa Organizacja Celna (WCO) ogłosiła rok 2016 Rokiem Cyfrowej Służby Celnej. WCO położyła szczególny nacisk na koordynację działań celnych takich jak zautomatyzowane systemy odprawy celnej, wdrożenie koncepcji Jednolitego Okna, a także poprawę elektronicznej wymiany informacji. Celem tych działań jest promowanie swobodnego przepływu informacji i zwiększenie przejrzystości przy jednoczesnej poprawie efektywności codziennych procesów handlowych.

Dodatkowo te działania określa wskaźnik handlu transgranicznego Doing Business, który mierzy postęp technologiczny w obszarze ułatwień handlowych poprzez gromadzenie danych dotyczących czasu i kosztu procedur odprawy celnej i inspekcji. Po raz pierwszy w tym roku wskaźniki gromadzą dane na temat wykorzystania i rozwoju Jednolitych Okien na całym świecie. Doing Business definiuje Jednolite Okno jako system, który odbiera informacje o handlu i rozpowszechnia je wszystkim właściwym organom rządowym, a tym samym systematycznie koordynuje kontrole w trakcie procesów handlowych. Nowe dane dotyczące Jednolitych Okien rejestrują różne poziomy ich integracji i digitalizacji.

25.

Cross-border Cooperation of Ukraine and Poland in Agrarian Sphere/

Транскордонне співробітництво України і Польщі в аграрній сфері

Pavlik Iryna

EN

Transboundary cooperation between Ukraine and Poland in the agrarian sector is an objective process with the condition of integration of the local economy into the global economy. Inter-regional

relations and foreign economic activity are developing, with joint ventures, holdings, and unions being created. This tendency is inherent to the countries having common borders, such as Ukraine and Poland in particular.

We consider the prospective directions of cooperation between Ukraine and Poland in the agrarian sector in formation of a coherent agrarian policy, the Common Agricultural Market, creation of a free trade area in the border regions, establishment of joint investment programs; improvement of the investment climate through preferential taxation of agricultural production; development of mechanisms for joint support of innovative activity of agricultural enterprises, farms, individual farms by regional authorities and local self-government bodies, etc.

As a result of this study, the main directions of Ukrainian-Polish cooperation and formation of relations between the two states in the field of agriculture in the border territories have been established, the problems of transboundary cooperation between Ukraine and Poland in the agrarian sector have been elucidated, which are presented in the form of barriers that hinder the active cooperation of the mentioned countries, as well as the areas of transboundary cooperation between Ukraine and Poland in the agrarian sector have been proposed. The cooperation between Ukraine and Poland in the agrarian sector will contribute to the economic development of both countries.

Транскордонне співробітництво України і Польщі в аграрній сфері є об'єктивним процесом з умовою інтеграції економіки у світове господарство Розвиваються міжрегіональні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність, створюються спільні підприємства, холдинги, союзи. Така тенденція є притаманною для країн, що мають спільні кордони і географічно є сусідами, як зокрема, Україна і Польща.

Перспективними напрямками співпраці між Україною та Польщею у аграрній сфері вважаємо формування узгодженої аграрної політики, Спільного аграрного ринку, створення зони вільної торгівлі у прикордонних областях, започаткування спільних інвестиційних програм; поліпшення інвестиційного клімату через пільгове оподаткування сільськогосподарського виробництва; розробку механізмів спільної підтримки інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, ферм, індивідуальних господарств регіональними органами влади і органами місцевого самоврядування, тощо.

У результаті проведеного дослідження встановлені основні напрями українсько-польського співробітництва та побудови відносин між двома державами в галузі сільського господарства на прикордонних територіях, висвітлено проблеми транскордонного співробітництва між Україною та Польщею в аграрному секторі, які представлені у формі бар'єрів, що перешкоджають активній співпраці згаданих країн, а також запропоновані напрями транскордонного співробітництва між Україною та Польщею в аграрному секторі. Співробітництво України і Польщі в аграрній сфері сприятиме економічному розвитку обох країн.

Petrecka Beata
Pietrzyk Urszula

EN

The problem of migration is present in many countries and is a complex phenomenon. It involves open borders, the acceptance of cultural diversity, and the desire to improve the material status. In the 20th century Poland has undergone several intense phases of external and internal migration, and as a result at the beginning of the 21st century some 16 million Poles, younger and older, were scattered all around the world. About 900 thousand people of Polish descent live in Ukraine. Nowadays, many young Ukrainians are eager to leave Ukraine for EU countries. The authors undertook research attempting to address the migration of young Ukrainians to Poland. The study was conducted among students from Ukraine studying at PWSTE in Jarosław.

Exploring the reason for the migration of Ukrainian youth to Poland is to make the thesis that it is the most accessible way of learning in Poland, and that the Card is an excellent tool for achieving these goals.

The Cardholder is exempted from the obligation to obtain a work permit; has the right to undertake and conduct business activities in the same way as Polish citizens; can benefit from health care system; had free admission to state museums; can obtain allowances at travels with accompanying funds; as well as can participate in research and development work.

PL

Problem migracji występujący współcześnie w świecie dotyczy wielu państw i jest złożonym zjawiskiem. Wiąże się z otwarciem granic, akceptacją różnorodności kulturowej i chęcią jej poznania oraz dążeniem do polepszenia statusu materialnego. Polska należy do państw, które w XX wieku przeszły przez kilka faz intensywnej migracji zewnętrznych i wewnętrznych doprowadziło to do tego, że na początku XXI wieku ok 16 milionów Polaków i osób polskiego pochodzenia żyje w 79 krajach na świecie. Na Ukrainie żyje około 900 tysięcy osób polskiego pochodzenia. Współcześnie wielu młodych Ukraińców chętnie wyjeżdża z Ukrainy do krajów Unii Europejskiej. Autorki podjęły badania próbujące ustalić przyczyny migracji młodych Ukraińców do Polski. Badania przeprowadzone zostały wśród studentów z Ukrainy studiujących w PWSTE w Jarosławiu.

Badając przyczyny migracji młodzieży ukraińskiej do Polski można postawić tezę, iż powodem tej migracji jest przede wszystkim podjęcie bezpłatnej nauki w Polsce oraz polepszenie warunków

bytowych czyli migracja zarobkowa, a Karta Polaka jest doskonałym narzędziem umożliwiającym osiągnięcie tych celów. Jak wykazały badania głównym narzędziem ułatwiającym migrację z Ukrainy do Polski jest posiadanie Karty Polaka.

Posiadacz Karty Polaka jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na zasadach określonych w odpowiedniej ustawie; ma prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy; korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej; bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych; ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego; podejmowania odbywania studiów, studiów doktoranckich oraz innych form kształcenia, a także uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych.

27.

Partnership in Cross-border Projects. The Analysis of Partnerships Established for Umbrella Projects Under the Cross-border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2007-2013. Case Study/

Partnerstwo w projektach transgranicznych. Analiza partnerstw zawiązanych na potrzeby realizacji projektów parasolowych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. Studium przypadku

Pieniążek Agnieszka

EN

One of the requirements of projects implemented under programmes which support cross-border cooperation is preparation and implementation of projects in a cross-border partnership. The principle was also binding under the Cross-Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2007-2013, Measure 3.2. Local communities' initiatives, under which so-called umbrella projects were launched. Partners within each project had to provide members in one of the following partnerships: Polish-Ukrainian, Polish-Belarusian or Polish-Belarusian-Ukrainian. During the EU programming period 2007-2013, 6 umbrella projects were contracted. The purpose of the paper is to present the importance of a partnership, the role of the leading partner, as well as partners participating in the project. The indicted problem will be presented based on the analysis of one of the partnerships which were established to implement the project titled "Cross-border cooperation for the health tourism sector in the Polish-Ukrainian borderland". The project consisted of 12 micro-projects which were realized by 10 institutions from Poland and 11 from Ukraine, i.e. non-governmental organizations, 2 local governments and 2 educational institutions. The presentation of the role of partnerships and partners involved in the project implementation is important due to the fact that partnership is a necessary element, which makes it possible to establish a cross-border co-operation within EU programmes and thus obtain EU co-financing. Also, at the stage of project implementation, the partnership and quality of its management affect achievement of assumed results. The problem presented in the paper will be described on the basis of the programming documents as well as those related directly to the project.

Jednym z wymogów projektów realizowanych w ramach programów wspierających współpracę transgraniczną jest przygotowanie i realizacja projektów w transgranicznym partnerstwie. Zasada ta obowiązywała również w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013, działanie 3.2. Inicjatywy społeczności lokalnych, w ramach którego przygotowywano tzw. projekty parasolowe. Partnerzy w ramach każdego projektu musieli zapewnić jeden z następujących składów członkowskich w ramach partnerstwa: polsko-ukraiński lub polsko-białoruski lub też polsko-białorusko-ukraiński. W okresie unijnego programowania 2007-2013 zakontraktowano 6 projektów parasolowych. Celem referatu jest przedstawienie znaczenia partnerstwa, roli partnera wiodącego oraz partnerów uczestniczących w realizacji projektu. Do przedstawienia wskazanego problemu posłuży analiza jednego z partnerstw zawiązanych na potrzeby realizacji projektu pn. Współpraca transgraniczna na rzecz turystyki uzdrowiskowej pogranicza polsko-ukraińskiego. Projekt ten składał się z 12 mikroprojektów, realizowanych przez 10 instytucji z Polski i 11 z Ukrainy, tj. 17 organizacji pozarządowych, 2 samorządy lokalne oraz 2 placówki oświatowe. Przedstawienie roli partnerstwa oraz partnerów uczestniczących w realizacji projektu jest o tyle istotne, gdyż partnerstwo z jednej strony jest elementem koniecznym bez którego nie ma możliwości rozwijania współpracy transgranicznej wspieranej w ramach programów unijnych, a tym samym uzyskania dofinansowania. Z kolei na etapie realizacji projektu partnerstwo i jakość zarządzania nim wpływa na osiągnięcie zakładanych rezultatów.

Do przedstawienia opisanego problemu posłużą dokumenty programowe oraz projektowe wskazanego przedsięwzięcia.

28.

Determinants of Effectiveness of Cross-border Collaboration Between Higher Education Institutions: Case Study Poland-Ukraine/

Determinanty skuteczności współpracy transgranicznej między uczelniami wyższymi: studium przypadku Polska-Ukraina

Pierścieniak Agata

The aim of the article is to define areas of cross-border collaboration between higher education institutions (HEI) of Poland and Ukraine, and to specify factors that favour or block the effectiveness of this collaboration. The work will be divided into three parts. In theoretical field we will present basic concepts and identify areas of cross-border collaboration in the field of scientific and educational activities. In the empirical part, using the force field analysis technique, we will present the results of research carried out in the state higher education institutions of the Podkarpackie Region of the Lviv Oblast. Research will focus on factors that favour or block effective cross-border collaboration. The added value of research findings will be of practical qualities that will help to improve the collaboration in the field of higher education.

Celem artykułu jest zdefiniowanie obszarów współpracy transgranicznej pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego Polski i Ukrainy oraz określić czynniki sprzyjających i blokujących skuteczność tej współpracy. Praca zostanie podzielona na trzy części. W obszarze teoretycznym zaprezentujemy podstawowe pojęcia i zidentyfikujemy obszary transgranicznej współpracy w obszarze działalności naukowej i edukacyjnej. W części empirycznej wykorzystując technikę analizy pola sił zaprezentujemy wynik badań przeprowadzonych w państwowych uczelniach wyższych województwa Podkarpackiego o obwodzie Lwowskiego. Badania dotyczyć będą czynników sprzyjających i blokujących skuteczną współpracę transgraniczną. Wartością dodaną będą wnioski z badań o walorach praktycznych, które pomogą w doskonaleniu tej współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego.

29.

Integration of People with Disabilities to the Museum Environment/ Інтеграція людей з особливими потребами до музейного середовища

Protsak Taras

In this article, the process of international cooperation of museums and adjustment to the needs of people with special needs, as well as adoption of world experience by Ukrainian museums is studied. One of the promising areas of museum activity in Ukraine is the gradual implementation of projects for people with special needs. Such projects are in demand today, as evidenced by the global experience, in particular, in neighbouring Poland. The social role of this work is the need to overcome the barriers that arise between people whose opportunities are limited and the rest of the society. The aim of this paper is to analyze the implementation of the projects of cooperation between museums and the disabled people in the world and in Ukraine, as well as to highlight the main features for creation of the exhibition for the blind and visually impaired visitors. Particular attention is paid to the adaptation of the museum space for visually impaired visitors. In addition to creating special exhibitions for them, it is important to introduce tactile elements to the permanent exposition, as well as to create annotations in Braille font and introduce audio guides. Ukrainian museums are now on the way leading to integration of people with disabilities into the cultural environment, relying on the best world experience. The object of research is the current state of development of cooperation of museums of Ukraine with the disabled in comparison with world experience and perspectives of future work in this direction. Despite the obstacles and difficulties in organizing museum exhibitions for people with disabilities, their organization and conduct should become the priority in the development of the museum business in Ukraine.

У даній статті розглядається процес співпраці світових музеїв з людьми з особливими потребами, а також перейняття світового досвіду українськими музеями. Одним із перспективних напрямків музейної діяльності в Україні є поступове впровадження проектів для людей з особливими потребами. Такі проекти сьогодні є затребуваними, про що свідчить досвід проведення даних заходів у світі, зокрема у сусідній Польщі. Соціальна роль цієї роботи полягає у необхідності подолання тих бар'єрів, які виникають між людьми, чії можливості є обмеженими, та рештою суспільства. Метою роботи є аналіз впровадження проектів співпраці музеїв з неповносправними у світі та в Україні, а також висвітлення основних особливостей створення виставкового проекту для сліпих та слабозорих відвідувачів. Особливу увагу в даній статті звернено на пристосування музейного простору для людей із вадами зору. Окрім створення для них спеціальних виставок, велике значення має внесення тактильних елементів до постійної експозиції, а також створення анотацій шрифтом Брайля та запровадження аудіогіда. Українські музеї зараз знаходяться на шляху до інтеграції неповносправних осіб у культурне середовище, переймаючи найкращий світовий досвід. Об'єктом дослідження є сучасний стан розвитку співпраці музеїв України з неповносправними у порівнянні зі світовим досвідом та перспективи роботи у цьому напрямку. Незважаючи на перепони і труднощі в організації музейних виставок для інвалідів по зору та людей з обмеженими можливостями, їх організація і проведення мають стати пріоритетними напрямками у розвитку музейної справи України.

30.

Social Adaptation of Ukrainian Students at Higher Educational Institutions in Poland: Actual Challenges/

Соціальна адаптація українських студентів у вищих навчальних закладах Польщі: актуальні виклики

Rejman Krzysztof

In recent years in Poland, the growth of the number of Ukrainian students in both public and private higher educational institutions has been recorded. The attractiveness of Polish higher education is determined by several factors. Firstly, as a member of the European Union, Poland implements the latest educational technologies, constantly updates and modernises curricula in accordance with the requirements of the labour market, and flexibly responds to social needs. Secondly, potential Ukrainian students are attracted by the proper logistical support of the educational process, lecture rooms, laboratories and research centres equipped with modern devices. Thirdly, Poland is open to students who want to learn not only in the country of study, but also to take on a wide range of international exchange and internship programs. Fourth, Poland is involved in a number of international cross-border cooperation programs and is interested in close collaboration and international cooperation,

including in the field of education, with the countries bordered in the East. Receiving by Ukraine, in particular, the visa free regime with the EU, is a good opportunity for young people not only to study in Poland, but also to acquire knowledge and skills in interethnic communication, and to build their own career in accordance with their own expectations and acquired knowledge.

However, there is a number of social adaptation challenges that Ukrainian students face in Poland. Ignorance of language, laws, conditions and requirements of residence are often those obstacles that at first can make difficulties for young people. Research shows that the process of adaptation is a long-term process that, in case of foreign students, can take up from one to two years. The experience of the State Higher School of Technology and Economics in Jarosław shows that in case of under-licensed (baccalaureate) programs, it is desirable to reduce the length of the adaptation process to a maximum of 0.5-1 year, and in the best case to 3-4 months. This, in particular, is facilitated by the traditional open door days for potential entrants from Ukraine, informing them about the terms of admission and the list of specialities translated into Ukrainian and available on the university's website, along with courses of Polish language at the educational institution. An important element of social adaptation is the participation of the leadership and university teachers in trade fairs held in Ukraine, as well as integration meetings and joint recreational activities of Polish and Ukrainian students, aimed at forming a common We as a united educational community.

UA

На протязі останніх років у Польщі фіксується зростання числа українських студентів як у державних, так і приватних вищих навчальних закладів. Привабливість польської вищої освіти зумовлена кількома чинниками. По-перше, Польща як член Європейського Союзу впроваджує у себе новітні освітні технології, постійно оновлює та модернізує навчальні плани відповідно до вимог ринку праці, гнучко реагує на суспільні потреби. По-друге, потенційних українських студентів приваблює належне матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, обладнані аудиторії, сучасними приладами лабораторії та дослідницькі центри. По-третє, Польща відкрита для студентів, що прагнуть пізнати не лише країну, де навчаються, але й взяти у широкому спектрі програм з міжнародного обміну та стажування. По-четверте, Польща залучена у низку міжнародних Програм з транскордонного співробітництва і зацікавлена у тісній співпраці та міжнародній кооперації, в т.ч. освітній, із країнами, з якими межує на Сході. Отримання Україною, зокрема безвізового режиму з ЄС, є доброю нагодою для молодих людей не лише вчитися у Польщі, але й отримати знання та навички у міжнаціональному спілкуванні, збудувати власну кар'єру відповідно до власних очікувань та набутих знань.

Проте на шляху українських студентів у Польщі стоїть низка викликів, пов'язаних із соціальною адаптацією. Часто незнання мови, законів, умов та вимог перебування є тими перепонами, що на перших порах можуть скласти труднощі для молодих людей. Як показують дослідження, процес адаптації – це тривалий, фазовий процес, що в умовах іноземних студентів у змозі тривати від одного до двох років. Досвід Державної вищої технічно-економічної школи імені Броніслава Маркевича в м. Ярослав засвідчує, що в умовах ліценціатських (бакалаврських) програм бажаним є процес скорочення тривалості адаптаційного процесу максимум до 0,5-1 року, а у кращому випадку до 3-4 місяців. Цьому, зокрема, сприяють традиційні дні

відкритих дверей для потенційних абітурієнтів з України, інформування їх про умови вступу та перелік спеціальностей, що перекладені українською мовою та є наявними на веб-сторінці університету, курси польської мови при навчальному закладі. Важливим елементом соціальної адаптації є участь керівництва та викладачів університету в ярмарках професій, що відбуваються в Україні, а також інтеграційні зустрічі та спільні рекреативні заходи польських та українських студентів, спрямовані на формування спільного «Ми» як єдиної освітньої спільноти.

31.

Ukraine`s Cross-border Cooperation with EU Countries as a Basis for the Development of the Carpathian Euroregion/

Транскордонне співробітництво України з країнами ЄС як основа розвитку Карпатського Євро регіону

Senyshyn Oksana

EN

The article analyses the current state of cooperation between Ukraine and the countries of the European Union within the framework of the Carpathian Euroregion. The main priority directions of Euroregional cooperation are defined: the development of the modern economic structure of the region, the increase of inflow of foreign capital, the sharing of energy resources, the implementation of regional development programs, the production of competitive products; the development of health care system, social and cultural protection; the development of tourism, the development of transport communication in the Carpathian Euroregion; strengthening European and Atlantic cooperation, etc.

It is emphasized that the positive sides of the creation of the interregional association "Carpathian Euroregion" are partnership relations with the Subcarpathian Military of Poland, Slovakia, Romania, Hungary, the regions of the Czech Republic and Germany.

From the point of view of the new possibilities development in cross-border cooperation within the Carpathian Euroregion, a number of problems are presented, which hinder its full functioning: too large territorial scale, which causes difficulties in multilateral contacts within the association; inconsistency of competences of national parties, caused by different systems of administrative-territorial organization in five states; lack of single sources of financing for the whole Carpathian Euroregion within the framework of the European Union cooperation programs; insufficient economic component in implemented cross-border projects.

An answer aiming at overcoming the above-mentioned problems of the development of cross-border cooperation of the regional association "Carpathian Euroregion", as it is emphasized by the author, is the creation of a new EU operational program "Carpathian Horizon" for the Carpathian region in the 2014-2020 financial perspective. The proposals on implementation of the "Carpathian Horizon" operational program are presented, namely: construction of effective cooperation structures; creation of mechanisms for coordination of interregional partnership; establishing a strategy for a cross-border Carpathian region with the use of EU funds.

UA

У статті проаналізовано сучасний стан співпраці між Україною та країнами Європейського Союзу в рамках створеного ними Карпатського Євروهіону. Визначено основні пріоритетні напрями євро регіональної співпраці: розвиток сучасної економічної структури регіону, збільшення притоку іноземного капіталу, спільне використання енергетичних ресурсів, впровадження програм регіонального розвитку, виробництво конкурентоспроможної продукції; розвиток системи охорони здоров'я, соціального та культурного захисту; розвиток туризму, розвиток транспортного зв'язку на території Карпатського Євروهіону; зміцнення європейського та атлантичного співробітництва тощо.

Наголошено, що позитивними сторонами створення міжрегіональної асоціації «Карпатський Євروهіон» є партнерські відносини із Підкарпатським воєводством Польщі, Словаччиною, Румунією, Угорщиною, регіонами Чеської Республіки та Німеччини.

З огляду на нові можливості розвитку транскордонного співробітництва у Карпатському Євروهіоні, виділено і ряд проблем, що гальмують його повноцінне функціонування: занадто великий територіальний масштаб, що спричиняє труднощі у багатосторонніх контактах в рамках асоціації; невідповідність компетенцій національних сторін, що спричинена різними системами адміністративно-територіального устрою у п'яти державах; відсутність єдиних джерел фінансування для цілого Карпатського Євروهіону в рамках програм співпраці Європейського Союзу; недостатня економічна складова в реалізованих транскордонних проектах.

З метою подолання вищенаведених недоліків розвитку транскордонного співробітництва міжрегіональної асоціації «Карпатський Євروهіон» автором наголошено на створенні нової у фінансовій перспективі 2014-2020 рр. єдиної операційної програми ЄС – «Карпатського горизонту» для регіону Карпат. Наведено пропозиції щодо реалізації операційної програми «Карпатський горизонт», а саме: побудова ефективних структур співпраці; створення механізмів координації міжрегіонального партнерства; розробка стратегії розвитку транскордонного Карпатського регіону з використання коштів ЄС.

Stryamets Halyna

EN

Transboundary Biosphere Reserve "Roztochya" will ensure preservation of the richness of biodiversity, ecosystem and landscape diversity, will impact sustainable development of the region and fulfilment of logistic functions. Biosphere reserve will contribute to the improvement of the efficiency of joint efforts in following international environmental legislation and ensuring stable development within the eastern borders of the European Union. Preservation of natural ecosystems of the Main European Watershed in Roztochya constitutes a component within the tasks of the Pan-European ecological network.

There is a sufficient potential for economic and human development which is socio-culturally and ecologically sustainable. There are numerous positive examples of traditional sustainable land and forest usage in historical aspect including interesting and rich history, ethnographic peculiarities of the region, favourable geographical location in the central part of Europe, favourable landscape and climatic conditions for the development of recreational and tourism activities; unique historical and cultural heritage, well-developed local crafts, scientific centres of Roztochansky Park Narodovy, Nature Reserve "Roztochya" and National Nature Park "Yavorivskyyi", historical places of First and Second World Wars, advantages of trans-border territory with well-developed transport connections, important for further development of international economic cooperation, lasting thrifty use of forest land as a guarantee for preservation of intact natural landscapes and favourable microclimate for economic activities, various traditional uses of nature resources as an important condition of sustainable development in the region, unique natural landscapes and ecosystems as constituent parts of Pan-European ecological network necessary for ensuring of ecological safety, cooperation between scientific departments of Polish and Ukrainian universities, and other nature protection institutions.

UA

Транскордонний біосферний резерват «Розточчя» забезпечить збереження багатства біорізноманіття, екосистемного та ландшафтного різноманітності, сталого розвитку регіону та виконання логістичних функцій. Біосферний резерват буде сприяти підвищенню ефективності спільних зусиль у виконанні міжнародного екологічного законодавства та забезпечення стабільного розвитку на східних кордонах Європейського Союзу. Збереження природних

екосистем Головного європейського вододілу в Розточчі становить складову завдань загальноєвропейської екологічної мережі. Є достатній потенціал економічного та людського розвитку, який є соціально-культурно та екологічно стійким.

Існує позитивний досвід традиційного сталого використання землі та лісів в історичному аспекті; цікава та багата історія, етнографічні особливості регіону; сприятливе географічне положення в центральній частині Європи; сприятливий ландшафт та кліматичні умови для розвитку рекреаційної та туристичної діяльності; унікальна історична та культурна спадщина; добре розвинені місцеві ремесла; наукові центри Розточчянського парку Народовий, природний заповідник «Розточчя» та Національний природний парк «Яворівський»; історичні місця Першої та Другої світових воєн; переваги транскордонного регіону з розвинутим транспортним зв'язком, що є важливим для подальшого розвитку міжнародного економічного співробітництва; тривале ошадливе використання лісу як гарантії збереження незмінних природних ландшафтів та сприятливий мікроклімат для господарської діяльності; різноманітне традиційне використання природних ресурсів як важливої умови сталого розвитку в регіоні; унікальні природні ландшафти та екосистеми як складові частини загальноєвропейської екологічної мережі, необхідні для забезпечення екологічної безпеки; співпраця наукових відділів польських та українських університетів, інших природоохоронних інститутів.

33.

Earnings - Emigration Citizens of Ukraine to Poland. Opportunities and Threats/
Emigracja zarobkowa obywateli Ukrainy do Polski. Szanse i zagrożenia

Więckiewicz Bogdan

EN

This article describes the problem of Ukrainian citizens migrating to Poland. Trips to work in a foreign country bring about both positive and negative consequences. Work in a foreign country results in a change in the individual's social status, often constitutes a improvement in the material wealth of the individual's family and enforces contact with a new culture. The problems involved with immigration are quite complex and the consequences of such trips to work in foreign countries affect both the individual immigrating to foreign land and individual members of the family, mainly a wife and children. Moving to another country may negatively affect family relations, resulting in frequent breakdown of marriages. A particularly detrimental consequence of such work-related travel affects families with young children, as absent parents have limited contact with their children and, as a result, do not take part in processes of their education and socialization.

Artykuł opisuje problem emigracji zarobkowej obywateli Ukrainy do Polski. Wyjazdy zagraniczne w celu podjęcia pracy mają zarówno pozytywne jak i negatywne konsekwencje. Problem emigracji jest dosyć złożony a konsekwencje tych wyjazdów związane są zarówno z osobą emigrującą jak i poszczególnymi członkami rodziny: żony i dzieci. Wyjazd do obcego kraju to również zmian statusu społecznego, materialnego, ale również kontakt z nową kulturą, często obcą, niezrozumiałą. Wyjazd do innego kraju może wpływać negatywnie na relacje rodzinne. Znane są częste przypadki rozpadu związku małżeńskiego. Szczególnie niekorzystne konsekwencje wyjazdów zagranicznych dotyczą rodzica lub rodziców, którzy posiadają dzieci w młodym wieku. Nieobecny rodzic ma mniejszy kontakt z dziećmi, nie bierze udziału w ich procesie wychowania i socjalizacji. Należy także wskazać na pozytywne strony zagranicznego wyjazdu zarobkowego – to chociażby poprawa sytuacji materialnej rodziny.

2

Economic strategy of Carpathian Euroregion development.

Економічна стратегія розвитку
карпатського євро регіону.

Strategia ekonomiczna rozwoju
Euroregionu Karpackiego.

1.

Effectiveness of Management of Borderland Rural Areas / Ефективність управління прикордонними сільськими територіями

Bilash Andrianna

EN

The task of the report is to theoretically substantiate the effectiveness of management of borderland rural areas, and present analysis and recommendations for solving the main problems of that region. Basing on scientific sources, both positive and negative aspects of cross-border cooperation of Poland and Ukraine are disclosed in great details. The main attention is paid to gaps in institutional and legal support of rural areas, insufficient development of tourism, organizational problems etc. The author argues that evolution of rural areas is not only an important component of sustainable development for borderline regions, but also stimulates improvement of overall economy level.

As a result of the analysis priority directions of solving mentioned problems are suggested. Their implementation in the long term will improve the image of rural areas, encourage their infrastructure's development, increase employment and strengthen cross-border cooperation between Poland and Ukraine.

UA

Завданням доповіді є теоретичне обґрунтування, аналіз та розробка рекомендацій щодо ефективності управління прикордонними сільськими територіями. На основі наукових джерел висвітлено як позитивні, так і негативні аспекти транскордонного співробітництва України та Польщі. Головну увагу приділено таким питанням: прогалини в інституційно-правовому забезпеченні розвитку прикордонних сільських територій, інституційно-організаційні проблеми, низький рівень реалізації туристичного потенціалу тощо. Автор засвідчив, що розвиток сільських територій виступає важливою складовою сталого розвитку не лише прикордонного регіону, а й стимулює підвищення рівня економіки у країні загалом.

У результаті аналізу запропоновано пріоритетні напрями усунення висвітлених проблем, які у перспективі покращать імідж прикордонних сільських територій, стимулюють розвиток їх інфраструктури, збільшать зайнятість та зміцнять транскордонне співробітництво України та Польщі.

2.

Development of Renewable Energy in the Carpathian Euroregion: Perspectives and Challenges /

Розвиток відновлювальної енергетики в Карпатському Євросереєні: перспективи і виклики

Brygilevych Volodymyr

EN

The Carpathian Euroregion (Transcarpathian, Lviv, Ivano-Frankivsk and Chernivtsi regions) has a significant potential for renewable energy, in particular hydropower, photovoltaic (solar) stations, wind power, biomass energy and biogas.

Solar power is currently one of the most active and dynamic industries in the field of renewable energy. This is caused by several economic and social incentives. Solar energy, unlike small hydropower and wind energy, does not arouse public opposition and environmental warnings. From the economic point of view, this is the least conflicting industry of RES (no mechanical motors, relatively cheap service). In the recent years in Lviv region two solar stations have been installed (Ralovka village - 9 MW, Lake Ozerna - 10 MW, planned 40 MW). A little later, a solar station was launched in Transcarpathia.

The second type of renewable energy is wind energy, which is most actively developed in the Lviv region, with potential of 860 million kWh. There are 2 wind stations already installed: Old Sambir 1 and Old Sambir 2. (Capacity - 20.7 MW.).

The yield of hydropower is estimated at 5.03 billion kWh of electricity, which constitutes 61% of the total potential of the Ukrainian hydropower industry. However, there are only 7 small hydroelectric power stations with an annual production of 150 million kWh. Currently, only 3% of the energy potential of mountain rivers in these areas is being used. Due to incorrect environmental approaches of the projects and the lack of state policy in this area, there was a strong public opposition to the introduction of small hydroelectric power stations on the mountain rivers of the Carpathian Euroregion.

Development of biomass energy remains a significant factor in the development of the RES of the Carpathian Euroregion in the context of rural areas. Given the significant technical potential, as well as the prospect of community mobilization, this field is the most important and virtually has no alternative in rural areas of up to 10 thousand people.

The region is abundant in resources, i.e. wood waste, straw cereals and corn, as well as has lots of free ground areas available for cultivation of energy crops.

Карпатський Єврорегіон (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська та Чернівецька області) має значний потенціал відновлювальної енергетики, зокрема гідроенергетика, фотовольтаїчні (сонячні) станції, вітроенергетика і енергетика біомаси і біогазу.

Однією з найактивніших і найдинамічніших галузей ВДЕ на даний час є сонячна енергетика. Для цього існує кілька економічних і соціальних стимулів. Сонячна енергетика на відміну від малої гідроенергетики і вітроенергетики не викликає громадського супротиву і застережень екологів. З економічної точки зору це найменш колізійна галузь ВДЕ (відсутні механічні двигуни – генератори, відносно дешева послуга/сервіс). У Львівській області за останні роки встановлено 2 сонячні станції (с. Ралівка- 9 Мвт, урочище Озерна – 10 Мвт, на черзі наступні 40 Мвт). Дещо раніше була запущена сонячна станція у Закарпатті.

Другою за динамікою є вітроенергетика, яка найактивніше розвивається у Львівській області, потенціал якої 860 млн кВт-год. Вже встановлені 2 вітрові станції: Старий Самбір-1 та Старий Самбір-2. (Потужність – 20,7 МВт.).

Потужність гідроенергетики оцінюється на 5.03 млрд. кВтг електроенергії, що складає 61% від загального потенціалу української гідроенергетичної галузі. Проте існує лише 7 малих гідроелектростанцій, річне виробництво яких становить 150 млн. кВт-год. Енергетичний потенціал гірських річок у цих районах, використовується лише на 3%. Через неправильні екологічні підходи проектів і відсутність політики держави у цій галузі, виник потужний громадський рух супротиву щодо впровадження малих гідроелектростанцій на гірських річках Карпатського Єврорегіону.

Вагомим чинником розвитку ВДЕ Карпатського Єврорегіону в контексті сільської місцевості залишається розвиток біомаси. З огляду на значний технічний потенціал, а також перспектива мобілізації громад є найбільш важливою і практично без альтернативною для сільської місцевості до 10 тис. мешканців. Для цього в регіоні є наявний ресурсний потенціал відходів деревини, соломи зернових і кукурудзи, а також вільних земельних площ під засадження енергетичними культурами.

3.

Macro-regional Dimension of the Carpathian Euroregion Development / Макрорегіональний вимір розвитку Карпатського Євро регіону

Lytvyn Halyna

EN

The harmonious development of all countries and regions of the European Union and Neighbouring States is one of the most important factors determining future shape of the continent. The largest enlargement in the EU's history in 2004-2007 and strengthening cooperation within the framework of the EU Neighbourhood Policy created the conditions for a number of new initiatives that bring new ways of thinking about the socio-economic development of the EU. Best examples of such activities are the four macro-regional strategies carried out by the EU.

The process of European integration is both an opportunity and a challenge, especially in terms of building a European area of equal opportunities, safety and prosperity. To achieve these objectives, it is particularly important to correctly diagnose the characteristics of these countries and regions, which – in terms of standard of living of the residents and level of socio-economic development – fall short of the EU average. The Carpathia is a perfect example of such territory. Despite its strategic importance for sustainable development across the EU and neighbouring countries, and many of the existing agreements and forms of international cooperation, Carpathia as mountain area and border zone still faces numerous socio-economic challenges.

Therefore the article aims at presenting the perspectives of the Carpathian region development with the use of macro-regional platform as the tool of coordinating activities of all stakeholders in order to obtain the added value to the regional development.

The article presents preconditions for the EU macroregional strategy development for the Carpathian region, its potential priorities and mechanism of implementation of the initiative with the roadmap for the concerned institutions, as well as the results of its implementation for the regional development in the Carpathian Euroregion.

UA

Гармонійний розвиток усіх країн та регіонів Європейського Союзу та сусідніх держав є одним із найважливіших чинників, що визначають майбутню форму Європи. Найбільше розширення в історії ЄС у 2004-2007 роках та зміцнення співпраці в рамках Європейської політики сусідства створили передумови для низки нових ініціатив, що породжують нові способи мислення щодо соціально-економічного розвитку ЄС. Прикладом таких ініціатив є чотири макрорегіональні стратегії ЄС.

Процес європейської інтеграції – це і можливість, і виклик, особливо у контексті створення європейського простору рівних можливостей, безпеки та процвітання. Для досягнення цих цілей особливо важливо правильно діагностувати характеристики цих країн та регіонів, які, з точки зору рівня життя мешканців та рівня соціально-економічного розвитку, не відповідають середнім показникам ЄС. Прикладом такої території є Карпати. Незважаючи на стратегічне значення регіону для сталого розвитку в країнах ЄС та сусідніх країнах, а також на багато існуючих угод та форм міжнародного співробітництва, Карпати, як гірський район та прикордонна територія, стикаються з численними соціально-економічними проблемами.

Тому стаття спрямована на висвітлення перспектив розвитку Карпатського регіону з використанням макрорегіональної платформи як інструмент у координації діяльності всіх зацікавлених сторін з метою отримання доданої вартості для регіонального розвитку.

У статті описані передумови розробки макрорегіональної стратегії ЄС для Карпатського регіону, її потенційні пріоритети та механізм реалізації ініціативи з дорожньою картою для відповідних установ, а також потенційні результати її впровадження для регіонального розвитку Карпатського Євро регіону.

4.

Value Orientations and Social Status Aspirations of Frontier Teenagers in Eastern and Central Europe in Terms of Economic Strategy of the Carpathian Euroregion Development/

Ціннісні орієнтації та соціально-статусні очікування підліткової молоді прикордоння Східної та Центральної Європи в контексті економічної стратегії розвитку Карпатського Євро регіону

Maksymovych Olga

EN

This study deals with a comparative sociological analysis of values and social-status aspirations of adolescents living at the border areas in Central and Eastern Europe. In particular, countries such as Ukraine and Poland are considered in the study. The key issues of the article are based on a comparative survey of teenage youth of Ivano-Frankivsk's graduates (n=774) on the one side, and Ukrainian citizens on the other side. Additionally, comparative study of social-status aspirations of adolescents from Ukraine (Kharkiv (n=428), Drohobych (n=392)) and Poland (Zielona Gora (n=336); Rzeszow (n=294)) based on international study «Youth on the border of Central and Eastern Europe» has been discussed. The number of indicators devoted to the integral strategic perspective of the Carpathian Euroregion development (for instance: the significance of own business and entrepreneurial initiative; perception of the future; ability to assume responsibility; significance of higher education; communities' connections; territorial identity; etc.) have been analyzed. The trend of European-oriented identity of teenagers' values is investigated in terms of effective means of the Carpathian Euroregion development. The study proves that there are more common characteristics of value orientations

than differences among Ukrainian and Polish teenagers. In conclusion, value orientation is determined by the characteristics of the youth age, including influence of modern education on their consciousness and communicational experience determined by the fact of living at “the borderland of cultures and peoples”. Taking into account the process of semantic transformation of the frontier concept, it was argued that it could be epistemologically reasonable solution to interpret the findings according to the value-semantic demarcation frame of social space, as long as territorial approach (acceptable rather for industrial societies) is continually losing its theoretical and methodological significance in terms of explanatory instrument of social structure as a whole, and a criterion of Central and Eastern Europe frontier teenage communities structure in particular. The prospects for further study of the subject are revealed.

UA

Дослідження присвячене порівняльному соціологічному аналізу цінностей та соціально-статусних очікувань підліткової молоді прикордоння Східної та Центральної Європи, зокрема, на прикладі України та Польщі. Основні твердження статті ґрунтуються на порівняльному аналізі ціннісних орієнтацій підліткової молоді м. Івано-Франківськ (n = 774), з одного боку, та громадян України загалом - з іншого. Також, порівняльний аналіз соціально-статусних очікувань підлітків з України (Харків (n = 428), Дрогобич (n = 392)) та Польщі (Зелена Гора (n = 336), Жешув (n = 294)) здійснено на основі міжнародного порівняльного дослідження «Молодь прикордоння Східної та Центральної Європи». Проаналізовано низку показників присвячених висвітленню стратегічної перспективи розвитку Карпатського єврорегіону в баченнях підліткової молоді прикордоння (як от вагомість започаткування власного бізнесу та підприємницька ініціатива; прийняття майбутнього; здатність брати на себе відповідальність; значимість вищої освіти; зв'язки в середині спільнот; територіальна ідентичність тощо). Вивчено тенденцію європейської орієнтації підліткової молоді прикордоння в якості ефективного інструменту розвитку Карпатського Єврорегіону. Доведено, що серед українських та польських підлітків є більше спільних характеристик ціннісних орієнтацій, ніж відмінних. Зроблено висновок, що це обумовлено особливостями молодіжного віку, у тому числі сучасним освітнім впливом на їх свідомість та комунікаційним досвідом, який обумовлений фактом життя на «прикордонній території культур і народів». Враховуючи процес семантичної трансформації поняття «прикордоння», доведено, що ціннісно-семантичний ракурс демаркації соціального простору може бути гносеологічно обґрунтованим рішенням проблеми дефініції концепту прикордоння з урахуванням реалій сьогодення, адже територіальний підхід (прийнятний радше для індустріальних суспільств) перманентно втрачає методологічну вагомість в сенсі теоретичної основи пояснення наявної соціальної структури загалом та критерію структурування прикордонних підліткових груп Центральної та Східної Європи – зокрема. Окреслено перспективи подальших наукових розвідок в напрямі вивчення окресленої в дослідженні проблематики.

5.

Tourism in the Eastern Galicia During the Interwar Period: Historical-Economical Aspect/

Туризм у Східній Галичині в міжвоєнний період: історико-економічний аспект

Masyk Roman

EN

After the restoration of the Polish state, the tourism became a very profitable business in the Eastern Galicia. It was promoted by wonderful nature, beauty of the Eastern Carpathians and abundance of cultural-historical centres. But the conditions for the development of tourism were unsatisfactory, because of the late war and the fact that earlier, under Austrian occupancy, the tourist capabilities of the Eastern Galicia were never developed. Austrian government promoted other parts of the empire as tourist attractions.

At the verge of Polish independence the most important problems of the tourism were: the lack of good connection (especially with mountain areas), poor hotel conditions, undeveloped health resorts (the absence of water, poor medical service), unorganized tourism, the lack of credits, few guides and maps (especially in foreign languages).

The merger impacted all problems of the tourist development till 1931. There were different tourist and ethnographical public organizations (The department of the Polish Tatra Mountain Association and Polish Ethnographical Society, "Orbis" travel agency, the Lviv History Society). Their efforts aimed at popularization of tourism in the Eastern Galicia, recovery of tourists routes, training guides. But lack of finances hindered the growth of tourist business.

Beginning from 1931 the state authorities paid great attention to the development of tourism. In 1935 the Tourism Supporting League was established. At the same time the number of health resorts increased, the service improved, new railway lines reaching tourist destinations were opened. That's why the number of tourists in the Eastern Galicia increased to 359759 in 1936 (in 1931 this number was only 198017). Health resorts in the Eastern Galicia began to compete with foreign ones, especially that prices were very competitive, while tourist base offered comparable standard.

UA

Після відновлення польської державності туризм в Східній Галичині мав всі можливості стати однією з дохідних галузей. Добрі природні умови, краса Східних Карпат, чимало культурно-історичних центрів мали цьому посприяти. Попри те, стан туризму був незадовільний. Це пояснювалося не так недавньою війною, як тим, що колишня австрійська влада не користувалася туристичними можливостями Східної Галичини. Її політика спрямовувалася, щоб більше відвідували курорти в інших частинах імперії.

На початку польської незалежності найбільшими проблемами туристичної галузі були: відсутність нормального сполучення (особливо з гірськими районами), поганий комфорт в готелях, курортах і здравницях (відсутність води, санітарного і медичного обладнання), неорганізованість туристичної справи, не достатнє кредитування галузі, мале число туристичних провідників і карт (особливо іноземними мовами).

До 1931 р. польська влада залишила питання розвитку туризму на маргінесі. Тут працювали різні туристичні й краєзнавчі громадські організації (відділення Польського товариства Татрів і Польського краєзнавчого товариства, бюро подорожей «Орбіс», Товариство шанувальників минувшини Львова). Вони намагалися хоч якось пропагувати туризм Східною Галичиною, налагоджувати туристичні шляхи, виховувати інструкторів й екскурсководів. Проте, їхніх власних фінансів було недостатньо, щоб істотно збільшити туристичний рух.

Від 1931 р. уряд активніше взявся за організацію туризму. Зрештою, в 1935 р. створили Лігу підтримки туризму, яка стала координувати галузь. Водночас активізували пропаганду туризму східними землями Польщі, збільшили число й урізноманітнили курорти, покращили сервіс, запустили спеціальні туристичні потяги. Це стало однією з причин збільшення числа відвідувачів польських курортів. Воно в 1936 р. досягло 359759 осіб (1931 р. – 198017). Курорти Східної Галичини почали конкурувати з закордонними. Тим більше, що тут були найнижчі ціни для відпочинку й створили більш-менш нормальні умови.

3

Historical heritage in the context
of harmonization of Polish-Ukrainian relations.

Історична спадщина у контексті гармонізації
українсько-польських відносин.

Dziedzictwo historyczne w kontekście
harmonizacji stosunków polsko-ukraińskich.

1.

Lviv University: Cooperation with Polish Institutions of Higher Education/

Львівський університет: міжнародна співпраця з польськими вузами

Kachmar Volodymyr

EN

The present-day level of University training is determined by not only the scientific and educational attainments of this or that higher school, but the potentialities of its integration into world intellectual space, exchange of specialists in various scientific disciplines, and participation in grant projects.

The Lviv Ivan Franko National University has signed about two dozens of treaties with Polish institutions of higher learning, viz. universities of Warsaw, Wrocław, Jagiellonian University, those of Silesia, Opole, Lublin, Rzeszów, Gdańsk, Poznań, Pedagogical University of Cracow, higher pedagogical schools of Kielce, Częstochowa a.o.

The university cooperation was promoted by the formation in Lviv of the Polish Academy of Sciences Scientific Centre and that of the National Academy of Sciences of Ukraine in Warsaw (1997).

Since the year 2000, Lviv and Warsaw have been organising, on an alternate basis, the Lviv-Warsaw Seminar "The Philosophy of Science" whose participants are lecturers and scholars of the universities of Lviv and Warsaw. Intellectual forces from various universities in Ukraine, Poland and other countries are involved in the Seminar as well.

The Pedagogical University of Cracow, in conjunction with the University of Lviv, holds a series of Ukrainian-Polish scientific conferences "Lviv: City – Society – Culture" (Lviv-Cracow: the Cities' Dialogue in a Historical Retrospective). Simultaneously, with their participation, a cycle of scientific seminars "Poland, Germany, Ukraine: the Road to Common Europe" is organized together with German partners.

A new form of cooperation resulted in organization of Lviv University Days in the University of Wrocław (June 2009), and Wrocław University Days in the University of Lviv (May 2010).

UA

Сучасний рівень університетської підготовки визначається не лише науковими та освітніми досягненнями вузу, але й можливостями його інтеграції у загальносвітовий інтелектуальний простір, обміні фахівцями з різних наукових дисциплін та участю у грантових проектах.

Львівським національним університетом імені Івана Франка підписано близько двох десятків угод з вищими навчальними закладами Польщі: Варшавським, Вроцлавським, Ягеллонським, Сілезьким, Опольським, Люблінським, Жешівським, Гданським, Познанським університетами, Краківським педагогічним університетом, Вищими педагогічними школами Кельц, Ченстохови та ін.

Університетському співробітництву сприяло утворення у Львові наукового центру Польської академії наук та у Варшаві – наукового центру НАН України (1997 році).

З 2000 року почергово у Варшаві та Львові проводиться Львівсько-Варшавський семінар з «Філософії науки», в якому беруть участь викладачі та науковці Львівського і Варшавського університетів. До роботи в семінарі залучені інтелектуальні сили з різних університетів України, Польщі та інших країн.

Педагогічний університет у Кракові спільно з Львівським проводить серію українсько-польських наукових конференцій «Львів: місто-суспільство-культура» (Львів-Краків: діалог міст в історичній ретроспективі). Водночас, за їх участі організовується спільно з німецькими партнерами цикл наукових семінарів «Польща, Німеччина, Україна: шлях до спільної Європи».

Новою формою співробітництва стало проведення в червні 2009 року у Вроцлавському університеті Днів Львівського університету, а в травні 2010 року – Днів Вроцлавського університету в Львівському університеті.

2.

The Role of Co-operative Movement in Eastern Galicia in Working out of the Messianic Statement of "Piedmont" in the Second Half of the Twentieth Century/

Роль кооперативного руху Східної Галичини у виробленні месіанської сентенції «П'ємонту» в д.п. ХІХ ст.

Lysenko Vitaliy

EN

The founders of the Galician co-operative movement are V. Nagirnyi, who as early as in 1883 created the co-operative society "Narodna Torgivlia" ("National Trade"), which bought agricultural products and sold them without any dealers, supporting peasants in such a way, and Y. Olesnytskyi, who in 1899 founded the co-operative society "Silskyi Hospodar" ("Rural Host"), where peasants were taught literacy and mastered new methods of farming. It should be also mentioned that as a result of co-operative movement, the union of intellectuals and peasantry concentrated on the national ideas emerged, which, in fact, led to social consolidation and caused polarization of the peasantry that became a strong social force, with a clear national position. In the process of organization of co-operative societies, intellectuals faced two main tasks: an economical one, to support rural areas and

their inhabitants, and a cultural and educational one. The second task was of prime value: educated peasants would be able to take better care of themselves, which became the basis of their social wellbeing.

Thus, Ukrainian co-operative movement was a form of Galician people's economical self-defence and became a way of struggle against ignorance and political indifference of the peasantry. The co-operative movement was, as an idea, an instrument of consolidation of the intellectuals with the peasantry. Finally, the peasantry got support, which they had not been able to count on during struggle against landlords in mid-nineteenth century. So the peasantry, from an oppressed and heterogeneous mass developed into a national-conscious social layer, and together with the intellectuals, began to show their social activity in fight for their own economical well-being. At that moment the peasants become a social force, which took an active part in the political life of the region, with a clear national position, a force participating in forming of the bases of Galicia's socio-economical and political prosperity, considering it a stronghold of the Ukrainian idea that, in its turn, set a goal to unite all Ukrainian lands in one country.

UA

Засновниками галицького кооперативного руху вважаються В. Нагірний, який в 1883 році створив кооператив «Народна торгівля», що закуповував сільськогосподарську продукцію і продавав її без посередників, підтримуючи тим самим селян, і Є. Олесницький, який в 1899 році заснував товариство «Сільський господар», де селяни вчилися грамоті та письму, а також опановували передові методи господарювання. Варто зауважити, що в результаті діяльності кооперативного руху відбулося об'єднання інтелігенції та селян навколо національної ідеї – що, по суті, призвело до суспільної консолідації, яка зумовила політизацію селянства, яке оформилося у чітку соціальну силу, яка мала чітку національну позицію. В процесі організації кооперативів перед інтелігенцією стояло дві основні задачі: економічна – допомога селу і культурно-освітня місія. Друге з цих завдань було пріоритетним: освічені селяни змогли б захистити себе що, в свою чергу, послужило б основою для їх соціального благополуччя.

Отже, український кооперативний рух виступив в якості своєрідної форми економічної самооборони галичан, і став засобом боротьби з невіглаством і аполітичністю селянства. Кооперативний рух у цьому сенсі був інструментом консолідації селянства і інтелігенції. Селянство, нарешті, отримало підтримку, на яку не могло розраховувати під час боротьби з поміщиками в 50-60-і рр. XIX ст. Так селянство з пригніченої, неоднорідної маси розвинулося в національно свідомий прошарок населення, який разом з інтелігенцією почав проявляти свою соціальну активність у боротьбі за власне економічне буття. Це свідчило про те, що селянство стало соціальною силою, яка брала активну участь в політичному житті краю та мала чітку національну позицію, яка полягала у формуванні основ соціально-економічного і політичного процвітання Галичини, позиціонуванні її як оплоту українства – що, в свою чергу, поставило мета возз'єднання українських земель в єдиній державі.

3.

Polish-Ukrainian Historical Dialogue. Barriers and Challenges/ Polsko-ukraiński dialog historyczny. Wyzwania i bariery/

EN

The main reason is that it has been under the pressure of historical policy which, in turn, is under the influence of resentments and nationalistic tendencies.

It is professional historians' duty to face and oppose the instrumentalization of history. The dialogue, then, should be grounded in the following principles:

1. Acceptance of equality of participants and rejection of protectionism. The problem becomes serious in cases of past national or religious differences. accompanied by social barriers.
2. Equality of different narrations. Witnesses of the same historical event may report it in different ways and it does not mean that some of them are lying. Diversity of narrations adds to the reconstruction of the past. It should not lead to competition and rivalry.
3. Empathy. Participants should seek mutual understanding of intentions, concerns and ways of thinking while keeping in mind that "understanding" does not have to mean "agreement". Even in the situation of conflict and hostility it is better to understand than to misunderstand.
4. Differences in perception of the past should be realised and explained but it is not necessary to overcome them. It is particularly unreasonable to mutually "censor" the national pantheons. More often than not, national heroes gained their glory fighting against neighbouring countries and it is only natural for those neighbours to find those heroes irritating. However, this should not be a reason to demand their removal from collective national memory.
5. Acting bona fide. A dialogue should aim at mutual understanding instead of institutionalization of prejudice.

PL

Polsko-Ukraiński dialog historyczny jest obecnie w kryzysie. Głównym powodem tego jest to, że jest pod presją polityki historycznej, która z kolei jest pod wpływem niechęci i tendencji nacjonalistycznych.

Obowiązkiem zawodowych historyków jest stawianie czoła i sprzeciwianie się instrumentalizacji historii. Dialog powinien opierać się zatem na następujących zasadach:

1. Założenie równości uczestników i odrzucenie protekcjonizmu. Problem staje się poważny w przypadku różnic narodowych lub religijnych i towarzyszącym im barierom społecznym.
2. Równość różnych narracji. Świadcowie tego samego wydarzenia historycznego mogą opowiedzieć je na różne sposoby i nie znaczy to, że niektórzy z nich kłamią. Różnorodność narracji przyczynia się do odbudowy przeszłości. Nie powinna ona prowadzić do rywalizacji i konkurencji.
3. Empatia. Uczestnicy powinni szukać wzajemnego zrozumienia intencji, obaw i sposobów myślenia, pamiętając jednocześnie, że «zrozumienie» nie musi oznaczać «porozumienia». Nawet w sytuacji konfliktu i wrogości lepsze jest zrozumienie, niż nieporozumienie.
4. Należy zrozumieć różnice w pojmowaniu przeszłości i wyjaśnić je, ale nie konieczne je przewyżczać. Szczególnie nierozsądne jest wzajemne «cenzurowanie» krajowych panteonów. Bardzo często bohaterowie narodowi zdobyli swoją chwałę walcząc z sąsiadującymi krajami przez co dla tych sąsiadów stali się antybohaterami. Nie powinno to jednak powodować domagania się usunięcia ich ze zbiorowej pamięci narodowej.
5. Działanie w dobrej wierze. Dialog powinien zmierzać do wzajemnego zrozumienia zamiast zinstytucjonalizowania uprzedzeń.

4.

Peculiarities of the Institutional Influence of Political Development of the Republic of Poland on Ukraine/

Особливості інституційного впливу політичного розвитку Республіки Польща на Україну

Romanyuk Anatoliy

EN

The notion of institution can be understood as recurrent social and political practices, standardized by a regulated system, which is determined by both internal and external regulations. Consequently, we refer to institutions not only in case of specific, stable structures, such as parliament or political parties, but also recurrent practices of the political life like elections, impeachment, co-habitation and so on.

Ukraine and Poland as neighbouring countries are characterized by a centuries-old historical cooperation, which was represented in different formats, but left a mark on each of the nations, in particular on their traditions and cultures. The grounds for the analysis of the institutional influence is the fact that both countries for a long period after the Second World War remained in the orbit of socialistic,

military-political, social-economic and cultural system. At the same time with the fall of the Berlin Wall both countries initiated massive transformation processes aimed at building market economy and liberal-democratic political system, and defined their instrumental aim – joining the European structures. Ukraine at the mentioned stage additionally was trying to solve state-building tasks. In this period the success of the Polish project was observed, what found its expression in Poland's joining the European Union in 2004 and successful formation of the market economy and consolidated democracy. During this time Ukraine quite slowly pursued transformations, whereas many political analysts interpreted its political regime as hybrid. Our task is to define the character, form and instruments of the institutional influence of the Republic of Poland on the political system of Ukraine.

If the upper point of the time scale can be specified quite easily – it is today, then the lower point, as we suppose, must be defined as the period of 1988-1989. In particular at this time the political restructuring of the USSR resulted in the process of liberalization. It found its manifestation in establishing of first informal non-governmental organizations and unions. The Polish trade union “Solidarity”, which was a social-political movement, may be seen as initiator of the process. At the same time almost all political parties were treated as model in their formation, activity and dissolution. State institutions have also undergone this process of transformation. The individual direction Poland adopted was represented by the process of reforms, on national scale (the Balcerowicz plan) and on sectoral scale, in horizontal (spheres) and vertical (centre, region, local level) dimensions. At a later stage the functioning of the already transformed institutions came in the focus of attention, with a wide spectrum of political processes at the national, regional and local levels. The channels of influence may be divided into formalized and non-formalized ones. In the former case it is referred to a wide spectrum of state-level programs, initiated by the Ukrainian part and targeted on numerous projects supported by the international donors, and by the Polish part, where the beneficiaries were Ukrainians. Informal influences result from contacts of various character between the Ukrainian citizens and the people and institutions of the Republic of Poland.

UA

Під інститутом ми розуміємо повторювальні суспільно-політичні практики, які регламентуються впорядкованою системою, що детермінована як внутрішніми так і зовнішніми щодо неї правилами та нормами. Відповідно до інститутів ми відносимо не лише певні сталі структури, як парламент, політичні партії, так і повторювальні практики політичного життя: вибори, імпічмент, когабітація тощо.

Україна і Польща, як сусідні країни, характеризуються багатовіковою історичною взаємодією, яка мала різні формати, але залишила потужний слід на кожному народі в тому числі у традиціях і культурі. Підставою розгляду інституційного впливу є те, що обидві країни протягом тривалого періоду після Другої світової війни відносилися до соціалістичної військово-політичної, соціально-економічної та ідейно-культурної системи. Одночасно з крахом Берлінського муру обидві країни розпочали масштабну трансформацію в напрямі ринкової господарки та ліберально-демократичної політичної системи, окресливши інструментальну мету – вступу у європейські структури. Україна на означеному етапі додатково вирішувала питання державного будівництва. Пройдений період засвідчив успіх польського проекту що виявилось

у вступі у 2004 році до Європейського Союзу і успішному формуванні ринкової економіки та консолідованої демократії. Україна протягом означеного часу повільно проводила зміни при цьому багатьма аналітиками її політичний режим кваліфікується як гібридний. Нашим завданням є з'ясування характеру, форм та інструментів інституційного впливу Республіки Польща на політичну систему України.

Якщо верхня позначка часових меж досить просто визначається – сьогодення, то нижня, на нашу думку, має відноситися до 1988-1989 рр. Власне в цей час, в наслідок політики перебудови, в СРСР розпочався процес лібералізації. Виявом його стали перші неформальні громадські організації і об'єднання. Донором досвіду виступала профспілка «Солідарність», яка була суспільно-політичним опозиційним рухом. Одночасно модельними розглядалися практично всі політичні партії, в форматі їх утворення, діяльності і ліквідації. Також державні інститути в ході їх трансформації. Самостійним напрямом стали процеси реформ, як в комплексі («план Бальцеровича»), так і секторальні в горизонтальному (сфери) та вертикальному (центр, регіон, місцевий рівень) вимірі. В подальшому ракурсом уваги став досвід функціонування трансформованих інститутів, широкий спектр політичних процесів національного, регіонального та місцевого рівнів. Канали впливу ми можемо поділити на: формалізовані та не формалізовані. В першому випадку мова йде про широкий спектр від державних програм, ініційованих українською стороною до численних проєктів підтримуваних міжнародними донорами та польською стороною, коли реципієнтом виступали представники України. Не формальні запозичення відбувалися внаслідок контактів українських громадян з громадянами та інститутами Республіки Польща.

5.

Historical Memory, National Identity and Xenophobia: Factors of Attitudes Towards Poles in Ukraine/

Історична пам'ять, національна ідентичність та ксенофобія: фактори ставлення до поляків в Україні

Sudyn Danylo

EN

As Ernest Renan stated in his famous lecture, nation is 'a group of people united by a mistaken view about the past and a hatred of their neighbours'. Basing on this statement, researchers may assume close relations between national identity, historical memory and xenophobia. This thesis is very important for post-communist nations, which often have unquestioned burden of historical memory, and often lack uninterrupted course of nation building or national identity development. Presented paper is dedicated to studying relations between these three aspects on inter-national / inter-group relations in Ukrainian society. Survey data from "Regional Studies: Sociological Analysis of Group Identities and Hierarchies of Social Identities" was analyzed using structural equation modelling (SEM), advanced multivariate statistical analysis technique, in order to test theoretical model. The latter includes following hypotheses:

- 1) attitude towards Poles depends on level of radical nationalist attitudes;
- 2) level of respondent's self-identification with Ukrainians doesn't impact xenophobia directly, only mediated by level of radical nationalism attitudes;
- 3) historical memory is separate factor, which strengthens influence of radical nationalism on xenophobia.

“Regional Studies: Sociological Analysis of Group Identities and Hierarchies of Social Identities” is a longitudinal survey, which is carried out in Ukraine since 1994 (2nd wave conducted in 1999, 3rd wave in 2004, 4th wave in 2010, 5th wave in 2015). The last wave was conducted with financial support of the Petro Jacyk Educational Foundation (Ukraine), the Weiser Centre for Emerging Democracies, and the Institute for Social Research, both at the University of Michigan (USA).

UA

У своїй відомій лекції Ернест Ренан заявив, що нація – це «група людей, об'єднаних помилковими уявленнями про минуле та ненавистю до сусідів». Таким чином, в дослідженнях націй від самого початку припускалися тісні зв'язки між національною ідентичністю, історичною пам'яттю та ксенофобією. Ця теза дуже важлива для посткомуністичних держав, які часто мають проговорений тягар історичної пам'яті, і часто не мають неперервного творення чи розвитку національної ідентичності. Пропонована доповідь присвячена вивченню зв'язків між цими трьома аспектами міжнаціональних відносин. Для цього було використано дані дослідження «Регіональні дослідження: соціологічний аналіз групових ідентифікацій та ієрархії соціальних ідентичностей», які було проаналізовано, використовуючи моделювання структурними рівняннями (SEM), з метою перевірки теоретичної моделі. Ця модель містить наступні гіпотези:

- 1) ставлення до поляків залежить від рівня радикальних націоналістичних поглядів;
- 2) рівень самоідентифікації респондента з українцями безпосередньо не впливає на ксенофобію, лише опосередкований рівнем радикального націоналістичного ставлення;
- 3) історична пам'ять є окремим чинником, що посилює вплив радикального націоналізму на ксенофобію.

«Регіональні дослідження: соціологічний аналіз групових ідентифікацій та ієрархій соціальних ідентичностей» – це лонгїтюдне дослідження, яке проводиться в Україні з 1994 року (2-а хвиля проведена в 1999 році, 3-тя хвиля 2004 року, 4-а хвиля 2010 року, 5-а хвиля 2015 року). Остання хвиля проводилася за фінансової підтримки Освітнього фонду ім. Петра Яцика (Україна), Вейзерського центру для нових демократій та Інституту соціальних досліджень як в Мічиганському університеті (США).

6.

Present-Day Polish-Ukrainian Cooperation in the Field of Education and Science: Historical and Theoretical Aspect/

Сучасна польсько-українська співпраця в галузі освіти і науки: історико-теоретичний аспект

Sukhyi Oleksiy

EN

The development of educational relations between Ukraine and Poland is facilitated by the Ukrainian minority in the Republic of Poland and the Polish one in Ukraine. The public organizations in Poland and Ukraine have common goals, such as mother tongue study, renaissance of the national self-consciousness, support of the religious life, protection of political rights etc.

Creation of conditions for the development of educational relations between the two countries was promoted by the signing on 18 May 1992 of the Treaty on the Cooperation in the Field of Education and Science between the Polish and Ukrainian Ministries of Education.

The development of Polish-Ukrainian educational relations is connected with the activity of youth organizations in the Republic of Poland. The activation of their cooperation falls predominantly on the period of the post-Orange Revolution events in Ukraine. The activity of Ukrainian and Polish schools in the Republic of Poland and in Ukraine has made it possible for the national minorities to study their mother tongues, culture, and history. Simultaneously, conditions were created for the in-depth interest in the history of both nations' past.

Upon the initiative of the Ivan Krypnyakevych Institute of Ukrainian Studies at the National Academy of Sciences of Ukraine, the Institute of Central and Eastern Europe was created as a scientists' public organization in Lviv. The development of educational relations is influenced by the activities of the Ivan Franko National University of Lviv, the Ivan Franko Drohobych Teacher-Training University, Vasyl Stefanyk Subcarpathian National University, Lesia Ukrayinka Volyn State University, Yuriy Fed'kovych National University of Chernivtsi and other.

October of 2001 saw the opening in Lublin of the European Collegium of Polish and Ukrainian Universities founded on the initiative of the Ukrainian and Polish Presidents.

The development of educational and scientific relations has a positive impact on cultural cooperation of Ukraine and Poland, helps to strengthen their ties and to study the historical past.

Розвитку освітніх взаємин між Україною та Польщею сприяє українська меншина в Республіці Польща та польська в Україні.

Громадські організації Польщі та України мають спільні цілі – вивчення рідної мови, відродження національної самосвідомості, підтримка релігійного життя, захист політичних прав тощо.

Створенню умов для розвитку освітніх взаємин між двома країнами сприяла підписана 18 травня 1992 року між Міністерствами освіти України та Польщі Угода про співробітництво в галузі науки та освіти.

Розвиток польсько-українських освітніх взаємин пов'язаний з діяльністю молодіжних організацій у РП. Активізація їх співпраці найбільше припадає на період після помаранчевих подій в Україні. Діяльність українських та польських шкіл в РП та Україні дала можливість національним меншинам вивчати рідну мову, культуру, історію. Водночас створювалися умови для поглибленого інтересу до історії минулого двох народів.

За ініціативою Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України було створено Інститут Центрально-Східної Європи у Львові на правах громадської організації науковців. Вплив на розвиток освітніх взаємин має діяльність Львівського національного університету імені Івана Франка, Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Волинського державного університету імені Лесі Українки, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та інших.

Із жовтня 2001 року у м. Любліні відкрито Європейський Колегіум польських та українських університетів, який був створений за ініціативою президентів України і Польщі.

Розвиток освітніх і наукових взаємин позитивно впливає на культурне співробітництво України та Польщі, сприяє зміцненню їх зв'язків та вивченню історичного минулого.

7.

Analysis of the Polish-Ukrainian Historical Heritage of Commercial Practice in Area of the Restoring Legal Entity's Solvency/

Аналіз українсько-польської історичної спадщини господарської практики у сфері фінансової платоспроможності юридичних осіб

Shvets Olga

Cross-border cooperation involves the use of a common historical heritage. The study is based on historical heritage that can help to develop an effective legal mechanism for restoring legal entity's

solvency and to harmonize the legal and economic relations between Ukraine and Poland. In this study we focus our attention on analysis of financial rehabilitation plan of Ukrainian Prosvita Society that was drawn up in 1931. Ukrainian Prosvita Society was founded in Lviv in 1868, and was the cultural and economic heart of the Ukrainian National Revival over the next seventy years. Several Ukrainian Prosvita Society centres were located in the territory of modern Poland.

The analysis of the minutes of the General Meeting of Prosvita Company, that included an overview of their activities and reviews of the most important accounts, assets and liabilities of Ukrainian Prosvita Society for the financial year ending 31 December 1913, shows that the Society was suffering from the financial weakness that fatally affected its funds. In course of the analysis, the researcher found out that the reasons for worsening of the financial situation since 1926 have been the Russian occupation of Eastern Galicia during the First World War and the Great Depression. Financial rehabilitation plan of the Ukrainian Prosvita Society of 1931 meets modern international standards of law and economics. The research describes the details of rehabilitation plan, namely: the circumstances of the Debtor's insolvency, reason and means/method to recover the business, list of the creditors, order of creditors and contributory ranking on a debtor's insolvency, the expiration date of the Plan, details of any assets, liabilities and obligations owed by the Debtor.

The work proves the necessity of studying the historical experience, which may be helpful in attempts to create an effective legal mechanism of restoring the legal entity's financial solvency and to prevent their forced liquidation in the context of cross-border cooperation between Ukraine and Poland.

UA

Транскордонне співробітництво передбачає використання спільної історичної спадщини. Це дослідження базується на історичному досвіді, який допоможе запровадити ефективний правовий механізм відновлення фінансової платоспроможності юридичних осіб та гармонізувати правові та економічні відносини між Україною і Польщею. У нашому дослідженні сфокусована увага на плані санації товариства «Просвіта» складеному у 1931 році. Товариство «Просвіта» було засноване у Львові у 1868 році, яке упродовж сімдесяти років було основним організованим культурним та економічним центром українського національного відродження. Певна частина осередків товариства «Просвіта» знаходились на території сучасної Польщі.

Аналіз звітів Загальних зборів товариства «Просвіта», які включали перегляд його діяльності та перегляду найважливіших рахунків, активи і пасиви товариства фінансового року станом на 31 грудня 1913 року, показали, що діяльність товариства зазнала скрутного становища, що фатально відбилася на фондах товариства. Проаналізовано, що з 1926 році фінансове становище товариства лише погіршувалось, та виявлено, що причини були спровоковані Російською окупацією Східної Галіції під час Першої світової війни та Великою депресією. Показано відповідність фінансового плану санації товариства «Просвіта» сучасним вимогам міжнародних стандартів права та економіки. Охарактеризовано план санації і деталізовано його складові, а саме: обставини неплатоспроможності боржника, причини та методи/заходи відновлення діяльності, перелік кредиторів, порядок та черговість погашення вимог кредиторів, строк відновлення боржника, відомості про активи, зобов'язання перед боржником.

Показано необхідність вивчення історичного досвіду, що дасть можливість створення як ефективного правового механізму, спрямованого на оздоровлення фінансово-господарського становища юридичних осіб і запобігання їх примусової ліквідації у контексті транскордонного співробітництва між Україною і Польщею.

8.

Ukrainian-Polish Relations: Representation of Memory Meanings/ Українсько-польські відносини: репрезентація пам'ятєвих смислів

Troyan Serhiy
Kyrydon Alła

EN

An active Polish-Ukrainian dialogue around complex issues of the past continues almost from the moment when both countries acquired full sovereignty. Memory meanings are represented in social, political and historical discourses. At the same time, memory meanings influence the character of the social, political, and historical discourses.

Among the most difficult problems and most tragic pages in a long time of Ukrainian-Polish confrontation, which broke out forcefully during the Second World War and remains the subject of heated debate not only of professional historians but also of politicians and public figures, are the 1943 Volyn events. These events caused and continue to cause significant social resonance, controversial assessments and interpretations in Ukrainian and Polish historiography, and impact the social and political life of both states and peoples, preventing the harmonious development of good-neighbourly relations between them.

Despite the difficult relations between the two countries in different times (of dependence and independence), Volyn tragedy is one of the most dramatic in the history of Ukrainian-Polish relations. At the same time, if in the Ukrainian memory of war Volyn does not occupy a notable place, in Poland it is in the centre of attention, and in the last decade Polish assessments of this Ukrainian-Polish conflict have radicalized dramatically.

It is worth mentioning, that in the Polish society a discussion about tragic events in the western parts of Ukraine during the Second World War began much earlier than in Ukraine.

Despite the complex interweaving of history, politics, and diplomacy, Poland is an important strategic partner of Ukraine, and thus Both countries need to search for options of constructive interaction. The real strategic partnership should be accompanied by the truth and not be held hostage of the past.

The relations between our peoples should be based on foundation of mutual understanding, on the principle "Let's forgive and ask for forgiveness".

Активний польсько-український діалог навколо складних проблем минулого триває практично від моменту набуття обома країнами повної суверенності. Пам'яттеві смисли репрезентовані в суспільному, політичному та історичному дискурсах. Водночас пам'яттеві смисли впливають на характер трансльованого в суспільному, політичному, історичному дискурсах.

Однією з найскладніших проблем і найтрагічніших сторінок тривалого в часі українсько-польського протистояння, яке з особливою силою вибухнуло у роки Другої світової війни, та яке залишається предметом гострої дискусії не лише фахових істориків, але й політиків, громадських діячів, є події 1943 року на Волині. Вони викликали й продовжують викликати значний суспільний резонанс, контroversійні оцінки й тлумачення у вітчизняній і польській історіографіях, громадсько-політичному житті обох держав і народів, заважаючи гармонійному розвитку добросусідських стосунків між ними. Попри непрості відносини двох держав у різні періоди (в часи державного і бездержавного існування), Волинська трагедія є однією з найдраматичніших сторінок в історії українсько-польських відносин. Водночас якщо в українській пам'яті про війну Волинь не посідає помітнішого місця, то в польській – це один із головних сюжетів, а останнім десятиліттям польські оцінки цього українсько-польського конфлікту виразно радикалізувалися. При цьому зазначимо, що в польському суспільстві дискусія щодо трагічних подій на західних землях України у роки Другої світової війни розпочалася значно раніше, ніж в Україні.

Попри складні переплетіння історії, політики, дипломатії, Польща є важливим стратегічним партнером України. Потрібен пошук варіантів для конструктивної взаємодії держав. Справжнє стратегічне партнерство повинно супроводжуватися правдою, а не бути заручником історичного минулого. Відтак фундаментом відносин між нашими народами має стати порозуміння, ґрунтоване на принципі «Пробачаємо й попросимо пробачення».

4

Social security: risks, prevention
and regulations.

Соціальна безпека: загрози,
профілактика та регулювання.

Bezpieczeństwo społeczne: zagrożenia,
profilaktyka i regulacje.

1.

Cross-Border Cooperation in Conditions of National Identity Preservation as an Important Factor of the Accession and Integration of Ukraine with the EU/

Транскордонне співробітництво в умовах збереження національної ідентичності як важливий фактор пришвидшення інтеграції України в ЄС.

Alwash Khrystyna

EN

The problem of refugees, which the European community has recently encountered, may be increased if the number of immigrants from the Middle East and Africa is mixed with the Ukrainians, who, unfortunately, often try to find semi-legal ways to emigrate from their motherland to the bordering EU states. The reason for this was the Russian military aggression against Ukraine, which led to temporary occupation of the territories and had a negative influence on the state economy: millions of people lost their homes or property and their jobs. In these conditions, the Ukrainians refuse to accept their own national identity and obtain the desired status in the countries they arrive in even illegally. This state of affairs is very disadvantageous both to Ukraine and to the neighbouring states. Because of the constant fear of being caught, newly arrived Ukrainian immigrants have large difficulties in socializing with new societies and avoid any active intercultural communication with local people. Thus, the above-mentioned problem leads to an outflow of qualified personnel from Ukraine, and the EU countries face more problems with illegal migration. In order to stop this dangerous process, it is necessary to deepen cross-border cooperation in the Carpathian region, which is mutually beneficial to all the bordering states. The legitimate and effective ways of this cooperation are considered to be as follows: the expansion of local (small) border traffic; the development of areas of science-intensive industry; creating a positive image of the neighbours; cooperation between interparliamentary groups, non-governmental organizations, mass media, scientific institutes, business associations, etc. to increase the number of promising joint projects; the institutionalization of the work of this and other scientific conferences by creating permanent working groups of scientists and experts who would operate in accordance with the short-term and long-term plans, analyze the current processes of cross-border cooperation in different spheres, develop proposals and analytical notes and submit them to the state bodies and local self-government institutes in Ukraine and the neighbouring states.

UA

Проблема біженців, з якою останнім часом стикається європейське співтовариство, може посилитися, якщо до числа вихідців з Близького Сходу та Африки додадуться українці, які, на жаль, часто напівлегальним шляхом намагаються знайти можливості емігрувати до прикордонних з Україною держав ЄС. Причиною цього стала військова агресія Росії проти України, що призвело до тимчасової окупації територій, суттєво похитнуло економічний стан держави: мільйони людей втратили житло та інше майно, роботу. За таких умов українці згодні відмовитися від власної національної ідентичності і навіть незаконним шляхом отримати бажаний статус в країнах

прибуття. Такий стан речей – невідгідний не лише Україні, але й сусіднім державам, адже через постійний страх бути «викритими», новоприбулі українські емігранти з великими труднощами соціалізуються в новій Батьківщині і уникають активного міжкультурного спілкування з корінним населенням. Отож, вищеокреслена проблема призводить в Україні до відтоку кадрів, а країнам ЄС додає труднощів з нелегальною міграцією. Зупинити даний небезпечний процес покликане поглиблення транскордонного співробітництва у Карпатському регіоні, взаємовигідне усім прикордонним державам. Законними та ефективними шляхами такої співпраці вважаємо розширення місцевого (малого) прикордонного руху; розвиток напрямів наукоємної галузі; створення позитивного іміджу сусідів; кооперацію міжпарламентських об'єднань, громадських організацій, ЗМІ, наукових інститутів, бізнес-асоціацій для збільшення кількості перспективних спільних проектів; інституалізацію роботи даної та інших наукових конференцій через створення постійно діючих робочих груп науковців та експертів, які діятимуть за визначеними коротко- і довгостроковим планами, аналізуватимуть поточні процеси з транскордонного співробітництва у різних сферах, напрацьовуватимуть та подаватимуть пропозиції і аналітичні записки до органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні та сусідніх державах.

2.

Crime Prevention from a Cross-border Perspective / Prewencja kryminalna w perspektywie transgranicznej

Buller Leszek

EN

The need and desire for safety is one of the most important and fundamental problems in each person's everyday life. The strive for enhancing safety in the modern world originated already from the 1960s. As it has been repeatedly shown in applicable literature, the term "safety" is understood diversely. Dictionary definitions are often based merely on intuitive understanding of this work. However, it is more important to define safety as a condition of things, persons or organisations. Jerzy Konieczny asks: "Safe organisation - which means what?". And he answers this question: "Safe means existing without custody (according to Linde's dictionary). Nobody has to have custody of it, nobody has to care about it, etc. Moreover, a safe organisation is certainly an organisation which >>does not want<< anybody to take care of it, and to bother it with their care." Is it really possible for states, regions or even local environments (villages, towns) to be such organisations?

The article brings up common security issues from a cross-border perspective. Crime prevention activities are being conducted in both, Poland and Ukraine, in order to counteract crime and to improve the cooperation between the police and citizens. Within the framework of the European Neighbourhood Instrument there is an opportunity to support joint initiatives aimed at reducing crime in the border regions of Poland and Ukraine.

Potrzeba i pragnienie bezpieczeństwa jest jednym z najważniejszych i podstawowych problemów życia każdego człowieka. Dążenie do poprawy bezpieczeństwa we współczesnym świecie podejmowane jest już od lat 60. XX wieku. Sam termin „bezpieczeństwo” - jak wiele razy już w literaturze przedmiotu wskazywano - jest rozumiany różnorodnie. Definicje zawarte w słownikach często oparte są jedynie na intuicyjnym rozumieniu tego słowa. Ważniejsze jednak jest wskazanie, że bezpieczeństwo jest stanem, w którym znajdować się mogą rzeczy, osoby cz organizacje. Jerzy Konieczny pyta „bezpieczna organizacja - czyli jaka?” I odpowiada: „Bezpieczna, czyli istniejąca bez pieczy (wg słownika Lindego). Nikt nad nią pieczy sprawować nie musi, nie trzeba się też o nią troszczyć, opiekować się nią itd. Co więcej, organizacja bezpieczna, to zapewne również taka, która >>nie chce<<, nie pragnie, aby ktoś się nią zajmował, pielęgnował, zwracał głowę swoją troską.” Czy rzeczywiście państwa, regiony czy wręcz środowiska lokalne (wsie, miasta) takimi organizacjami mogą być?

W artykule wskazano na wspólne zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa w perspektywie transgranicznej. Zarówno w Polsce, jak na Ukrainie prowadzone są działania w ramach prewencji kryminalnej, które mają na celu przeciwdziałanie przestępczości oraz współpracy policji z obywatelami. W ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa istnieją możliwości wsparcia wspólnych inicjatyw zmierzających do ograniczenia przestępczości w rejonach przygranicznych Polski i Ukrainy.

3.

Preventive Actions against Smart Drugs in Poland and Ukraine – Legal and Educational Aspects /

Działania profilaktyczne wobec problemu dopalaczy w Polsce i na Ukrainie – aspekt prawny i edukacyjny

Daszykowska Jadwiga

The problem of smart drugs is not new, but a fight against it is extremely difficult in many countries, including Poland and Ukraine. There are many reasons for this. In recent years, manufacturers and distributors of smart drugs have moved their sales to the Internet and therefore the access to them is easier; there are still no effective legal regulations to fight the problem of smart drugs; preventive actions carried out in schools seem to be insufficient, just like the level of children and adolescents' knowledge on smart drugs, as well as that of adults: parents, educators and teachers. The governments of both these countries are taking certain steps to fight smart drugs, among which prevention is the most important one. There arises a question of complex solutions that would protect the safety of young people who are most at risk of taking smart drugs. The problem requires systemic actions, especially in Ukraine, because at present many various social actions against new drugs are being taken in this country.

Problem dopalaczy nie jest nowy, jednakże walka z nim w wielu państwach – między innymi i w Polsce i na Ukrainie – jest niezwykle trudna. Jest wiele powodów tej sytuacji. Producenci i dystrybutorzy dopalaczyw ostatnich latach przenieśli ich sprzedaż do Internetu, w związku z tym są one łatwiej dostępne; brakuje wciąż precyzyjnych regulacji prawnych umożliwiających skuteczną likwidację dopalaczy; działania profilaktyczne prowadzone w szkołach okazują się niewystarczające, podobnie jak poziom wiedzy o dopalaczach u dzieci i młodzieży, ale także dorosłych – rodziców, wychowawców i nauczycieli. Rządy obu państw podejmują działania mające na celu walkę z dopalaczami, wśród nich dominuje profilaktyka. Powstaje pytanie o kompleksowe rozwiązania, które zapewniłyby bezpieczeństwo młodym ludziom, najbardziej narażonym na zażywanie dopalaczy. Szczególnie na Ukrainie problem wymaga systemowych działań, gdyż aktualnie w tym kraju prowadzone są głównie akcje społeczne przeciw dopalaczom.

4.

The Development of New Medicines of Domestic Production as an Important Element of Social Pharmacy /

Розробка нових лікарських засобів вітчизняного виробництва як важливий елемент соціальної фармації

Groshovij Taras
Ravliv Yuliia

People's confidence in safety and health maintenance is an important element of social pharmacy. Health care and pharmaceutical provision are important sectors of the state social policy. Their proper functioning is very important. The incipience of pharmacy as an independent social institution is characterized by the creation of research centres for the elaboration of medicines.

Therefore, under the guidance of Professor Groshovij T.A., Doctor of Pharmaceutical Sciences (the city of Ternopil) research on the elaboration of new medicines was conducted, while taking into account the ecological and social situation in Ukraine.

Medicines and biologically active food supplements are used to treat various disorders of the human body and promote their healing and correction. However, the development of new medicines of local production for different diseases and disorders of the human body requires further research and studies of the issue. Therefore, the creation of highly effective medicines based on natural raw materials, especially those of the animal origin, has become increasingly important. The issue of the development of medicinal preparations which are based on animal raw materials, with the possibility of correcting destructive immunopathological processes which are adverse to human body, still remains an important issue, like the search of effective ways of optimizing reparative tissue regeneration processes.

Cryophilized porcine xenoderm is the source of structural proteins with a wide spectrum of biological activity. It has been established and confirmed that this object contains macro- and trace elements, as well as a polypeptide, epidermal growth factor that accelerates tissue proliferation, and affect cell taxis.

Furthermore, one of the most important components of the complex of biologically active substances of cryophilized porcine xenoderm is amino acids, cysteine and methionine in particular, as well as oxidative enzymes (peroxidase, cytochrome oxidase), whose biochemical, physical and chemical mobilization is carried out with such trace elements as copper, zinc, cobalt and the others available in this object. Besides, pig skin contains about 70% of collagen (without water and fat). It should be noted that this xenoderms are rich in structural proteins (such as reticulin, elastin and keratin), as well as other biologically active substances.

The research on issue of the effects of the origin and amounts of auxiliary substances was carried out while taking into account the low pharmacological and technological properties of the cryophilized porcine xenoderm.

Pills based on cryophilized porcine xenoderm were obtained by using the method of direct compression, which is fully economically viable considering all the parameters for factory production. Besides, it is also necessary to note that those raw materials are not expensive.

UA

Упевненість людей у безпеці та збереженні здоров'я є важливим елементом соціальної фармації. Охорона здоров'я та фармацевтичне забезпечення є важливим сектором реалізації соціальної політики держави. Становлення фармації як самостійного соціального інституту характеризується створенням науково-дослідних центрів з розробки лікарських засобів.

Враховуючи екологічне, соціальне становище в Україні під керівництвом професора, доктора фармацевтичних наук Т.А. Грошового (м. Тернопіль) були проведені дослідження щодо розробки нових лікарських засобів. Для лікування різних порушень організму використовують препарати та біологічно-активні добавки до їжі, які сприяють корекції даних зрушень в організмі людини. Проте розробка нових вітчизняних лікарських засобів при даних захворюваннях потребує подальшого вивчення. Тому створення високоефективних лікарських засобів на основі природної сировини, особливо тваринного походження, набуло все більшої актуальності. Одночасно з пошуком ефективних способів оптимізації процесів репаративної регенерації тканин залишаються важливими питання розробки медичних препаратів на основі тваринної сировини з можливістю коригування несприятливих для організму деструктивних імунопатологічних процесів. Джерелом структурних білків з широким спектром біологічної активності притаманне кріоліофілізований ксенодермі свині. Встановлено та досліджено, що цей об'єкт є джерелом структурних білків з широким спектром біологічної активності і містить макро- і мікроелементи, а також поліпептидний епідермальний фактор росту, який прискорює проліферацію тканин, впливає на таксис клітин. Одним із найважливіших компонентів комплексу біологічно активних речовин кріоліофілізованої ксеродерми свині є також амінокислоти, зокрема цистеїн і метіонін,

а також окислювальні ферменти (пероксидаза, цитохромоксидаза), біохімічна і фізико-хімічна мобілізація яких здійснюється за участю наявних у цьому об'єкті мікроелементів: міді, цинку, кобальту та інших. Вміст в шкірі колагену складає 70 % (без води і жиру). Необхідно відмітити, що ксенодерма свині багата великою кількістю структурних білків (ретикулін, еластин і кератин), а також іншими біологічно-активними речовинами.

Враховуючі низькі фармако-технологічні властивості кріоліофілізованої ксеродерми свині проведено дослідження щодо впливу природи та кількостей допоміжних речовин. Таблетки на основі кріоліофілізованої ксенодерми свині отримали методом прямого пресування, який в повний мірі по всіх параметрах є економічно вигідним при виробництві на підприємстві. Також необхідно відмітити вартість сировини, яка є не дорогою.

5.

The Zones of Threats to Social Security of Ukraine in the Political Sphere: National and Regional Dimensions /

Зони загроз соціальній безпеці України у політичній сфері: національний та регіональний виміри

Gulay Vasyl
Kolesnytska Nathaliia

EN

The zone of threats to social security is defined as the range of values of the indicator which causes threatening processes in the social sphere and indicates the threat to social security, where the threat itself is a state of social security indicator that characterizes existing and potential phenomena and factors that may cause threatening processes in the social sphere, creating a danger to objects of social security.

The reasons for updating threats to the social security of Ukraine in the political sphere should be sought in the crisis of the social system that was struck by it and is characterized by a special stability and severity of negative processes: social polarization, criminalization of social relations, growing distrust of the population to state and social institutions.

The topical threats to the social security of Ukraine include the following groups: threats generated by deficiencies and mistakes in politics and actions of state and political leaders and governmental institutions; threats connected with national contradictions, conflicts of interests of the "centre" and the regions, the violation of rights, freedoms and legitimate interests of citizens of any nationality, interfaith and interethnic conflicts, etc.

The political factors of social security in the region include the fact that the emergence and development of crisis phenomena in politics may give an impetus to the strengthening of regional differentiation of social security levels when the representation of political preferences has a clearly

pronounced regional character. What should also be pointed out is the indirect influence of the economic and geographical position of the region on the strengthening of differentiation of the political orientation of the representatives of a single nation that reside in different regions of the country.

Despite the regional peculiarities of threats to the social security of Ukraine in the political sphere, it should mainly focus on the analysis of corruption and the ineffective system of public administration.

The main ways of the state policy to provide social security in the field of political relations may be to resolve existing contradictions in the system of power relations, to strengthen the capacity of the state, political parties in regulating social development processes, and to create a sound political and legal system of checks and balances.

Зону загрози соціальній безпеці визначають як діапазон значень показника, що викликає загрозові процеси в соціальній сфері та вказує на загрозу соціальній безпеці, де сама загроза – стан показника соціальної безпеки, який характеризує наявні та потенційно можливі явища і чинники, що можуть викликати загрозові процеси в соціальній сфері, створити небезпеку об'єктам соціальної безпеки.

Причини актуалізації загроз соціальній безпеці України у політичній сфері варто шукати у системній суспільній кризі, що його вразила та відрізняється особливою стійкістю і гостротою негативних процесів: соціальною поляризацією, криміналізацією суспільних відносин, зростанням зростає недовіра населення до державних і соціальних інститутів.

Серед актуальних загроз соціальній безпеці України, серед інших, виділяють такі групи: загрози, породжені недоліками та помилками в політиці й діях державних і політичних лідерів, владних інститутів; загрози, пов'язані з національними суперечностями, конфліктами інтересів «центру» і регіонів, порушенням прав, свобод і законних інтересів громадян будь-якої національності, міжконфесійними та міжетнічними конфліктами та ін.

Серед політичних факторів соціальної безпеки в регіоні називають те, що поява та розвиток кризових явищ у політиці може дати поштовх до посилення регіональної диференціації рівнів соціальної безпеки, коли представництво політичних уподобань має чітко виражений регіональний характер. Окремо варто вказати на фактор опосередкованого впливу економіко-географічного положення регіону на посилення диференціації політичної орієнтації представників єдиної нації, які мешкають у різних регіонах країни.

Попри регіональні особливості загроз соціальній безпеці України у політичній сфері варто насамперед зупинитися на аналізі корупції та неефективної системи державного управління.

Основними шляхами державної політики забезпечення соціальної безпеки у сфері політичних відносин можуть стати розв'язання наявних суперечностей у системі владних відносин, посилення дієздатності держави, політичних партій у регулюванні процесів суспільного розвитку, створення надійної політико-правової системи стримувань і противаг.

6.

The Impact of Labour Migration on the Economic and National Security of a State / Вплив трудової міграції на економічну та національну безпеку держави загалом

Khymovych Oksana

EN

In the conditions of intense globalization, migration and amplification of international relations, many societies encounter a variety of challenges, namely the problem of social security, formation of the principles of tolerant interactions between different national groups, cultural exchange and mutual enrichment, while preserving the essentials of their authentic cultures.

Modern European societies build their social policies on the principles of patience and ethnic tolerance. After Ukraine had signed the associate membership agreement with the EU, these processes became significant to us as well. In this context, it is important to study a group of labour migrants constituting a substantial part of the population of Ukraine and experiencing everyday contacts with representatives of various European countries. According to foreign researches (A. Grzymata-Kaztowska, S. Hungtington, S. Kastles), Ukrainian immigrants take the first place (in quantitative terms) among different ethnic communities of labour migrants in Poland, and either of the first three places by the number of immigrants in Italy, the Czech Republic and Portugal.

Labour migrants often cross the borders and find themselves in a situation of close contacts with representatives of ethnic and national groups of the recipient country. Due to the great impact of labour migration on the life of the world's population in general and the Ukrainian population in particular, it is necessary to find ways of solving the problems of economic security ensuring the conditions of international circulation of labour resources.

The study of factors, tendencies, social and economic consequences and risks of labour migration is important while establishing the priority directions of demographic policy in order to achieve the main goals of state development.

UA

У ситуації інтенсифікації глобалізаційних та міграційних процесів, а також посилення міжнародних контактів, перед більшістю суспільств постає чимало викликів, зокрема питання соціальної безпеки, а також формування засад толерантної взаємодії різних національних груп, культурного обміну та взаємозбагачення при необхідності збереження основи своїх самобутніх культур.

Сучасні європейські суспільства будують свою соціальну політику на засадах толерантності та міжнаціональної терпимості. Після підписання Україною асоційованого членства з ЄС,

ці процеси актуалізувалися і на наших теренах. У цьому контексті важливим є дослідження групи трудових мігрантів, які становлять велику частку українського населення, яке має досвід повсякденних контактів з представниками різних європейських країн. За даними західних дослідників (A. Grzymata-Kaztowska, S. Hungtington, S. Kastles), мігранти з України займають перше місце (у кількісному відношенні) серед різних національних спільнот трудових мігрантів у Польщі, а також входять до першої трійки за кількістю мігрантів в Італії, Чехії та Португалії.

Саме трудові мігранти найчастіше перетинають національні кордони і опиняються в ситуації тісних контактів з представниками етнічних та національних груп країни-реципієнта. Відповідно, у зв'язку із великою масштабністю впливу трудової міграції на життя населення світу, та України зокрема, зумовила необхідність пошуку шляхів розв'язання проблеми забезпечення економічної безпеки в умовах міжнародної циркуляції трудових ресурсів.

Дослідження факторів, тенденцій, соціально-економічних наслідків та ризиків трудової міграції населення є важливим моментом під час формулювання пріоритетних напрямків демографічної політики для досягнення головних цілей розвитку держави.

7.

The Search For a New Format of Social Security for Freelancers: Cross-Cultural Dimension /

Пошук нового формату соціального забезпечення для фрілансерів: міжкультурний вимір

Khyzhniak Larysa

EN

Recently, due to the spread of freelance work, the issue of social security for freelancers as a new socio-economic group has appeared in various countries, including Poland and Ukraine. This socio-economic group is characterised by high mobility and adaptability to the latest information and communication technologies. Freelance work is extraterritorial, however, its subjects are subject to precarisation and numerous global risks. These risks share some features with other forms of employment and they also have specific characteristics, which are related to the features of freelance work as a type of employment. There is a need for scientific substantiation of the principle of freelancers' social security as an element of their social protection. Freelancers do not fit into the traditional system of social protection inherent in workers of an industrial society because of the specific features of their labour activity.

The principles of social security for various categories of the employed population in the social protection systems of different countries have features that are related to national and cultural factors. The new format of social security cannot be limited to the recognition of the need to unify the social security of freelancers (by common examples, standards). It is equally important to take into account the features of social security in different countries whose citizens are engaged in freelance work. The cross-cultural dimension includes, first of all, analysis based on parameters such as resource potential

of freelancers; socio-cultural conditions of emergence of critical situations in the lives of freelancers; actual risks of freelance work in social networks, on blog platforms and freelance exchanges; cultural variability of goals and methods of social policy in the field of employment; behavioural norms; cultural characteristics (individualism-collectivism, contact / discourse cultures). The new format of social security for freelancers also includes a combination of social protection guaranteed by the state and that provided by freelancers themselves.

UA

Поширення в останні роки такого виду зайнятості як фрілансерство ставить перед різними країнами, у тому числі перед Польщею та Україною, питання соціального забезпечення фрілансерів як нової соціально-економічної групи. Ця соціально-економічна група відрізняється високою мобільністю і адаптованістю до новітніх інформаційно-комунікативних технологій.

Фрілансерство екстериторіально, однак його суб'єкти піддаються прекаризації і численним глобальним ризикам. Ці ризики мають як спільні риси з іншими найманими працівниками, так і специфічні, які обумовлені особливостями фрілансерства як виду зайнятості. Виникає потреба в науковому обґрунтуванні принципу соціального забезпечення фрілансерів як елементу їхнього соціального захисту. У традиційну систему соціального захисту, що притаманна працівникам індустріального суспільства, фрілансери не вписуються із-за специфіки їхньої трудової діяльності.

Принцип соціального забезпечення різних категорій зайнятого населення у системах соціального захисту різних країн має особливості, які пов'язані з національно-державними і культурними чинниками. Новий формат соціального забезпечення не може обмежуватися визнанням необхідності уніфікації соціального забезпечення фрілансерів (єдиних зразків, стандартів). Не менш важливо враховувати особливості соціального забезпечення в різних країнах, громадяни яких зайняті фрілансом. Крос-культурний вимір включає насамперед аналіз за такими параметрами, як ресурсний потенціал фрілансерів; соціокультурні передумови виникнення критичних ситуацій в житті фрілансерів; актуальні ризики фрілансу в соціальних мережах, на блог-платформах і біржах фрілансу; культурна варіативність цілей і методів соціальної політики в сфері зайнятості; поведінкові норми; характеристики культури (індивідуалізм-колективізм, контактуючі/дискантні культури). Новий формат соціального забезпечення фрілансерів передбачає також поєднання соціального захисту, гарантованого державою, і самозахисту.

8.

The Ukrainian-Polish Cross-border Cooperation and Its Impact on the Population Employment Rate /

Транскордонне українсько-польське співробітництво та його вплив на рівень зайнятості населення

Kundytskyy Oleksandr

EN

The article analyzes the current state of Ukrainian-Polish cooperation and its impact on the level of employment of the population. It is generally known that the problem of employment is extremely relevant for both Ukraine and Poland. It is stressed by the author that every government wishes to ensure full employment as, according to the classics of economic theory, it is combined with high levels of social and personal consumption. Therefore, the importance of the social sphere and the individual development of human resources is a priority in the development of economy, and the provision to all individuals of reasonable access to equal opportunities for their own development is of great importance in the process of stabilizing the economic development.

According to the analysis of official data of the State Statistics Service of Ukraine, the number of economically active people aged 15 to 70 in the 1st quarter of 2017 amounted to 17.7 million on average, compared with the same period in 2016 when it was 17.8 million people. Besides, the level of economic activity among people aged 15-70 was 61.4 % in 2017. It was investigated that the number of unemployed people in 2017 amounted to 1.8 million, or 10.1 % of the economically active population.

Based on the analysis of statistical data of the State Statistics Service of Ukraine, it is proven that the employment problem is becoming more and more important for the state economy. It is determined that the low level of wages and the lack of jobs make Ukrainians look for jobs abroad, in particular in Poland. This is due to the phenomenon of social aging, which affects the supply of jobs.

It is noted by the author that, since 2014, there has been an increase in the number of Ukrainians on the Polish labour market, which is evidenced by the dynamic increase in the number of invitations for Ukrainian citizens from Polish employers.

It is determined that the new policy in the field of immigration is concentrated, first of all, on Ukrainians and will become an effective solution to the Polish demographic problems. The main components of this policy are outlined by the author, namely the focus on young qualified immigrants, the suitability of immigration for the real needs of the labour market, the facilitation of everyday life for the families of foreigners who work in Poland, and so on.

У статті проаналізовано сучасний стан українсько-польського співробітництва та його вплив на рівень зайнятості населення. Визначено, що проблема зайнятості як для України так і для Польщі є надзвичайно актуальною. Автором наголошено про те, що кожен уряд прагне забезпечити повну зайнятість, оскільки саме вона, на думку класиків економічної теорії, буде поєднуватись із високим суспільним та особистим споживанням. Відповідно до цього, значення соціальної сфери та індивідуального розвитку робочої сили є пріоритетним у розвитку економіки, а надання всім індивідам розумного доступу до рівності можливостей власного розвитку набуває великого значення в процесі стабілізації економічного розвитку.

Здійснено аналіз офіційних даних Державної служби статистики України, згідно яких кількість економічно активного населення віком від 15 до 70 років у середньому у I кварталі 2017 року становила 17,7 млн осіб, порівняно із аналогічним періодом 2016 року – 17,8 млн осіб. Також визначено рівень економічної активності серед осіб віком 15-70 років, що склав 61,4% у 2017 році. Досліджено, що чисельність безробітних у 2017 році становила 1,8 млн. осіб або 10,1% економічно активного населення.

На основі аналізу статистичних даних Державної служби статистики України, доведено, що проблема зайнятості для вітчизняної економіки набуває дедалі більшого значення. Визначено, що низький рівень заробітної плати, нестача робочих місць змушують українців шукати роботу за кордоном, зокрема в Польщі. Це пояснюється феноменом суспільного старіння, що впливає на пропозицію праці.

Автором зауважено, що із 2014 року на польському ринку праці спостерігається збільшення кількості українців, що підтверджується динамічним зростанням кількості запрошень від польських працедавців для громадян України.

Визначено, що нова політика у галузі міграції зосереджена, насамперед, на українцях і стане ефективним рішенням польських демографічних проблем. Автором окреслено основні складові цієї політики, а саме: зосередженість на молодих кваліфікованих іммігрантах, відповідність імміграції реальним потребам ринку праці, полегшення побуту для сімей іноземців, які працюють у Польщі тощо.

9.

Women in the Military Conflict in the East of Ukraine /

Жінки у збройному конфлікті на Сході України

Lapan Tetiana

EN

This presentation is the result of the Project In Memory of Lesya Kyzuk Research Project in Oral History: Ukrainian Women in the Military Conflict in Eastern Ukraine (2014-2016) that was performed within the scope of female oral historical studies. The biographical method of oral historical researches has been applied. The biographical interview gives us a possibility to “see” a woman in the dichotomous context of peace and war events. The biographical interview includes several key blocks:

The events before the war - revolution-war - return to the peaceful territory, and include the following thematic subgroups:

- a. Childhood;
- b. Youth;
- c. Professional activity;
- d. Family;
- e. Revolution of Dignity - War;
- f. Being on the front line;
- g. Military everyday life;
- h. Return from ATO;
- i. Analysis of military events.

So far, 40 women participating in ATO have been interviewed. We can distinguish two subgroups: women who had had some military experience before the events of the revolution-war, and women - civilians who had never been in military service (or, “those who took up arms for the first time” since the beginning of the war in Ukraine). The aim of our research was mainly to capture as much as possible of the “fresh” impressions of these women about past events through the prism of presentation in a biographical narrative. One of our tasks was to show how many different groups of women are involved in the war. During the research, we tried to show the place and role of women in hostilities and women’s contribution to the development of survival practices in extreme conditions. The greatest value in the war is to save lives and to survive. Therefore, the values of peaceful life often recede into the background. The priority values are trust, mutual help, and solidarity in ATO. Security issues are given a different meaning. After their return, the women regularly make telephone calls to those who are currently in ATO. They are constantly monitoring the situation in the place where they were soldiers or volunteers. “Permanent inclusion” in the process of war is always in the peaceful territory.

Ця презентація є наслідком Проекту In Memory of Lesya Kyzyk Research Project in Oral History: Ukrainian Women in the Military Conflict in Eastern Ukraine (2014-2016) виконаного в межах жіночих усноїсторичних студій, де застосовано біографічний метод. Саме біографічне інтерв'ювання дає можливість «побачити» жінку у дихотомічному зв'язку подій миру-війни. Біографічне інтерв'ю включає декілька ключових блоків:

Події до війни – революція-війна – повернення на мирну територію, і включає такі тематичні підгрупи

- a. Дитинство;
- b. Юність;
- c. Професійна діяльність;
- d. Родина;
- e. Революція Гідності – війна;
- f. Перебування на лінії ведення бойових дій;
- g. Воєнне повсякдення;
- h. Повернення з АТО;
- i. Аналіз воєнних подій.

Станом на сьогодні опитано 40 жінок, які мають досвід участі в АТО. Виділяємо 2 підгрупи – жінки, які мали військовий досвід до подій революції-війни, і жінки – цивільні, мирні особи, які ніколи не перебували на військовій службі (умовно, «ті, що взяли в руки зброю вперше» з початком війни в Україні). Свою дослідницьку мету ми бачили у тому, щоб, в першу чергу, зафіксувати якомога більше «свіжих» вражень жінок про пережиті події через призму презентації себе в нарративній біографічній розповіді. Одне з наших завдань полягало у тому, щоб показати, яка велика кількість різноманітних груп жінок, включена у події війни. У дослідженні ми намагалися показати місце і роль жінки під час воєнних дій, жіночий внесок у розробку практик виживання в екстремальних умовах. Найбільша цінність – зберегти життя на війні, вижити. Тому цінності мирного життя часто нівелюються. Пріоритетними цінностями стають довіра, взаємодопомога, солідарність в АТО. Питання безпеки отримують іншого змісту. Жінки після повернення постійно проводять телефонні розмови з тими, хто зараз перебуває в АТО. Вони постійно моніторять ситуацію там, де перебували на службі чи їздили як волонтери. «Постійна включеність» в процес війни відбувається постійно вже на мирній території.

10.

Transfer of Human Capital between Ukraine and Poland as a Challenge or a Threat to the Social Security of Both the Countries? /

Transfer kapitału ludzkiego pomiędzy Ukrainą a Polską jako wyzwanie czy zagrożenie dla bezpieczeństwa społecznego obydwu krajów?

Mateusz Szast

EN

At present, the intensity of social mobility between Poland and Ukraine is increasing due to various reasons which contain diverse implications. This particular paper analyses the issue which is the replacement of human capital between the two countries in the context of their social security.

Initially, human capital was defined as providing capital for citizens in order to improve their qualifications with professional skills. The capital was identified with the concept of intangible resources inherent in human resources as well as capability of externalizing in the form of various ideas, projects, concepts, and skill extensions that exist or may be actively employed to achieve goals that are multiplied and exchanged, come into circulation or are converted to further categories of capital. Through the accumulation of human capital and the individual development of skills along with competence, individuals improve themselves and the social world within the personal area, as thanks to their skills, abilities and predispositions, they gain the ability to accomplish matters that involve their personal development as well as the local community. Economically, it is achieved by means of the establishment of relations among citizens for the intention of gathering them together with successful employment of additional sorts of capital: individual, cultural or economic one.

The issue of human capital in social studies is spread by means of discussing the notion in relation to addressing the difficulty of social development, the progress of the regions as well as the individuals themselves. However, the aspect of the capital of immigrants from Ukraine to Poland in the context of mutual social security could be taken into account in the social studies.

PL

Obecnie zauważa się coraz większe natężenie ruchliwości społecznej pomiędzy Polską a Ukrainą. Może to wynikać z różnych przesłanek, które implikują z kolei rozmaite skutki. Niniejszy referat ma za zadanie odpowiedzieć na pytanie, lub przybliżyć temat wymiany kapitału ludzkiego pomiędzy obydwo krajami w kontekście ich bezpieczeństwa społecznego.

Początkowo mianem *human capital* określano inwestycje czynione w ludzi, celem podnoszenia ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Kapitał utożsamiany był z pojęciem zasobów niematerialnych tkwiących w zasobach ludzkich i jest możliwy do uzewnętrznienia w postaci różnych pomysłów, projektów, koncepcji, poszerzenie umiejętności, które są lub mogą być aktywnie wykorzystywane,

służą do osiągnięcia celów, które są pomnażane, wymieniane, wchodzą do obiegu (cyrkulacji), ulegają konwersji na inne typy kapitałów. Poprzez gromadzenie kapitału ludzkiego, indywidualnego rozwoju, umiejętności oraz kompetencji człowiek ubogaca siebie oraz świat społeczny znajdujący się w jego sąsiedztwie, gdyż poprzez wypracowane umiejętności, zdolności oraz predyspozycje jest on w stanie dokonywać rzeczy wpływających na rozwój zarówno jego samego jak społeczności lokalnej – warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy za sprawą tworzenia powiązań pomiędzy ludźmi w celach gromadzenia i efektywnego wykorzystania innych typów kapitału: społecznego indywidualnego, kulturowego czy ekonomicznego.

Problematyka kapitału ludzkiego w naukach społecznych jest bardzo rozległa za sprawą omawiania koncepcji w związku z podejmowaniem problemu rozwoju społecznego, rozwoju regionów i samych jednostek. Niemniej warto podjąć w naukach społecznych aspekt kapitału osób migrujących z Ukrainy do Polski w kontekście wzajemnego bezpieczeństwa społecznego.

11.

**Studies of Social Safety and Security in the Context of Sociological Science and Practice /
Дослідження соціальної безпеки у контексті соціологічної науки та практики**

**Mosiichuk Tamara
Krapyva Iryna**

EN

There is a broad discussion of the concept of social safety and security having a multidimensional object of research in the Ukrainian sociological literature. This multi-faceted approach is the basis for monitoring scientific centres in terms of national, political and economic aspects, educational security, recreational aspects, social and psychological safety, etc. At the same time, the essence of the concept of social safety and security is determined. This type of safety and security, which is sociological by definition, is not scientifically meaningful and under-operationalized by sociological science. The lack of unequivocal perception and definition of the concept has a broad field of paradigm as a threat and risk.

There is no communication between scholars and practitioners in the process of creating conditions of safety and security by agents of social and administrative activity. It prevents the implementation of social technologies offered by scientists on the basis of social research.

The report reveals the uncertainty of the concept of “social safety and security”; being an object of sociological analysis, it may pose a risk to the level of prevention of methods and complicate the methods for regulating the phenomena and processes under study.

The aim of the report is to identify and systematize the criteria and indicators of social safety and security, which will serve as a basis for further scientifically grounded research, needed in the practice of management activities in various spheres of public life.

The report reveals the problem of the absence of empirical research for the development of social technologies, which is the basis of social and managerial activity and a guarantee of social safety and security.

UA

У вітчизняній соціологічній літературі присутнє широке обговорення поняття соціальна безпека, що має багатоаспектний об'єкт дослідження. На базі цього багатогранного підходу науковими центрами здійснюється моніторинг щодо національної, політичної, економічної, освітньої, оздоровчої, соціально-психологічної безпеки тощо, при цьому нівелюється сутність власне поняття «соціальна безпека». Саме цей соціологічний по своїй суті вид безпеки недостатньо науково осмислений та малоопераціоналізований соціологічною наукою. Відсутність однозначного сприйняття та визначення поняття, що наразі має широке полепарадигмальності, становить загрози та ризики.

У процесі формування умов безпеки суб'єктами соціально-управлінської діяльності відсутній зв'язок науковців та практиків і це унеможлиблює реалізацію соціальних технологій, пропонуваніх науковцями на основі проведених соціальних досліджень.

В доповіді розкривається те, що невизначеність поняття «соціальна безпека», виступаючи об'єктом соціологічного аналізу, може становити ризик тим, що нівелює способи профілактики, ускладнює методи та способи регулювання явищ та процесів, що досліджуються.

Завданнями доповіді є виявлення та систематизація критеріїв і показників соціальної безпеки, які слугуватимуть засадами для подальших науково обґрунтованих досліджень, принагідних в практиці суб'єктів управлінської діяльності в різних сферах суспільного життя.

Розкривається проблема відсутності емпіричних досліджень задля розробки соціальних технологій, що є підґрунтям соціально-управлінської діяльності та запорукою соціальної безпеки.

12.

The Need for Prevention of Childhood Injuries as a Prerequisite for the Health of the Future Generation of Ukraine /

Необхідність профілактики дитячого травматизму як передумова збереження здоров'я майбутнього покоління України

Mykhal'chuk Vasyl

Nesterets Olena

Bondar Svitlana

EN

Today in Ukraine, there are significant negative tendencies in the social sphere, which create threats to the national security and further development of society. In the system of factors that determine the process of social security, a significant place belongs to the health sector.

Taking into account the fact that our state is moving towards the integration of international experience, the priority now is to develop a national health policy. One of the most important tasks of the state is to protect children's health. Its indicators are the main indicator of socio-economic health of society.

Unfortunately, in the face of an unfavourable demographic situation in Ukraine, deterioration of health of the population, including children, may be noted. In the structure of primary morbidity among children, a significant place belongs to injuries. The statistical data of "The Centre of Medical Statistics of the Ministry of Health of Ukraine" for 1999-2016 were analyzed. The indicators in the class of "Injuries, poisoning and other consequences of the influence of external causes" in Ukraine were studied. It is determined that in the structure of child injuries the first three places are occupied by domestic, street and school injuries, whereas the next two are related to sports and road transport. Among children of junior school age, traumas and poisoning take the second place, and the third one among adolescents.

The above data is worrying. This dynamics poses serious challenges to public health authorities, government bodies and the Ukrainian society. In order to take care of children's health, it is necessary to develop and implement programs for the prevention of child injuries, which will have a positive impact on the state of public health in general and will help to preserve the health of the future generations.

В умовах сьогодення в Україні спостерігаються значні негативні тенденції в соціальній сфері, які створюють загрози національній безпеці та подальшому розвитку суспільства. У системі чинників, які детермінують процес соціальної безпеки, значне місце належить сфері охорони здоров'я.

Враховуючи, що наша держава йде шляхом інтеграції позитивного міжнародного досвіду пріоритетним напрямком наразі є вироблення національної політики в сфері охорони здоров'я. Одним із найважливіших завдань держави є охорона здоров'я дитячого населення. Його показники є основним індикатором стану соціально-економічного здоров'я суспільства і відповідно його благополуччя.

На жаль, на тлі несприятливої демографічної ситуації в Україні відмічається погіршення здоров'я населення, в тому числі дитячого. Варто наголосити, що в структурі первинної захворюваності серед дітей значне місце належить травмам. Нами було проаналізовано дані статистичної звітності «Центру медичної статистики МОЗ України» за 1999-2016 роки. Вивчались показники за класом хвороб «Травми, отруєння та інші наслідки впливу зовнішніх причин» в цілому по Україні. Було визначено, що в структурі дитячого травматизму перші три місця стабільно займають побутовий, вуличний та шкільний травматизм, наступні два – спортивний та дорожньо-транспортний. Серед дітей молодшого шкільного віку травмам і отруєнням належить друге місце, серед підлітків – третє.

Зазначене не може не викликати занепокоєння. Така динаміка ставить серйозні завдання перед органами охорони здоров'я, владними структурами та суспільством України в цілому. Задля збереження здоров'я дітей необхідно актуалізувати розробку та впровадження програм для профілактики дитячого травматизму, що матиме позитивний вплив на стан громадського здоров'я в цілому та дозволить зберегти здоров'я майбутнього покоління.

13.

The Issue of Safety in Railway Areas / Kwestia bezpieczeństwa w obszarach kolejowych

Nowakowski Piotr Tomasz

EN

The issue of security in railway areas has its specific character and its main feature is the prevalence of so-called traffic offences, which require the use of sophisticated detection methods of operation, both on the part of railway security guards and their partners coping with the threats, especially the police, but also border guards, the military police, road transport inspectors and fiscal control bodies.

PL

Zagadnienie bezpieczeństwa na obszarach kolejowych ma swój specyficzny charakter, a jego zasadniczym rysem jest powszechne występowanie tzw. przestępstwa w ruchu, którego wykrycie wymaga stosowania wyszukanych metod działania – zarówno od Straży Ochrony Kolei, jak i podmiotów z nią współpracujących w przeciwdziałaniu zagrożeń, zwłaszcza policji, ale także Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, Inspekcji Transportu Drogowego oraz organów kontroli skarbowej.

14.

Date Rape Drugs and Personal Safety / Pigułka gwałtu i bezpieczeństwo osobiste

Nowakowski Piotr Tomasz

EN

The paper discusses the problem of personal safety in the context of date rape drugs. The author describes specific cases of threats to the safety of some individuals, using them as examples of possible scenarios of events, and then he tries to answer the question what should be done in order not to fall prey to these dangerous drugs. The basis for this is relevant rules of conduct, which are often listed especially in popular and academic publications. In addition, all kinds of technical solutions are helpful in this regard, especially testers and bottle stoppers. They are discussed in the article in details. Apart from the undeniable advantages, the author also discusses their disadvantages. One of the conclusions of the paper is that although all ideas to reduce the risk of drug administration are strongly desirable, common sense seems to be the most important here.

W referacie omówiono problem bezpieczeństwa osobistego w kontekście pigułki gwałtu. Autor opisuje konkretne przypadki zagrożenia bezpieczeństwa jednostki, traktując je jako ilustracje potencjalnych scenariuszy zdarzeń, a następnie usiłuje odpowiedzieć na pytanie, co należy zrobić, aby nie paść ofiarą groźnego narkotyku. Podstawą wydają się tutaj odpowiednie zasady zachowania, których katalogów w prasie, zwłaszcza popularnej i popularno-naukowej, znajdujemy mnóstwo. Pomocne są poza tym wszelakie rozwiązania techniczne, szczególnie testery czy zatyczki do butelek. Są one dość szczegółowo opisane w artykule. Prócz niewątpliwych atrybutów, wskazane są również ich wady. Jedną z konkluzji artykułu jest taka, że choć wszelkie pomysły mające na celu zmniejszenie ryzyka podania narkotyku są jak najbardziej pożądane, to i tak najwięcej zależy od rozsądku każdego z nas.

15.

The Precariat as a Factor of Social Danger / Прекаріат як фактор соціальної безпеки

Ossik Yuriy
Prokopenko Olha

The precariat is the social class of people who do not have a permanent salary or a job and are not beneficiaries of the social security system. The features of their lifestyles affect this group's behaviours not conducive to the public. Emotional instability, anxiety, and the uncertainty of the future are typical of the representatives of the precariat.

The current tendency of transformation of relatively guaranteed labour relations into non-guaranteed and unprotected ones is called precariation. Highly skilled workers are becoming more vulnerable. A contract with them may be signed for a short duration of the project (for example, the development of a computer program). Not all organizations can provide them with high-quality work for a long time.

The flexible system of labour employment is becoming a norm and gradually replacing the stability of the eight-hour working day. The production of goods and services by robots can accelerate the dynamics.

The growth of the level of knowledge and skills and the simultaneous flexibility of employment may indicate a high probability of a positive dynamics of the precariat in the global labour market.

So far, precariat has been asleep; at least this is what sociologists say. But this 'nap' may be deceptive. The world, in which the 8 richest people have the same profits as the 3.6 billion of the poorest ones, will sooner or later explode.

Consequently, it is necessary to investigate the reasons for the growth of the precariat and neutralize them. Systematic and interdisciplinary studies of the precariat are important nowadays, especially for Ukraine. Until we do not know how big this segment of the population is in one of the poorest countries in Europe, and we do not know its immediate needs, its social stability is threatened.

UA

Прекаріат – соціальний шар людей, які не мають постійного заробітку, місця роботи, соціальних гарантій. Особливості їх способу життя впливають на формування моделі поведінки, не сприятливої для суспільства. Для представників прекаріату властива емоційна нестабільність, тривожність, відчуття невпевненості в майбутньому.

Сучасна тенденція перетворення раніш відносно гарантованих трудових відносин в негарантовані і незахищені називається прекарізацією. Висококваліфіковані працівники стають все більш вразливими. Контракт з ними може бути підписаний на короткий термін виконання проекту (наприклад, розробка комп'ютерної програми). Далеко не всі організації можуть забезпечити їх висококваліфікованою роботою на тривалий час.

Флексибільна система трудової зайнятості перетворюється в норму і поступово витісняє стабільність восьмигодинного робочого дня. А роботизація виробництва товарів і послуг може прискорити таку динаміку.

Зростання рівня знань і вмінь і одночасна флексибілізація зайнятості може свідчити про високу ймовірність позитивної динаміки прекаріату на світовому ринку праці.

Поки що прекаріат дрімає, - принаймні так пишуть соціологи. Але ця дрімота може бути оманливою. Світ, в котрому 8 найбагатших людей мають такі ж прибутки, що і 3,6 млрд. найбільш бідних, рано чи пізно вибухне.

Отже, потрібно досліджувати причини зростання прекаріату і нівелювати їх. Дослідження прекаріату – систематичне і міждисциплінарне – на часі, особливо для України. Доки ми не знаємо, наскільки велика ця верства населення в одній з найбільш бідних країн Європи, наскільки нагальні її потреби, соціальна стабільність в ній під загрозою.

16.

International, National and Humanitarian Dimensions of Security in the Southern Border Regions of Ukraine /

Міжнародні, національні і гуманітарні виміри безпеки південних прикордонних регіонів України

Podshyvalkina Valentyna

Melnyk Tetiana

EN

For centuries, security has been seen as a matter of state action by a narrow circle of politicians and military personnel. Recently, new types of dangers, such as terrorism, cyber war, etc., have appeared. Many modern researchers (T. Hobbes, K. Walt, J. Mirsheimer) emphasize the fact that state institutions do not struggle against these new threats to humanity. The efforts of non-governmental and public actors are becoming relevant. The purpose of this project was to determine the general needs of various social actors in the southern border regions of Ukraine. The study was based on group-focused interviews conducted among teachers, students, and their parents. The analysis of the results was carried out in accordance with the requirements of the inductive methodology “grounded theory” (B. Glaser & A. Strauss, 1965). On the basis of open coding, a key category, a grid of notions and empirical measurements were determined. Axial coding made it possible to clarify them by rethinking the role played by various elements: the geopolitical and ecological situation as a context; the state policy and regional needs as conditions and strategies for their interaction; as well as the factors of their implementation. Certain pairs of factors were identified: bilateral/multilateral agreements; the border cooperation and conflicts; different types of cross-border links; the cross-border and internal infrastructure; the economic downturn and domestic protectionism; the administrative management and self-government; national minorities and linguistic politics; the availability of specialists and the need for their better understanding of local specifics. The central category of research was defined as “the local dimension of the state policy”, and in the last third stage of selective coding, interconnections between the two areas: external and internal policies regarding the border regions were confirmed. The border in such difficult regions has a double role in terms of security and cooperation. It brings a new vision of the boundaries as a medium for investments, product manufacturing, and human communication.

UA

Протягом століть безпека розглядалася як справа держави у вузькому колі політиків та військового персоналу. Останнім часом створюються нові види небезпеки, зокрема тероризм, кібер війна тощо. Багато сучасних дослідників (Т. Хоббс, К. Уолт, Дж. Мірсгеймер) підкреслюють, що державні інституції не забезпечують подальшої боротьби проти нових загроз людству. Зусилля неурядових та громадських діячів стають актуальними. Мета цього проекту полягала у визначенні загальних потреб різних соціальних суб'єктів південних прикордонних регіонів

України. Дослідження базувалося на групових фокусованих інтерв'ю, що були проведені серед вчителів, студентів та їхніх батьків. Аналіз результатів був здійснений згідно до вимог індуктивної методології «grounded theory» (B. Glaser & A. Strauss, 1965). На основі відкритого кодування були виявлені ключова категорія, сітка понять та емпіричні вимірювання. Осьове кодування дозволило їх уточнити на основі переосмислення ролі, яку відіграють різні елементи: геополітична та екологічна ситуація як контекст; державна політика та регіональні потреби в якості умов і стратегій їхньої взаємодії; а також фактори їхньої реалізації. Були виділені певні пари факторів: двосторонні/багатосторонні угоди; кордонна співпраця та конфлікти; різні типів транскордонних зв'язків; транскордонна та внутрішня інфраструктура; економічний спад і внутрішньодержавний протекціонізм; адміністративне керівництво та громадське самоврядування; національні меншини та мовна політика; наявність фахівців та потреба в кращому розумінні ними місцевої специфіки. Центральну категорію досліджень було визначено як «місцевий вимір державної політики», а на останньому третьому етапі вибіркового кодування були підтверджені взаємозв'язки двох сфер: зовнішньої та внутрішньої політики щодо прикордонних регіонів. Кордон у таких складних регіонах має подвійну роль у вимірах безпеки та співпраці. Це приносить нове бачення кордонів як середовища для капіталовкладення, виробництво товарів та сполучення людей.

17.

Social Exclusion in Polish-and Ukrainian Transboundary Areas: Risks and Countermeasures Wykluczenie społeczne w polsko-ukraińskim obszarze transgranicznym – zagrożenia i sposoby przeciwdziałania

Pokrzywa Magdalena

EN

Social exclusion is a complex and multi-dimensional process which involves a person or a group's lack of ability to participate in the social, economic, political and cultural life and their relationships with others. Social exclusion concerns many subsystems of the social structure, such as: health service, education, labour market, and ICT. The most crucial areas of social exclusion are: 1) housing and spatial exclusion, 2) cultural and educational exclusion and digital divide 3) economic exclusion (poverty), 4) exclusion from health services, and 5) labour market exclusion.

Social exclusion is a threat to subjective and objective social safety. Social exclusion threatens social safety and even existence itself. Social exclusion also causes many social pathologies and violence, which may reduce the feeling of social safety. One of the main barriers to the development of transboundary areas in Poland and Ukraine is social exclusion and a low quality of the social and educational infrastructure (especially in rural areas). The main aim of the presentation is to display social exclusion in Polish-Ukrainian transboundary areas.

Wykluczenie społeczne odnosi się do wieloaspektowego procesu polegającego na odsunięciu jednostki lub społeczności od uczestnictwa w społecznych, ekonomicznych, politycznych czy kulturowych systemach zapewniających integrację społeczną. Wykluczenie społeczne może dotyczyć wielu podsystemów struktury społecznej takich jak: służba zdrowia, edukacja, rynek pracy, kultura, technologie informacyjne. Szczególnie istotne są następujące obszary wykluczenia: 1) wykluczenie mieszkaniowe (warunki mieszkalne) i związane z miejscem zamieszkania (wykluczanie przestrzenne), 2) wykluczenie kulturowe, edukacyjne i cyfrowe, 3) wykluczenie ekonomiczne (ubóstwo), 4) wykluczenie w systemie zdrowia i opieki, 5) wykluczenie na rynku pracy i w strukturze zawodowej.

Wykluczenie społeczne jest zagrożeniem dla bezpieczeństwa społecznego zarówno w wymiarze subiektywnym, jak i obiektywnym. Zagroza ono bezpieczeństwu socjalnemu, a nawet samej egzystencji doświadczających go osobom. Wykluczenie sprzyja także różnym patologiom i przemocom, która może obniżyć poziom bezpieczeństwa osób, których problem bezpośrednio nie dotyczy. Jedną z głównych barier rozwoju obszarów przygranicznych Polski, Białorusi i Ukrainy jest m.in. wysoki poziom wykluczenia społecznego oraz niewystarczająca jakość infrastruktury społecznej i edukacyjnej w tym zakresie, szczególnie na obszarach wiejskich. Celem wystąpienia będzie przedstawienie zjawiska wykluczenia społecznego w polsko-ukraińskim obszarze transgranicznym z uwzględnieniem jego różnych obszarów. W wystąpieniu zostaną uwzględnione również zagrożenia jakie niesie ze sobą zjawisko wykluczenia, jak również sposoby jego przeciwdziałania (ze szczególnym uwzględnieniem działań na obszarze transgranicznym).

18.

A Study of Smart (New) Drugs in Poland and Ukraine as a Common Problem in the Cross-Border Cooperation

Badanie dopalaczy (nowych narkotyków) w Polsce i na Ukrainie jako wspólny problem w ramach współpracy transgranicznej

Rewera Mirosław

The issue of legal highs is very up-to-date, especially thanks to the media which publicized it to a great extent in recent years, especially in 2010. Boosters emerged in Poland on a large scale and in various forms a few years ago. However, the first mention of them appeared in the press in 2000. During this period, the term "legal highs" was used mainly for energy drinks. The interest in this phenomenon in Poland results not so much from the emergence of legal highs shops (also called smart shops, fun shops or head shops) but from a series of poisonings, sometimes resulting in death, which were publicized during the summer of 2010.

Within a very short time, the Polish government received a draft law amending the law on counter-acting drug addiction and the Act on the State Sanitary Inspection. No later than in October 2010,

new legislation was adopted by the Parliament, and then the Senate and in November it was signed by the Polish President. However, these hasty legislative changes have not solved the issue of legal highs effectively, once and for all. Traffickers selling "legal drugs" have moved their business to the underworld (accepting orders on the phone and via the Internet) and out of the country. In recent years, various social actions against these drugs have been undertaken in Poland. These measures were carried out in a non-violent way.

As in Poland, there is a problem of smart drugs in Ukraine and its scale is even broader. A few years ago, special machines appeared in Donetsk, where people could buy these dangerous drugs. The new drugs could be also ordered online and purchased in a few stores. Finally, they were sold in the streets and were even available in vending machines, also called drug machines. In Ukraine, there is a similar problem with new drugs as in Poland. The trade in them is not covered by any legal regulations, and dealers have bypassed the law. In the face of the smart drug problem, not only in Poland and Ukraine, but all over Europe, an international cooperation and exchange of experiences and information in this area are necessary. A good solution would be international research (undertaking international research projects), aimed at deepening knowledge on this phenomenon, which is dangerous for human health and life. It would be good to undertake them especially in Poland, Ukraine and also in Belarus, where the level of the use of new drugs and access to them is a bit higher than in other European countries.

Hence, it is necessary to monitor this dangerous phenomenon, to gain knowledge throughout research in order to develop various preventive measures (education at school, social advertising in the media, informing the public in various ways) that would prevent or at least reduce the illegal sale and use of new drugs.

PL

Problematyka dopalaczy jest wciąż aktualna, przede wszystkim dzięki mediom, które nagłośniły ją w ostatnich latach, szczególnie w 2010 roku. Dopalmce na szeroką skalę i pod różną postacią pojawiły się w Polsce kilka lat temu. Jednak pierwsza wzmianka na ich temat ukazała się w prasie w 2000 roku. W tym okresie termin „dopalmce” stosowany był głównie w odniesieniu do napojów energetyzujących. Zainteresowanie tym zjawiskiem w Polsce wynika nie tyle z faktu pojawienia się sklepów z dopalmcami (zwanymi także m.in. *smart shopami*, *fun shopami* czy *head shopami*), ale przede wszystkim z serii zatruć, a niekiedy zgonów, o których zaczęło być głośno w okresie wakacyjnym w 2010 roku.

W szybkim tempie do Sejmu trafił projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jeszcze w październiku 2010 roku nowy akt prawny został przyjęty przez Sejm, a następnie Senat i w listopadzie podpisany przez Prezydenta RP. Pośpieszne zmiany legislacyjne w Polsce nie rozwiązały skutecznie i raz na zawsze problemu dopalmcy. Handlarze „legalnych narkotyków” przenieśli swoje interesy do podziemia (realizując zamówienia na telefon, przez internet) oraz poza granice kraju. W Polsce w ostatnich latach podejmowane są różne akcje społeczne (obywatelskie) przeciw dopalmcom, mające zazwyczaj charakter pokojowy.

Podobnie jak w Polsce, a nawet na szerszą skalę istnieje problem dopalaczy na Ukrainie. Kilka lat temu pojawiły się w Doniecku automaty, w których można było kupić te niebezpieczne środki. Dopalmce można było zamówić przez Internet oraz nabyć w nielicznych sklepach. W końcu ich sprzedaż wyszła na ulice i dopalacze były nawet dostępne w automatach, nazywanych „narkomanami”. Na Ukrainie istnieje podobny jak w Polsce problem z dopalaczami, którymi obrót wymyka się regulacjom prawnym, handlarze omijają prawo. W obliczu istniejącego problemu dopalaczy nie tylko w Polsce i na Ukrainie, ale w całej Europie, niezbędna jest międzynarodowa współpraca i wymiana doświadczeń oraz informacji w tym zakresie. Dobrym rozwiązaniem byłyby międzynarodowe badania, mające na celu pogłębianie wiedzy o tym niebezpiecznym dla zdrowia i życia zjawisku. Warto je przede wszystkim podjąć w Polsce, na Ukrainie i Białorusi, krajach, w którym zażywanie nowych narkotyków i dostęp do nich są większe niż w innych krajach europejskich.

Stąd koniecznym jest monitorowanie tego zjawiska, zdobywanie wiedzy poprzez badania i formułowanie rozwiązań profilaktycznych (edukacja w szkole, reklama społeczna w mediach, informowanie społeczeństwa na różne sposoby), które zapobiegłyby lub przynajmniej ograniczyły nielegalną sprzedaż i używanie nowych narkotyków.

19.

Transnational Migration through the Ukrainian and Polish Border

Транснаціональна міграція через українсько-польський кордон

Rovenchak Olha

EN

The conception of transnational migration refers to migration as a de-territorialized social process that crosses political, cultural and geographical borders building definite transnational social/sociocultural spaces and enabling migrants to expand their spheres of vital activity. One social/sociocultural space can be expanded on different, non-related geographical ones with partly becoming transnational and multilocal. International migration is one of the ways of building such a social/sociocultural space.

Coming from the geographical space separated by the Ukrainian national borders, migrant flows change the social/sociocultural space covering the territory of Poland. The Ukrainian migration to Poland exemplifies the way how this trans-border movement becomes the means of merging different social/sociocultural spaces (Ukrainian and Polish) within the same geographical one (Polish), as well as the expansion of the Ukrainian social/sociocultural space into the territory of different geographical ones (Ukrainian and Polish). Being a part of the Ukrainian social/sociocultural space, Ukrainian immigrants come into the Polish one simultaneously. This takes place via joining Polish social communities of different types (professional, educational, cultural, family, neighbour) and creating social networks that include a wide range of the Polish host society representatives.

The iterative nature of studied migration and geographical proximity of these states allow us to consider this migration to be transnational. That means that the main actors often exist «between the states», in other words; between different geographical spaces but in the same social/sociocultural space that unite the two states erasing to some extent the national border between them.

UA

Концепція транснаціональної міграції розглядає міграцію як детериторіалізований соціальний процес, що перетинає політичні, культурні, географічні кордони, створює певні транснаціональні соціальні простори і дозволяє мігрантам розширювати сфери своєї життєдіяльності. Один соціальний простір може поширюватись на різні, не пов'язані між собою географічні простори, набуваючи при цьому рис транснаціональності та мультилокальності. Міжнародна міграція виступає одним із засобів творення такого транснаціонального соціального простору.

Виходячи із географічного простору, обмеженого національними кордонами України, потоки мігрантів вносять зміни у соціальний/соціокультурний простір, що охоплює територію Польщі. На прикладі української міграції до Польщі ми бачимо, що засобами такого транскордонного руху відбувається не тільки злиття різних соціокультурних просторів (українського та польського) в межах одного географічного (польського), але й розширення українського соціокультурного простору на територію різних географічних (українського та польського). Українські мігранти у Польщі будучи частиною українського соціокультурного простору, одночасно входять і до польського. Відбувається це, зокрема, через входження до польських соціальних спільнот різного типу (професійних, навчальних, культурних, сімейних, сусідських тощо) та побудову соціальних мереж із залученням широкого кола представників приймаючого суспільства у Польщі.

Повторюваний характер досліджуваної міграції та географічна близькість двох країн дає нам можливість говорити про транснаціональний характер міграції, основні дійові особи якої часто живуть у стані «між державами», тобто між географічними просторами, проте, в одному і тому ж соціокультурному просторі, що поєднує дві країни, певною мірою розмиваючи державний кордон між ними.

20.

The Role and Tasks of Non-Governmental Organizations in Social Safety

Rola i zadania organizacji pozarządowych w kontekście bezpieczeństwa społecznego

Rynkowska Dorota

EN

The dignity, development and activity of NGOs are considered as one of the main directions for the development of the civil society. This type of organizations can use typological and market services to meet the collective needs of social services, including the need for security. Social security

is generally understood as protecting the existential foundations of people's lives. The principle of meeting individual needs and material, external circumstances (catastrophes, wars) require support. The particular nature of the security of this zen is that it is a value that protects other values, such as life, health, freedom, or humanity.

An example of social work and assistance for the people in an institutional aspect is the framework of the functioning of the Caritas Migrants and Refugees Aid Centres of the Archdiocese of Lublin. It is a specialized institution, founded in 1995, by the service and support of foreigners residing in Poland. The Centre for Migrants and Refugees in Lublin helps by counselling, psychological counselling and counselling and social assistance addressed to parents, people needing subsidiary protection, recognized refugees, migrants, and repatriates.

PL

Powstawanie, rozwój i aktywność organizacji pozarządowych należy traktować jako jeden z głównych wyznaczników rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje określane tym mianem stanowią trzeci typ instytucji propaństwowych i rynkowych, zaspokajających potrzeby zbiorowe w sferze usług społecznych, między innymi potrzebę bezpieczeństwa.

Bezpieczeństwo społeczne najogólniej rozumiane jest jako ochrona egzystencjalnych podstaw życia ludzi, zapewnienie możliwości zaspokajania indywidualnych potrzeb (materialnych i duchowych) oraz realizacji aspiracji życiowych przez tworzenie warunków do pracy i nauki, ochronę zdrowia czy zapewnienie różnych form pomocy dla jednostek i grup, które ze względu na zaistniałe okoliczności zewnętrzne (katastrofy, wojny) wymagają wsparcia. Szczególny charakter bezpieczeństwa wynika z tego, że jest to wartość chroniąca inne wartości takie jak: życie, zdrowie, wolność, człowieczeństwo.

Niniejszym artykuł jest próbą przedstawienia roli i zadań organizacji pozarządowych niosących pomoc i wsparcie dla obcokrajowców w kontekście funkcjonowania Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Lubelskiej. Jest to specjalistyczna placówka, powołana w 1995 roku, by służyć pomocą i wsparciem cudzoziemcom przebywającym na terenie Polski.

Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom w Lublinie oferuje specjalistyczną pomoc w zakresie poradnictwa i pomocy prawnej, poradnictwa psychologicznego oraz poradnictwa i pomocy społecznej, która skierowana jest do następujących kategorii osób: osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy, osoby posiadające ochronę uzupełniającą, uznani uchodźcy, migranci, repatrianci.

21.

New Forms of Media Practices in the Context of Information Security: Experiences of Ukraine and Poland

Нові форми медійних практик у контексті інформаційної безпеки: досвід України та Польщі

Savchynskyi Ruslan
Prokopyshyn Taras

EN

The social, economic, cultural and technological changes that we have been observing over the past years are transforming the contexts and course of social processes. In particular, globalization and technological development have posed a number of new challenges (such as cyber war, the phenomenon of the post-truth, new forms of terrorism) to the social security of even the most developed countries.

In Ukraine, research on social security issues has been conducted, in particular, by I. Burov, E. Libanova and S. Pyrozhev, and in the context of communication impacts by G. Pochepstov. In Poland it has been conducted by M. Trybon, B. Bonisławska, M. Kubiak, S. Topolewski and others.

The term “social security” has been the subject of lively discussions carried out by scholars for a long time. The Ukrainian researcher, R. Pidlypna, analyzed 15 approaches to the definition of the concept presented by Ukrainian scientists and proposed its synthetic definition: “social security is the protection of vital interests of a person, a citizen, and a society, as well as the timely detection, prevention and neutralization of threats to national interests in the social sphere, in which the proper living standards of the population, extended reproduction, human development and social progress are provided for the society”.

All the components of social security are influenced of the mass media information sphere, which includes, among other things, a discourse regarding key social challenges. From this review, in our opinion, new forms of media practices are becoming more and more important. These practises are actualized, on the one hand, as a result of the above-mentioned social transformations, on the other hand, as a reaction to them.

We can include explanatory journalism, solution journalism, civil journalism, data journalism, immersion journalism, social journalism, and others. Most of them, in our opinion, can be grouped into the category of “impact journalism” and identified as a complex of new media practice forms that are characterized by a potentially high impact on social agents through knowledge management.

In general, the new challenges of information security as a component of social interactions are related to the following trends in the information and media sphere: population growth, “deflation” of facts, formation of “information bubbles”, oversaturation and contradiction of the information flows,

etc. In the context of the Ukrainian society, this aspect of information security is reinforced by Russian information manipulation. Meanwhile in Poland, the change in the national political situation is accompanied by the formation of the consistent public discourse in the media. All these preconditions contribute to the emergence and spread of new forms of media practices.

Thus, in Ukraine and Poland, the national online media creates more projects in the form of social journalism (such as *Ukrainska Pravda* and *Gazeta Wyborcza*), new projects in the civic style (“Hromadske TV”, “Hromadske Radio”), explanatory and investigative (texty.org.ua and oko.press), immersive and long-form (Chernobyl360 and Outriders) journalism.

New media practices are becoming important tools for achieving social security and are the current focus of further investigation and research.

Соціальні, економічні, культурні, технологічні зміни, які спостерігаємо впродовж останніх років трансформують контексти та перебіг соціальних процесів. Зокрема, глобалізація та технологізація створюють ряд нових викликів (як-от кібервійни, феномен постправди, нові форми тероризму) соціальній безпеці навіть найрозвиненіших країн.

В Україні дослідженням проблематики соціальної безпеки займалися, зокрема, Е. Лібанова та С. Пирожков, у контексті комунікаційних впливів – Г. Почепцов. У Польщі – М. Трибонь, Б. Броніславска, М. Кубіак, С. Тополевські та інші.

Термін «соціальна безпека» вже давно є предметом жвавих дискусій науковців. Українська дослідниця Р. Підлипна аналізує 15 підходів до визначення поняття українськими науковцями та пропонує синтезовану дефініцію: «соціальна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація загроз національним інтересам у соціальній сфері, за якої забезпечуються належний рівень життя населення, розширене відтворення, людський розвиток та соціальний прогрес у суспільстві».

Усі складові соціальної безпеки перебувають під впливом медійно-інформаційного поля, у якому формується, в тому числі, і дискурс щодо ключових соціальних викликів. З цього огляду, на нашу думку, усе більшої ваги набувають нові форми медійних практик, які актуалізуються з одного боку, як наслідок зазначених вище соціальних трансформацій, з іншого – як реакція на них.

До них можемо зарахувати пояснювальну журналістику, журналістику рішень, громадянську журналістику, журналістику даних, журналістику занурення, соціальну журналістику та інші. Більшість із них, на нашу думку, можна об'єднати у категорію «журналістика впливу» та визначити її як комплекс нових форм медіа-практик, що характеризуються потенційно високим рівнем впливу на соціальних агентів через управління знанням.

Загалом нові виклики інформаційної безпеки, як складової суспільних взаємодій, пов'язані з такими тенденціями в інформаційно-медійному полі як: зростання популізму, «дефляція» фактів,

формування «інформаційних бульбашок», перенасичення та взаємосуперечність інформаційних потоків тощо. У контексті українського суспільства цей аспект інформаційної безпеки по-слюється російськими інформаційними маніпуляціями. В той час як у Польщі, зміна внутрішньо-політичної кон'юнктури супроводжується формуванням відповідного суспільного дискурсу засобами медіа. Усі ці передумови сприяють появі й поширенню нових форм медіа-практик.

Відтак, в Україні та Польщі національні онлайн-медіа створюють все більше проектів у формі соціальної журналістики (як-от Українська правда і Gazeta Wyborcza), з'являються нові проекти у стилі громадянської («Громадське телебачення», «Громадське радіо»), пояснювальної та розслідувальної (texty.org.ua і oko.press), імерсивної та лонгрід (*Chernobyl360* і *Outriders*) журналістик.

22.

The Specificity of the Global and National Experience in Ensuring Social Safety of the Society Специфіка світового та вітчизняного досвіду забезпечення соціальної безпеки суспільства

Seniura Oksana

EN

The current dynamics of transformation processes is accompanied by increased economic and political instability, which is generated by the influence of internal and external factors and aggravation of social problems. As a result, there is a deterioration of the physical and mental state of population, an increase in its aggressiveness and a decline in its well-being, a transformation of the social structure of the society, a failure to solve problems and conflict situations that arise during the development of the society. Strengthening the manifestations of crisis phenomena leads to a scientific understanding of the concept of social security, in particular, the systematic study of the process of providing social security and its isolation in the system of factors that can fulfil the function of providing practical measures to achieve the established goals in the social sphere remains an actual task.

In contemporary scientific literature, there are discussions regarding the feasibility of allocating social security as a separate component of the national security and the lack of theoretical developments in the social policy system. There is some fragmentation, irregularity and unsystematic nature in the development of social security issues and the definition of its secondary position among other areas of research.

Based on the analysis of global experiences, ensuring social security is a guarantee of the independence of the country and a condition for a stable, effective life of the society. In modern national literature, social security is considered to be a component of a social policy providing such a state of society that allows each element of its social structure to fully realize and increase its welfare, income, wages, health, employment, demographic situation, social and class differentiation, social protection, provision of pensions, etc.

The systematization of global and national experiences in providing social security will give an opportunity to substantiate the priority ways of ensuring social security of the society. Since the formation of an effective mechanism for ensuring social security requires the development and improvement of the conceptual and legal foundations for its provision, which should be aimed primarily at prevention to minimize social threats.

UA

Сучасна динаміка трансформаційних процесів супроводжується посиленням економічної та політичної нестабільності, яка породжується під дією внутрішніх та зовнішніх чинників та загостренням соціальних проблем. Як наслідок, спостерігається погіршення фізичного та психічного стану населення, зростання його агресивності та зниження добробуту, відбувається трансформація соціальної структури суспільства, неспроможність розв'язання проблем та конфліктних ситуацій, що виникають у розвитку суспільства. Посилення проявів кризових явищ призводить до наукового осмислення концепції соціальної безпеки, зокрема актуальним завданням залишається системне дослідження процесу забезпечення соціальної безпеки та її виокремлення в системі чинників, які здатні виконувати функцію спрямування практичних заходів на досягнення сформованих цілей у соціальній сфері.

У сучасній науковій літературі існують дискусії щодо доцільності виділення соціальної безпеки як окремої складової національної безпеки та недостатність теоретичних напрацювань в системі соціальної політики. Існує певна фрагментарність, нерегулярність, несистемність у розробці проблем соціальної безпеки та визначення її другорядного місця серед інших напрямів досліджень.

На основі аналізу світового досвіду, забезпечення соціальної безпеки є гарантією незалежності країни та умовою стабільної, ефективної життєдіяльності суспільства. У сучасній вітчизняній літературі, соціальна безпека розглядається як складова соціальної політики, яка забезпечує такий стан суспільства, який дозволяє кожному елементу його соціальної структури у повній мірі реалізувати і нарощувати свій добробут, рівень доходів, оплату праці, стан здоров'я, зайнятість, демографічну ситуацію, соціально-класову диференціацію, соціальний захист, пенсійне забезпечення тощо.

Систематизація світового та вітчизняного досвіду забезпечення соціальної безпеки дадуть змогу обґрунтувати пріоритетні шляхи забезпечення соціальної безпеки суспільства. Оскільки, формування ефективного механізму забезпечення соціальної безпеки потребує розробки та вдосконалення концептуальних і правових основ її забезпечення, які мають бути направлені у першу чергу на попередження на мінімізацію соціальних загроз.

23.

Prevention and Eliminating the Consequences of Natural Disasters in Poland and Ukraine Zapobieganie i usuwanie klęsk żywiołowych w Polsce i na Ukrainie

Wilk Sławomir

EN

The main purpose of the article is to present the functioning of social assistance centres and social workers in the event of mishaps and natural disasters as well as the forms of assistance provided to the victims in Poland and Ukraine.

The paper will present educational and information measures, targeted at the inhabitants of Poland, adopted to reduce the losses caused by natural calamities. It is particularly important to increase the awareness of natural hazards and proper behaviour in the event of danger among children and elderly people. The article presents the activities of Polish local governments, NGOs and state institutions in the scope of raising awareness among children, young people and adults regarding the ways to prepare themselves for a natural disaster, strategies for survival and eliminating the consequences of the ensuing damage.

PL

Głównym celem artykułu jest przedstawienie funkcjonowania ośrodków pomocy społecznej i pracowników socjalnych w przypadku nieszczęść i klęsk żywiołowych oraz form pomocy udzielanej ofiarom w Polsce i na Ukrainie.

W ramach referatu zostaną zaprezentowane działania edukacyjne i informacyjne prowadzone wśród mieszkańców Polski, które służą redukcji poniesienia strat spowodowanych przez przyrodę. Bardzo ważne jest podnoszenie wiedzy zarówno dzieci jak i osób starszych dotyczącej zagrożeń spowodowanych przez przyrodę i właściwego zachowania w sytuacjach związanych z tymi wydarzeniami. W wystąpieniu zostaną przedstawione działania polskich samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, instytucji państwowych w zakresie edukacji zarówno dzieci i młodzieży jak i dorosłych osób na temat sposobów przygotowania do katastrofy naturalnej, jej przetrwania oraz odbudowy zniszczeń.

5

Polish-Ukrainian economic
cooperation.

Українсько-польська економічна
співпраця.

Polsko-ukraińska współpraca
gospodarcza.

1.

The Evaluation of the Prospects for a Closer Economic Cooperation between Poland and Ukraine /

Ocena perspektyw zacieśniania współpracy gospodarczej między Polską a Ukrainą

Abgarowicz Grzegorz

Komorowski Piotr

EN

The aim of the article is to diagnose the prospects for economic cooperation between Poland and Ukraine and to indicate the further desirable directions of their development.

The establishment of economic cooperation between Poland and Ukraine was possible only after the collapse of the Soviet Union, especially after the dissolution of the RWPG (The Council for Mutual Economic Assistance; an international organization of the countries of the Eastern Bloc coordinating economic integration processes) in the situation of free market reforms in Poland and Ukraine's independence. These conditions created a completely new political and economic situation, enabling the establishment of direct economic cooperation between the two countries. One of the first documents regulating Polish-Ukrainian economic relations was Deklaracja o zasadach i podstawowych kierunkach rozwoju stosunków polsko-ukraińskich (eng. Declaration on the Principles and Basic Directions of Development of Polish-Ukrainian Relations) signed in Kiev on October 13, 1990. However, the agreement did not contain any specific solutions and was not signed until a year later. The agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of Ukraine on Trade and Economic Cooperation created a framework providing regulations for bilateral cooperation. Another important step in the creation of conditions for cooperation was the Treaty between the Republic of Poland and Ukraine signed in 1992, regarding a good neighborhood, friendly relations and cooperation (Traktat między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą o dobrym sąsiedztwie). Since then, both the countries have developed economic cooperation in the areas of flows of persons and goods as well as trade and investment cooperation. The cooperation has focused on the industrial, financial and energy sectors.

In retrospect, in the last few years (especially after the Euromaidan events in 2013), this cooperation has developed very dynamically and the legal solutions developed since 1990 have created the right conditions. Year after year, the trade index and investment exposure are increasing. It should be noted, however, that the economic potential of both the countries is much greater. Yet there are significant obstacles to an increased cooperation and these include problems with corruption, border crossing capacity or a deteriorating social situation in Ukraine. It is important for both the states to harness the potential of collaboration while identifying current threats and counter them.

Artykuł ma na celu dokonanie diagnozy dotyczącej rozwoju współpracy pomiędzy Polską a Ukrainą oraz wskazanie na jej podstawie dalszych pożądanych kierunków ich rozwoju.

Nawiązanie współpracy gospodarczej pomiędzy Polską a Ukrainą było możliwe dopiero po upadku Związku Radzieckiego, a więc po rozwiązaniu RWPG (organizacji międzynarodowej państw bloku wschodniego koordynującej procesy integracji gospodarczej) w sytuacji reform wolnorynkowych przeprowadzanych w Polsce oraz uzyskania przez Ukrainę niepodległości. Warunki te stworzyły zupełnie nową sytuację polityczną i ekonomiczną, umożliwiając nawiązanie bezpośredniej współpracy gospodarczej pomiędzy obydwojma krajami. Jednym z pierwszych dokumentów regulującym polsko-ukraińskie kontakty gospodarcze była podpisana 13 października 1990 r. w Kijowie Deklaracja o zasadach i podstawowych kierunkach rozwoju stosunków polsko-ukraińskich. Jednak umowa ta nie zawierała żadnych szczegółowych rozwiązań i dopiero podpisana rok później Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Ukrainy o handlu i współpracy gospodarczej stworzyła ramy regulujące współpracę bilateralną. Kolejnym istotnym krokiem w tworzeniu warunków dla współpracy było podpisanie w 1992 r. Traktatu między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy. Od tego momentu oba kraje rozwijały współpracę gospodarczą w zakresie: przepływ osób i towarów, wymiany handlowej oraz współpracy inwestycyjnej. Prace koncentrowały się na sektorach: przemysłowym, finansowym oraz energetycznym.

Z perspektywy czasu należy wskazać, że na przestrzeni kilku ostatnich lat (szczególnie po wydarzeniach Euromajdanu w 2013 r.) współpraca rozwijała się bardzo dynamicznie, a wypracowane od 1990 r. rozwiązania prawne stworzyły ku temu odpowiednie warunki. Z roku na rok wzrasta wskaźnik wymiany handlowej, zwiększa się także zaangażowanie inwestycyjne. Należy jednak zwrócić uwagę, że potencjał gospodarczy obu krajów jest jednak znacznie większy. Istotnymi przeszkodami w poszerzaniu współpracy stają się problemy korupcji, przepustowości przejść granicznych czy pogarszająca się sytuacja socjalnej na Ukrainie. Istotne jest dla obu państw, aby wykorzystać możliwości wynikające ze współpracy przy jednoczesnej identyfikacji teraźniejszych zagrożeń i przeciwwskazań.

2.

Financial Statements, as the Main Source of Information on Financial Condition

Фінансова звітність як основне джерело інформації про фінансовий стан підприємства

Demko Irina

Financial statements are written records of a business's financial situation. They include standard reports like the balance sheet, income or profit and loss statements, and cash flow statement. They constitute one of the more essential components of business information, and are principal method of communicating financial information about an entity to outside parties. In a technical sense, financial statements are a summation of the financial position of an entity at a given point in time.

Financial statements result from simplifying, condensing, and aggregating data obtained primarily from a company's (or an individual's) accounting system.

Each financial statement has a heading, which gives the name of the entity, the name of the statement, and the date or time covered by the statement. The information provided in financial statements is primarily financial in nature and expressed in units of money. Financial statements also must be prepared in accordance with generally accepted accounting principles, and must include an explanation of the company's accounting procedures and policies. Standard accounting principles call for the recording of assets and liabilities at purchase value, the recognition of revenue when it is realized and when a transaction has taken place (generally at the point of sale), and the recognition of expenses according to the matching principle (costs to revenues). Standard accounting principles further require that uncertainties and risks related to a company are reflected in its accounting reports and that, generally, anything that would be of interest to an informed investor should be fully disclosed in the financial statements.

The objective of financial statements is to provide information about the financial position, performance and changes in financial position of an enterprise that is useful to a wide range of users in making economic decisions.

Фінансові звіти - це письмові записи про фінансову ситуацію підприємства. Вони включають стандартні звіти, такі як баланс, звіт про прибутки та збитки, а також звіт про рух грошових коштів та власний капітал. Вони є одним з найважливіших компонентів ділової інформації, і як основний спосіб передачі фінансової інформації про суб'єкт зовнішньої сторони. У технічному сенсі фінансові звіти являють собою підсумування фінансового стану суб'єкта господарювання в певний момент часу. Фінансові звіти складаються з спрощення, консолідації та агрегування даних, отриманих насамперед з системи обліку компанії (або окремої особи).

Інформація, представлена у фінансовій звітності, насамперед носить фінансовий характер та виражається у грошових одиницях. Фінансові звіти також повинні бути підготовлені відповідно до загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку та повинні включати пояснення процедур і політики бухгалтерського обліку компанії. Стандартні принципи бухгалтерського обліку вимагають обліку активів та зобов'язань за собівартістю; визнання доходу, коли він реалізується, і коли відбулася операція (як правило, в точці продажу), і визнання витрат відповідно до принципу відповідності (витрати до доходів). Стандартні принципи бухгалтерського обліку вимагають, щоб невизначеність та ризики, пов'язані з компанією, відображалися у своїх бухгалтерських звітах і щоб, загалом, у фінансовій звітності повинно бути повністю розкрито те, що представляє інтерес для інформованого інвестора.

Метою фінансової звітності є надання інформації про фінансове становище, результати та зміни у фінансовому стані підприємства, корисної для широкого кола користувачів при прийнятті економічних рішень.

3.

Ways of Entrepreneurship Development in Ukrainian-Polish Economic Cooperation

Шляхи розвитку підприємництва в українсько-польській економічній співпраці

Chervona Olga

EN

Over the past decades, tendencies focused on the organization of economic and social life in the conditions of globalization have been dominant in Ukraine. One of the main strategic partners of Ukraine in international activities is Poland. The modern development of the system of Ukrainian-Polish cooperation is carried out simultaneously at several levels, namely, the creation of joint associations and Euro-regions; the establishment of coordinated activities of regional state authorities and local self-government; and the strengthening of foreign economic relations of enterprises and activation of transboundary entrepreneurship. The development of entrepreneurship contributes to solving many economic and social problems and to the economic growth of the countries.

The purpose of the study is to identify the ways to promote entrepreneurship development in Ukrainian-Polish cooperation. A favourable geographical location, natural resources, labour potential, cultural and historical heritage give the grounds for the development of a common Ukrainian-Polish business. Statistical surveys demonstrate different levels of entrepreneurship development in Ukraine and Poland. In particular, in Poland, the levels of the revenues share and the number of employees in business are much higher than in Ukraine. It should be noted that the development of business activity in Poland is supported by many institutions. There are still no effective measures to support entrepreneurship development in Ukraine. This is mainly due to the ambiguity and contradictory nature of the regulatory framework, the flaws in the tax system for entrepreneurship, and the complexity of business financing and loans. Therefore, a clear and well-functioning mechanism of state influence on entrepreneurship and a favourable business regulatory environment should be formed in Ukraine.

At the same time, apart from improving the internal conditions for the functioning of business structures in Ukraine, it is necessary to take measures to intensify the development of the Ukrainian-Polish borderland, such as: the development and renovation of the border infrastructure; setup of information support; modernization of communication and transport infrastructure systems on the border territories, intensification and consolidation of the efforts of business circles and government structures of both countries in order to create Ukrainian-Polish joint enterprises.

UA

Протягом останніх десятиліть в Україні домінують тенденції націлені на організацію економічного та соціального життя в умовах глобалізації. Одним з основних стратегічних партнерів України у міжнародній діяльності є Польща. Сучасний розвиток системи українсько-польської

співпраці відбувається водночас на декількох рівнях, а саме: створення спільних асоціацій та єврорегіонів; налагодження скоординованої діяльності органів державної влади регіонального рівня та місцевого самоврядування; посилення зовнішньоекономічних зв'язків підприємств та активізація транскордонного підприємництва. Саме розвиток підприємництва сприяє вирішенню багатьох економічних і соціальних завдань та сприяє економічному піднесенню країн.

Мета дослідження полягає у визначенні шляхів сприяння розвитку підприємництва в українсько-польській співпраці. Вигідне географічне розташування, природні ресурси, трудовий потенціал, культурна та історична спадщина дають всі підстави для розвитку спільного українсько-польського бізнесу. Статистичні дослідження демонструють різний рівень розвитку підприємництва в Україні та Польщі. Зокрема, в Польщі показники частки надходжень у бюджет та чисельності зайнятих у бізнесі значно вищі ніж в Україні. Важливо зазначити, що розвиток ділової активності у Польщі підтримується багатьма інституціями. В Україні все ще не впроваджені дієві заходи підтримки розвитку підприємництва. Це в основному пов'язано із неоднозначністю та суперечливістю нормативно-правової бази, недоліками податкової системи підприємництва, складністю фінансування та кредитування бізнесу. Тому, в Україні має бути сформований чіткий та налагоджений механізм впливу держави на підприємництво та сформоване сприятливе регуляторне середовище бізнесу.

В той же час, окрім поліпшення внутрішніх умов функціонування підприємницьких структур в Україні необхідно здійснювати заходи по активізації розвитку українсько-польського прикордоння, такі як: розбудова та оновлення прикордонної інфраструктури; налагодження інформаційного забезпечення; модернізація на прикордонних територіях систем комунікаційної та транспортної інфраструктури, активізація й об'єднання зусиль підприємницьких кіл і владних структур обох країн з метою створення спільних українсько-польських підприємств.

4.

Formation of Complex Approach to Tax System Determination Based on Experiences of European Countries

Формування комплексного підходу до визначення податкової системи на основі досвіду країн Європи

Galamaj Roman

EN

The direction on harmonization of the tax system of Ukraine in accordance with the norms and requirements of the European Union requires provision of researches of peculiarities in the formation of the taxation system, its elements and components both in Ukraine and in Europe, in particular in Poland.

The purpose of the study is to formulate a comprehensive approach to the definition of the tax system category, taking into account experiences and achievements of the European economic theory.

The formation of the tax system should include compliance with the following requirements: types of taxes and conditions for their collection should facilitate the full implementation of domestic tax potential in direction of maximizing the balance of the main components of taxation; concentration of maximum tax revenues in budget revenues and promotion of reproductive processes in the field of doing business and entrepreneurship. Thus, the formation of a tax system that meets basic requirements of a socially oriented economy involves the following main aspects of its development:

- complexity;
- formation of a purposeful portfolio of the tax system;
- scientific definition of tax potential and its development;
- formation of appropriate legal basis for taxation.

Thus, the tax system should be based on the following principles:

- formation of reliable relationships between the state and taxpayers;
- legislative determination of relationships between fiscal authorities and taxpayers;
- a fair distribution of tax burden;
- provision of the appropriate level of budget revenues as a result of taxation;
- determination of an optimal level of tax burden, which does not decelerate the economic development;
- simplicity and transparency of taxation;
- reduction of corruption and tax pressure;
- formation of an effective structure of the tax system.

UA

Напрямок на гармонізацію податкової системи України відповідно до норм та вимог Європейського Союзу вимагає дослідження особливостей формування системи оподаткування, її елементів та складових як в Україні, так і в країнах Європи, зокрема Польщі.

Метою дослідження виступає потреба формування комплексного підходу до визначення категорії «податкова система» з урахуванням досвіду та напрацювань європейської економічної теорії.

Формування податкової системи має передбачати дотримання такої вимоги: види податків та умови їх справляння мають сприяти якнайповнішій реалізації внутрішнього потенціалу податку в напрямку максимальної рівноваги основних складових аспектів оподаткування – концентрації в доходах бюджету максимальних податкових надходжень та сприяння відтворювальних процесів в сфері ведення бізнесу та підприємництва. Таким чином, формування податкової

системи, яка відповідає основним вимогам соціально орієнтованої економіки, передбачає такі основні аспекти свого розвитку:

- комплексність;
- цілеспрямоване портфельне формування системи податків;
- наукове визначення податкового потенціалу та його розвиток;
- формування відповідної правової основи оподаткування.

Таким чином, податкова система має будуватися на основі таких постулатів:

- формування довірчих взаємовідносини між державою та платниками податків;
- визначення на законодавчому рівні умов взаємовідносин між фіскальними органами та платниками податків;
- справедливий розподіл податкового навантаження;
- забезпечення відповідного рівня доходів бюджету внаслідок оподаткування;
- визначення оптимального рівня податкового навантаження, що не перешкоджає уповільненню економічного розвитку;
- простота та прозорість оподаткування;
- зниження рівня корупційності та податкового тиску;
- формування ефективної структури податкової системи

5.

“Single Window” as an Instrument for Trade Facilitation in the Context of Ukrainian-Polish Economic Cooperation

«Єдине вікно» як інструмент спрощення процедур міжнародної торгівлі в контексті українсько-польського економічного співробітництва.

Galko Svitlana
Volodin Dmytro

EN

What should we expect in the international trade system and what direction should we adopt in the next five, ten, fifteen, or twenty years? Most governments in the countries which would like to achieve significant economic growth and to improve the well-being of their citizens are concerned with this issue. One of the mechanisms for promoting the development of international trade today is the “single window”.

Single window is a mechanism by which trade information and documents can be submitted only once, in one place, to one agency; in other words, if the necessary documentation and data have already been obtained through a “single window”, during any import, export and transit operations, the authorities or departments involved cannot request the same documentation and data again.

Thus, the “single window” helps to solve a key problem of simplifying trade procedures, namely, filing multiple documents with duplicate data only once, in one place and in a standard electronic format, which in turn accelerates the clearing of goods and reduces business expenses, allows more efficient allocation of resources to supervisors and, ultimately, leads to greater transparency in collecting information about trade flows and a lower level of corruption.

Taking into account practical steps towards implementation of a “single window” in Ukraine and Poland, it can be noted that these countries are in the first three stages of the “single window” evolution, each of which has not been fully completed yet and needs to be developed. At the next stages of the implementation of the “single window”, both in Ukraine and in Poland, there might be a so-called fully integrated “single window” that would serve as a peculiar national platform linking administrations, companies and service sectors to better manage the entire supply chain. To be precise, in reality, this should be national “single window” fully implemented at the national level with the application of international standards for interagency information exchange. Only properly functioning “single windows” in Ukraine and Poland will be the initial stage for further cross-border data exchange between the single window systems of Ukraine and Poland and for the creation of the regional “single window”.

Чого очікувати в системі міжнародної торгівлі та в якому напрямку слід діяти найближчі п'ять, десять, п'ятнадцять, двадцять років? Цим питанням переймається більшість урядів країн, які бажають досягти значного економічного росту та покращення добробуту своїх громадян. Одним з механізмів сприяння розвитку міжнародної торгівлі на сьогодні виступає «єдине вікно».

«Єдине вікно» (Single Window) це механізм, завдяки якому торговельну інформацію та документи при здійсненні імпорتنих, експортних і транзитних операцій можна подавати тільки один раз, в одне місце, одному агентству, тобто передбачається, що якщо необхідна документація та дані вже були отримані через «єдине вікно», задіяні органи або відомства не можуть запитувати ту ж саму документацію та дані. Таким чином, «єдине вікно» допомагає вирішити ключову проблему для спрощення процедур торгівлі, а саме – подачу безлічі документів з повторюваними даними тільки один раз, в одне місце і в стандартному електронному форматі, що в свою чергу пришвидшує очищення товарів і знижує витрати бізнесу, дозволяє більш ефективно розподіляти ресурси контролюючим органам та, в кінцевому випадку, призводить до більшої прозорості при зборі інформації про торговельні потоки і меншого рівня корупції.

Зважаючи на практичні кроки щодо запровадження «єдиного вікна» в Україні та Польщі, можна зазначити, що ці країни знаходяться на перших трьох етапах еволюції «єдиного вікна», кожен з яких ще не завершений в повній мірі та потребує розвитку. На наступних етапах імплементації «єдиного вікна» як в Україні, так і в Польщі може бути створення так званого повністю інтегрованого єдиного вікна, яке виступало б своєрідною національною платформою, що зв'язує адміністрації, компанії та сектори послуг для кращого управління усім ланцюгом поставки. Тобто, по суті, це повинно бути «єдине вікно» запроваджене повною мірою на національному

рівні із застосуванням міжнародних стандартів для міжвідомчого обміну інформацією. І лише функціонуючі належним чином «єдині вікна» в Україні та Польщі стануть початковим етапом для подальшого транскордонного обміну даними між системами єдиних вікон України та Польщі та створення «єдиного вікна» на регіональному рівні.

6.

Implementation of Benchmarking in the Activities of Banking Institutions Впровадження бенчмаркінгу в діяльність банківських установ

Hamkalo Olena

EN

One of the most effective modern tools for improving the operation, management and achievement of competitive advantages, as well as strategic development of the business entity is benchmarking, which is successfully used in the leading countries of the world. When exploring the use of benchmarking in banking, it should be noted that benchmarking programs in the EU, USA and Japan are developing with state support. This exchange of experiences has a positive impact on the economy as a whole. In European practice, benchmarking, as a rule, takes place on an individual basis for mutual benefits.

The purpose of the study is to present the process and benefits of implementing benchmarking activities of domestic banks. On the one hand, benchmarking involves analyzing and comparing a bank's performance with the performance of other banks (competitors, leaders), and, on the other hand, studying and implementing their successful practices. The intensity of the development of innovative processes, which is characteristic of the banking sector, raises the need and urgency of using benchmarking by domestic banks in order to increase the competitiveness and efficiency of their activities. The use of benchmarking in the activities of banks is a powerful tool in the context of global competition. At the same time, when analyzing the features of the use of benchmarking in the activities of banks in the west, the following grounds for its introduction and use by domestic banks can be distinguished: internal efficiency of the bank's activity and identifying new priorities, opportunities for increasing productivity, obtaining operational efficiency and competitive advantage, and establishing realistic goals to improve the performance and set the foundation for more meaningful management decisions.

Thus, benchmarking is a process of assessing the level of service delivery, working methods and banking products offered on the basis of comparison with the strongest competitors or those banks that are recognized as leaders and can be effectively used in managing the competitiveness of the company. With state support, the development of benchmarking will not only improve the performance of individual business entities, but also increase the competitiveness of the country's economy as a whole.

Одним із найефективніших сучасних інструментів удосконалення роботи, управління та досягнення конкурентних переваг, а також стратегічний розвитк суб'єкта господарювання є бенчмаркінг, який успішно використовують в провідних країнах світу. Досліджуючи застосування бенчмаркінгу в банківській діяльності доцільно звернути увагу на те, що в країнах ЄС, США та Японії програми бенчмаркінгу розвиваються при державній підтримці. Такий обмін досвідом позитивно впливає на економіку країни в цілому. У європейській практиці еталонне зіставлення, як правило, відбувається по індивідуальній домовленості на взаємовигідній основі.

Метою дослідження є процес та переваги впровадження бенчмаркінгу діяльність вітчизняних банків. Бенчмаркінг, з одного боку, передбачає аналіз і порівняння показників банку з показниками інших банків (конкурентів, лідерів), а з іншого – вивчення й впровадження їхнього успішного досвіду. Інтенсивність розвитку інноваційних процесів, яка характерна банківській сфері, підвищує необхідність та актуальність використання бенчмаркінгу вітчизняними банками з метою підвищення конкурентоспроможності та ефективності їхньої діяльності. Застосування бенчмаркінгу в діяльності банків є потужним інструментом в умовах глобальної конкуренції. При цьому, аналізуючи особливості використання бенчмаркінгу в діяльності банків у країнах Заходу, можна виділити такі підстави до його запровадження та використання вітчизняними банками: внутрішню ефективність діяльності банку та визначити нові пріоритети, можливості для підвищення продуктивності, отримання операційної ефективності та конкурентної переваги, встановлення реалістичних цілей для покращення діяльності та встановлення основ для більш значущих, керованих фактами управлінських рішень.

Таким чином, бенчмаркінг є процесом оцінки рівня надання послуг, методів роботи та пропонувананих банківських продуктів на основі порівняння з найсильнішими конкурентами чи тими банками які визнані лідерами, і може бути ефективно використаний в управлінні конкурентоспроможністю компанії. За умови державної підтримки розвиток бенчмаркінгу дозволить не лише поліпшити показники діяльності окремих суб'єктів господарювання, але й підвищити рівень конкурентоспроможності економіки країни в цілому.

7.

Social and Economic Problems of Ukrainian-Polish Cross-Border Cooperation

Суспільно-економічні проблеми українсько-польської транскордонної співпраці

Hrabynskyy Ihor

Border territories of any country, regardless of its social and economic development status, usually remain on the periphery of its economic interests. Business gravitates towards the capital city and big economic and logistics hubs. All this is the result of objective processes in competitive market economy. On the periphery, the structure of economy is objectively deformed and depressive tendencies

emerge, which requires permanent government subsidies to mitigate their negative effects. The development of cross-border cooperation is an efficient way of overcoming social and economic problems caused by the existence of border.

The development of Ukrainian-Polish cross-border cooperation has a number of peculiar features that are not characteristic of other regions. First of all, the existing borders were established in the middle of the 20th century and the historical memory of cultural and economic forms that had been created before WW2 is still present here. The Ukrainian-Polish cross-border cooperation that is based on the maintenance and restoration of Ukrainian, Polish, and Jewish cultural heritage and the support of the development of cross-border economic forms may promote the resolution of problems existing on the border territories.

The main problem lies in overcoming the deformation in the structure of economy of the border territories of Ukraine and Poland. The Ukrainian-Polish economic cooperation will be efficient only if it covers all spheres of economy: industry, agriculture, transport, services, education, tourism, etc. The economic development of the border regions will help gradually eliminate the social foundations of "small business on the border", including illegal trade of excisable goods, it will change the nature of this "small border traffic". Market economy is unable to solve the problems of border territories by itself. Consequently, a cross-border cooperation programme formed by the governments of Ukraine and Poland must become the main instrument for overcoming the drawbacks of market economy to ensure the even economic development of all regions of both the countries.

UA

Прикордонні території будь-якої держави, незалежно від рівня її суспільно-економічного розвитку, зазвичай залишаються на периферії її економічних пріоритетів. Бізнес тяжіє до столиці країни, великих економічних та логістичних центрів. Усе це є результатом об'єктивних процесів у ринковій конкурентній економіці. У периферійних районах об'єктивно деформується структура господарства, формуються депресивні тенденції, що породжують потребу у постійних дотаціях на пом'якшення негативних явищ. Розвиток транскордонного співробітництва є дієвим чинником подолання суспільних та економічних проблем, породжених існуванням кордону.

Розвиток українсько-польського транскордонного співробітництва має ряд специфічних особливостей не притаманних іншим регіонам. Насамперед, існуючі кордони сформувались в середині ХХ ст. і історична пам'ять про культурні та господарські форми, які були сформовані до Другої світової війни на цих землях не повністю втрачена. Українсько-польське транскордонне співробітництво, що базується на збереженні та відновленні української, польської, єврейської культурної спадщини та підтримці розвитку транскордонних господарських форм може сприяти подоланню існуючих проблем прикордонних територій.

Головною проблемою є подолання деформації структури економіки прикордонних районів України та Польщі. Українсько-польська економічна співпраця буде результативною лише якщо вона охопить усі сфери економіки: промисловість, сільське господарство, транспорт, сферу послуг, освіту, туризм тощо. Розвиток економіки прикордонних регіонів дозволить поступово

зруйнувати соціальну основу існування «малого бізнесу на кордоні», у тому числі й незаконної торгівлі підакцизними товарами та їх контрабандою, змінить характер «малого прикордонного руху». Ринкова економіка не в змозі самостійно вирішити проблеми транскордонних територій. Тому головним інструментом подолання недосконалостей ринкової економіки щодо забезпечення рівномірності економічного розвитку усіх регіонів обох країн повинна стати сформована урядами України та Польщі програма транскордонного співробітництва.

8.

Prospects of Ukrainian-Polish Cooperation in the Area of Political Risk Insurance

Перспективи українсько-польської співпраці у сфері страхування політичних ризиків.

Klapkiv Yuriy

Svirskyi Volodymyr

EN

As a result of transformation processes in the Polish economy in the 1980-90s and the restoration of Ukraine's independence in 1991, the cooperation in the political, humanitarian and economic spheres on the basis of mutual trust and overcoming the contradictions of the past has been expanded. However, many issues in the Ukrainian and Polish relations still remain unresolved. The growing intensification of joint economic and investment activities is associated with an increase of political risks.

Insurance is one of the key instruments for managing the political risks of bilateral economic cooperation. In this area, political risk insurance (PRI) is a product whose purpose is to protect investors from losses during unforeseeable political events.

The intensification of export and import relations and investment activities requires the cooperation between Ukraine and Poland in the PRI sphere. An intergovernmental agency for the insurance of political risks is an optimal institutional unit for this cooperation. It should be based on the mechanism of public-private partnership. This institution will be deprived of the disadvantages of not only the state (resource insufficiency) but also the private (limited risk appetite) mechanisms of political risks management. Unlike the Berne Union, which focuses on the insurance of international trade contracts (about 90%), the bilateral Ukrainian-Polish agency should concentrate on the PRI of investment contracts.

The establishment of active cooperation between Ukrainian and Polish insurance companies, associations of insurers, scientific and educational institutions is one of the preconditions for its successful activity. Consequently, common approaches will be developed to improve the functioning of this segment of the insurance market according to European standards.

Внаслідок трансформаційних процесів у економіці Польщі на межі 80-90 рр. ХХ ст. та відновлення незалежності України у 1991 році відбулося розширення співпраці в політичній, гуманітарній та економічній сферах на засадах підвищення взаємної довіри та подолання протиріч минулого. Втім, чимало питань в українсько-польських взаєминах залишаються не розв'язаними. Зростаюча інтенсифікація спільної господарської та інвестиційної діяльності пов'язана з підвищенням політичних ризиків.

Одним із ключових інструментів управління політичними ризиками двосторонньої економічної співпраці є страхування. У страховій справі страхування політичного ризику (СПР) – це продукт, мета якого захистити інвесторів від втрат на випадок непередбачуваних політичних подій.

Активізація експортно-імпортних зв'язків та інвестиційної діяльності потребує співпраці між Україною та Польщею у сфері СПР. Оптимальною інституційною одиницею такої співпраці є створення міждержавної агенції страхування політичних ризиків на основі механізму державно-приватного партнерства. Така інституція буде позбавлена недоліків як державного (недостатність ресурсів), так і приватного (обмеженість ризик-апетиту) механізмів управління політичними ризиками. На відміну від Бернського союзу, діяльність якого зосереджена на страхуванні міжнародних торговельних контрактів (близько 90%), завданням двосторонньої україно-польської агенції має стати СПР саме інвестиційних контрактів. Її успішна діяльність можлива лише за умови налагодження активної співпраці між українськими та польськими страховими компаніями, асоціаціями страховиків, науковими і навчальними закладами. Відтак, будуть розроблені спільні підходи щодо вдосконалення функціонування цього сегменту страхового ринку, що відповідає європейським стандартам.

9.

Cross-border Cooperation in the Field of Information Technologies: Experiences of Ukraine and Poland

Транскордонне співробітництво у сфері інформаційних технологій: досвід України та Польщі

Kudrynska Anna
Shevchuk Tetyana

Innovative activity is an integral part of the modern world, which is developing dynamically. The leaders of the world economy have identified the priorities for innovative areas of activity and focused their efforts on their development. In Ukraine, among the innovative sectors of activity, the positive trend is demonstrated by the sphere of information technologies (IT), the future of which essentially depends on state support and changes in tax legislation.

At the beginning of its independence, Ukraine was at about the same level of socio-economic development as Poland. Today, this parity has changed, not in favour of Ukraine. In particular, the IT market in Poland is characterized by its high results. The demand for IT solutions depends on the level of computer literacy, the intensification of cooperation between science and business, the availability of funds for research and development, the volume of public funding, favourable investment climate, as well as financial capabilities of companies.

The Ukrainian information technology market is represented by a number of IT companies, including SoftServe, Infopulse, GlobalLogic, EPAM, ELEKS and others. The IT sphere of Ukraine is largely internationalized and has close contacts with the professional environment in the countries of the European Union. Thus, this year, in January, SoftServe (specializing in software development) has completed the purchasing process of the Polish software developer Coders Center (specializing in e-commerce platforms). Ivano-Frankivsk's company Softjour, which became one of the top 100 outsourcing companies in the world, has recently opened an office in Wroclaw, Poland.

The extension of the European Union creates opportunities for the development of cross-border cooperation, realization of common interests of Ukraine and neighbouring states, with the development of appropriate instruments for their stimulation. One of these tools is the development of the IT sphere, which dynamically integrates into all sectors of the world economy, directly affecting the overall growth of their economic and social indicators.

UA

Інноваційна діяльність – невід’ємна складова сучасного світу, який динамічно розвивається. Країни-лідери світової економіки визначилися з пріоритетами щодо інноваційних сфер діяльності та зосередили свої зусилля на їх розвитку. В Україні серед інноваційних галузей діяльності позитивну динаміку демонструє сфера інформаційних технологій (ІТ), майбутнє якої суттєво залежить від державної підтримки та змін у податковому законодавстві.

На початках здобуття своєї незалежності Україна знаходилась приблизно на одному рівні соціально-економічного розвитку, що і Польща. Сьогодні цей паритет змінився, і не на користь України. Зокрема ринок ІТ у Польщі характеризується високими результатами. Попит на ІТ-рішення обумовлений рівнем комп’ютерної грамотності, активізацією співпраці науки і бізнесу, наявністю коштів на дослідження і розробки, обсягом державного фінансування, сприятливим інвестиційним кліматом, а також фінансовими можливостями компаній.

Український ринок інформаційних технологій представлений низкою ІТ-компаній, серед яких SoftServe, Infopulse, GlobalLogic, EPAM, ELEKS та ін. ІТ-сфера України в значній мірі інтернаціоналізована, і має тісні контакти з професійним середовищем у країнах Європейського Союзу. Так, у січні поточного року завершилася процедура придбання ІТ-компанією SoftServe (спеціалізується на розробці програмного забезпечення (ПЗ)) активів польського розробника ПЗ Coders Centre (спеціалізується на платформах електронної комерції). Івано-Франківська компанія Softjour, що увійшла до топ-100 аутсорсингових компаній світу, нещодавно відкрила офіс у Вроцлаві (Польща).

Розширення Європейського Союзу створює можливості для розбудови транскордонного співробітництва, реалізації спільних інтересів України та сусідніх держав за умови розвитку відповідних інструментів їх стимулювання. Одним із таких інструментів слугує розвиток ІТ-сфери, яка динамічно інтегрується у всі галузі світової економіки, безпосередньо впливаючи на загальне зростання їх економічних і соціальних показників.

10.

Directions of the Development of Polish-Ukrainian Business Relations in the Conditions of These Countries' Participation in International Economic Organizations

Kierunki rozwoju polsko-ukraińskich relacji biznesowych w warunkach przynależności krajów do międzynarodowych organizacji gospodarczych

Ksenzuk Valentyna

EN

The economic activity of enterprises positively influences the national economy and reflects the level of economic development of the country. International forms of activity that are characterized by a variety of business transactions prevail in modern economic relations and they form new challenges for the effective development of both the national economy and each individual entity. The article contains a study of Polish-Ukrainian business cooperation in the field of foreign trade for the period of 2010-2016. Based on this, an approach has been developed to distinguish Polish-Ukrainian business relations, taking into account the processes of economic transformation and European integration in Ukraine, as well as the positive dynamics of the economic development of Poland as a member state of the European Union. The business environment of Ukraine at this stage of its economic development requires investments in the development of the business sector. For Polish businesses, the Ukrainian market is becoming a priority and promising area for expanding their activities. The suggested directions of cooperation have been presented in conjunction with the participation of both the countries in international economic organizations, in particular, the effects of cooperation between Ukraine and Poland with the International Monetary Fund, the World Trade Organization and non-governmental organizations (chambers of commerce), which deal with the regulation of international trade transactions, have been analyzed both on international and national levels. The results of the study are the solution to the issue in the field of economic relations between Poland and Ukraine.

PL

Działalność gospodarcza przedsiębiorstw ma pozytywny wpływ na gospodarkę narodową i odzwierciedla poziom rozwoju gospodarczego kraju. We współczesnych stosunkach gospodarczych dominują międzynarodowe formy działań charakteryzujące się różnorodnością prowadzących transakcji gospodarczych i kształtujące nowe wyzwania dla efektywnego rozwoju zarówno gospodarki narodowej, jak i każdego podmiotu gospodarczego. W artykule przeprowadzono badanie współpracy

polsko-ukraińskiego biznesu w zakresie handlu zagranicznego w latach 2010-2016. Na podstawie tego opracowano podejście do wyodrębnienia kierunków rozwoju polsko-ukraińskich relacji biznesowych uwzględniając procesy transformacji gospodarczej i eurointegracji na Ukrainie oraz pozytywną dynamikę wzrostu gospodarczego w Polsce jako kraju członkowskim Unii Europejskiej. Ukraińskie środowisko biznesowe na danym etapie rozwoju gospodarczego wymaga inwestycji w rozwój sektora biznesowego. Zatem dla polskich firm ukraiński rynek biznesowy staje się priorytetem w celu rozszerzenia swojej działalności. Zaproponowane kierunki są wypracowane w świetle przynależności obu krajów do międzynarodowych organizacji gospodarczych, zwłaszcza przeanalizowano efekty współpracy Polski i Ukrainy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Światową Organizacją Handlu oraz pozarządowymi organizacjami (izbami handlowymi) zarówno w skali międzynarodowej, jak i krajowej, zajmujących się ustalaniem reguł dotyczących międzynarodowych transakcji handlowych. Wyniki badania są opracowaniem nowego rozwiązania zagadnienia w zakresie tworzenia stosunków gospodarczych pomiędzy sąsiadującymi krajami.

11.

Ukrainian-Polish Transboundary Cooperation in the Field of Control for the Conservation of Cultural and Historical Values

Українсько-польське транскордонне співробітництво у сфері контролю за збереження культурно-історичних цінностей

Myhajlyshyn Rostyslav
Shvets Volodymyr

EN

One of the areas of the transboundary cooperation between Ukraine and Poland is the control over the preservation of cultural and historical values. This cooperation is governed primarily by the UNESCO Convention On the Control of the Movement of Cultural and Historical Values. However, taking into account the borders of both the countries and their common cultural and historical heritage, the controlling of the preservation of cultural and historical values requires a wider range of cooperation. The problematic character of establishing a holistic control system is compounded by difficulties inherited as a result of the Vistula Operation carried out by USSR leadership, which has had a negative impact on the Polish-Ukrainian relations. These circumstances require a scientific justification of the appropriate measures to form an effective system for monitoring the preservation of the cultural and historical values of both the nations.

Using the methodological foundations to form a system for controlling the preservation of cultural and historical values of Ukraine and Poland, one should distinguish the main directions of its organization. First of all, it is necessary to register all immovable objects representing the cultural or historical value for each of the nations. This is the prerogative of the cultural departments of the border regions and voivodships with the participation of historical and cultural values across the border carried out by the customs authorities. The third direction of control should be a smooth monitoring of the market of antiques for the purpose of identifying historical and cultural values of

general national importance for Poland and Ukraine. The control system developed on such bases will contribute to the preservation of the historical and cultural values of both the nations as a part of the world treasury.

UA

Однією із площин транскордонного співробітництва між Україною та Польщею є контроль за збереження культурно-історичних цінностей. Це співробітництво регламентується насамперед Конвенцією ЮНЕСКО Про контроль за переміщенням культурних та історичних цінностей. Однак, враховуючи суміжність кордонів обох країн та спільну культурно-історичну спадщину, питання контролю за збереження культурних та історичних цінностей вимагає більш ширшого діапазону співпраці. Проблемність формування цілісної системи контролю ускладнюється труднощами успадкованими унаслідок результатів проведеної керівництвом СРСР операції Вісла, що спричинило негативний вплив на польсько-українські відносини. Ці обставини вимагають наукового обґрунтування відповідних заходів для формування ефективної системи контролю за збереження культурних та історичних цінностей обох народів.

Використовуючи методологічні основи побудови системи контролю за збереження культурних та історичних цінностей України і Польщі, слід виокремити основні напрями його організації. Насамперед необхідно зареєструвати усі нерухомі об'єкти, які становлять культурну чи історичну цінність для кожного з народів. Це прерогатива відділів культури прикордонних областей і воєводств за участі історико-культурологічних організацій. Другим напрямом організації контролю виступає переміщення цінностей через історичних і культурних цінностей через кордон, який здійснюється митними органами. Третім напрямом контролю має бути відлагоджений моніторинг ринку антикваріату на предмет виявлення історичних і культурних цінностей загально національного значення для Польщі й України. Розроблена на таких засадах система контролю сприятиме збереженню історико-культурних цінностей обох народів, як частини світової скарбниці.

12.

Public-private Partnership as a Direction of Development of Communal Consultative Diagnostic Centres of Kyiv in Modern Economic Conditions

Державно-приватне партнерство як напрямок розвитку комунальних консультативних діагностичних центрів м. Києва у сучасних економічних умовах

Kravchenko Vasyl
Mykhalchuk Vasyl

EN

Improving of the outpatient care is an urgent problem of the health care system in Ukraine. Research objective: to determine the problems of organizing of the Consultative and Diagnostic Centres

(CDCs) in Kiev, to consider the foreign experience of forming a partnership between the state and the private sector in health care and to determine the directions of development of the CDCs.

The information base for their formation was the scientific works of Ukrainian and foreign specialists in public-private partnership (PPP) and management, as well as the results of own studies. Sociological survey of 437 patients and 411 physicians of communal CDCs and an expert assessment of the state, problems of the organization and prospects for further development of communal CDCs (by 21 highly qualified specialists in the organization and management of public health) were conducted in 2017 in Kiev. It has been established that general population and physicians are dissatisfied with the existing organization of the CDC's work.

The results of the expert evaluation also demonstrated the existence of a number of organizational problems in the CDCs. It is determined that the development of the CDCs depends on financing and management, as well as on introduction of mechanisms of public-private partnership. The necessity of reorganizing and improving the management of the CDCs is substantiated. Formation of the economic mechanism of the CDCs on the principles of public-private partnership is the priority direction of development of communal CDCs in current conditions. The results of the performed research will be used to develop the model of CDCs on the principles of PPP.

UA

На сьогодні удосконалення організації амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню є актуальною проблемою системи охорони здоров'я України. Нами проведено дослідження з метою визначення проблем в організації роботи діючих консультативно-діагностичних центрів (КДЦ) у м. Києві та напрямків їх розвитку з урахуванням зарубіжного досвіду формування партнерських взаємовідносин між державою і приватним сектором.

Інформаційною базою для формування напрямків розвитку КДЦ виступили наукові праці вітчизняних та зарубіжних спеціалістів з державно-приватного партнерства (ДПП) і менеджменту, а також результати проведених у 2017 році, у м. Києві власних досліджень, які включали соціологічне опитування 437 пацієнтів та 411 лікарів комунальних КДЦ та експертну оцінку стану, проблем організації та перспектив подальшого розвитку комунальних КДЦ, здійснену 21 висококваліфікованим фахівцем з організації і управління охороною здоров'я.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що населення і лікарі незадоволені існуючим станом організації роботи КДЦ. Експерти також засвідчили існування ряду організаційних проблем у КДЦ. За допомогою методу системного підходу і аналізу було доведено, що розвиток КДЦ у сучасних економічних умовах у значній мірі залежить від стану фінансування та менеджменту, впровадження механізмів державно-приватного партнерства. Обґрунтовано необхідність реорганізації та удосконалення управління КДЦ. Показано, що пріоритетним напрямком розвитку комунальних КДЦ у сучасних економічних умовах є формування їх господарського механізму на принципах публічно-приватного партнерства. Результати виконаного дослідження у подальшому будуть використані для розробки моделі КДЦ на принципах ДПП.

13.

The Main Results of Decentralization During the Formation of Local Budget Revenues Основні результати децентралізації при формуванні доходів місцевих бюджетів

Patytska Kristina

EN

A slowdown of the socio-economic development dynamics in Ukraine in the recent years, a growth in the development differentiation of its regions, an unbalanced level of living standards and poor achievements of economy's spatial structure efficiency have made it a matter of utmost importance to conduct administrative and territorial reforms as well as decentralization and integral sectoral reforms.

The aim of the article is to define the basic consequences of tax revenues formation for local budgets in a decentralized environment.

While describing the practices of local budget revenue formations based on budget and taxes decentralization, we can draw the following conclusions:

- the level of local budget tax resources remains insufficient for maintenance of granting social services of the relevant level despite a change in local budget revenue structure in the course of reforming. Moreover, local budgets remain dependent on funding from the state budget;
- the interregional differentiation by the amount of tax revenues in the structure of local budgets is constantly rising (its growth is caused by imposing an excise tax on the sale of excisable goods);
- the share of local taxes and fees in the structure of local budget tax revenues has increased due to the reforms, and this means a growth of local budget financial autonomy. The growth took place due to the assignment of land fees to local taxes. This strengthened the role of local taxes and fees in the forming of local budget incomes. On the other hand, the introduction of property tax had almost no influence on the level of local budget financial capacity.

In addition to the abovementioned facts, the communities have received stimuli for the improvement of the territory fiscal capacity through the development of territory economic capacity, and therefore the attraction of larger amounts of tax payments to local budgets for their efficient use. This circulation of interdependent elements stipulates the development of relevant territories under condition of efficient participation of the community in the first place and then state authorities. Thus, the issue of decentralization remains pending.

Уповільнення динаміки соціально-економічного розвитку в Україні впродовж останніх років, зростання диференціації розвитку її регіонів, незбалансованість рівня життя та низькі показники ефективності просторової структури економіки зробили проведення адміністративно-територіальної реформи, децентралізації та низки секторальних галузевих реформ першочерговими.

Метою статті є визначення основних наслідків формування податкових надходжень для місцевих бюджетів в умовах децентралізації.

Характеризуючи практику формування доходів місцевих бюджетів, сформовану на засадах бюджетно-податкової децентралізації, можна зробити такі висновки:

- незважаючи на зміну складу та структури доходів місцевих бюджетів в процесі реформування, обсяг податкових ресурсів даних бюджетів залишається недостатнім для забезпечення надання суспільних послуг відповідного рівня. При цьому, залишається залежність місцевих бюджетів від фінансування з державного бюджету;
- зростає міжрегіональна диференціація за показниками податкових доходів в структурі місцевих бюджетів (її ріст викликаний запровадженням акцизного податку з реалізації підакцизних товарів);
- внаслідок реформування зросла частка місцевих податків та зборів в складі податкових доходів місцевих бюджетів, що, відповідно, означає зростання фінансової автономії місцевих бюджетів.

Зростання відбулося за рахунок віднесення до місцевих податків плати за землю, що і посилило роль місцевих податків та зборів у формування доходів місцевих бюджетів. Натомість, запровадження податку на нерухоме майно майже не вплинуло на рівень фінансової спроможності місцевих бюджетів.

Разом з тим, громади отримали стимули в нарощенні податкоспроможності території через розвиток економічного потенціалу території, а відтак – залученню до місцевого бюджету більших сум податкових платежів для їх ефективного використання. Такий кругобіг взаємозалежних один від одного елементів передбачає розвиток відповідної території за умови ефективної участі спочатку громади, а вже потім – державних органів влади. Тому, питання децентралізації залишається відкритим.

14.

Global Experiences of Interest Rate Regulations and Possibilities of Its Application in Ukraine Світовий досвід регулювання процентних ставок та можливості його використання в Україні

Pelekh Uliana

EN

The problem of interest rate regulation tool application in Ukraine is related to the definition of a reasonable level of the NBU discount rate, which contributes to the restraining of inflationary processes ensuring the stable functioning of the money market and economic system of the country in general.

The analysis covered the experiences of economically developed states and unions, countries that are actively developing and countries with a new market economy regarding the monetary policy. It was established that the regulation of interest rates of the money market is a key goal and mission of monetary policy instruments that will ensure price stability. Thus, the main goal of the People's Bank of Poland is the stability of the Polish zloty; the task is to maintain a stable price level simultaneously supporting the government's economic policy. The common features of the most analysed countries is that the key instrument of the Central Bank monetary policy is interest rates, and the percentage channel is the main instrument in the monetary transmission mechanism. The effective interest rates regulation is provided by operational foundations of interest rate policy, based on the mechanism of averaging reserves, open market operations, depositing and lending. Changing the key rate, the Central Bank affects the demand for money; at the same time, changing the volumes of operations in the open market, the Central Bank affects interest rates on the money market. However, if developed countries, as a reaction to the financial and economic crisis, choose the policy of "cheap money", stimulating the use of the country's resources, the developing countries limit the money supply and business activity through "expensive money". It solves the problem of inflation and devaluation of the national currency, but does not solve the structural problems of economy and does not provide incentives for investment and business activity.

It is determined that in Ukraine it is expedient to introduce the experiences of interest policy on the basis of inflation targeting with justification of the possibilities of direct intervention of the NBU in the activities of the money market (as in Poland) with the aim of stabilizing it. The global regulatory experiences are relevant to Ukraine because of the need to improve the institutional principles of regulation, and to strengthen the political, operational and financial independence of the regulators.

Проблематика застосування інструментів регулювання процентних ставок в Україні пов'язана з визначенням обґрунтованого рівня облікової ставки НБУ, що сприяє стримуванню інфляційних процесів, забезпеченню стабільного функціонування грошового ринку й економічної системи країни загалом.

Проаналізовано досвід монетарної політики економічно розвинених держав та об'єднань, країн, які активно розвиваються, країн із новою ринковою економікою. Встановлено: регулювання процентних ставок грошового ринку є ключовою метою та призначенням інструментів монетарної політики, що забезпечуватиме цінову стабільність. Так, основною метою Народного банку Польщі є стабільність польського злотого, завданням - утримання стабільного рівня цін при одночасній підтримці економічної політики уряду. Спільними ознаками більшості аналізованих країн є те, що основним інструментом монетарної політики ЦБ є процентні ставки, а процентний канал – основним у монетарному трансмісійному механізмі. Ефективне регулювання процентних ставок забезпечується операційними основами процентної політики, що базується на механізмі усереднення резервів, операціях на відкритому ринку, депонуванні та кредитуванні. Змінюючи ключову ставку, ЦБ впливають на попит на гроші; водночас, змінюючи обсяги операцій на відкритому ринку, ЦБ впливають на процентні ставки на грошовому ринку. Проте, якщо розвинені країни як реакцію на фінансово-економічну кризу обирають політику «дешевих грошей», стимулюючи використання ресурсів країни, то країни, що розвиваються, обмежують грошову масу та активність бізнесу через «дорогі гроші». Це вирішує проблему інфляції та девальвації національної валюти, але не вирішує структурні проблеми економіки та не забезпечує стимулювання інвестиційної та ділової активності.

Визначено, що в Україні доцільним є впровадження досвіду процентної політики на основі інфляційного таргетування із обґрунтуванням можливостей безпосереднього втручання НБУ в діяльність грошового ринку (як у Польщі) з метою його стабілізації. Світовий досвід регулювання є актуальним для України через потребу вдосконалення інституційних засад регулювання, посилення політичної, операційної та фінансової незалежності регуляторів.

15.

Business Operations of the Ukrainian Enterprises in Poland: Optimization of Tax Expenses
Господарська діяльність українських підприємств на території Польщі: оптимізація податкових витрат

Popivniak Yuliia

It is known that Ukraine and Poland are unified by their long-term trade and economic relations. In 2016, Poland ranked first place (16.3%) among the EU countries for the export of goods to Ukraine (ferrous metals, electrical machines, ores, slags and ashes) and this indicator has increased by 11.3%

compared to the previous year. Concerning domestic imports, Poland is second after Germany with 15.7%. Poland is seen as a promising country for doing business with Ukrainian enterprises because of its geographical proximity, similar mentality of its inhabitants and its favourable investment climate (at present, domestic enterprises dealing with wholesale and retail trade, repair of vehicles and motorcycles are the main investors in the Polish economy).

An analysis of particularities of the taxation system is important for the enterprises which have the intention to enter the Polish market, since taxes have a large share in the expenses of such enterprises and determine their profitability. According to the research of the International Bank for Reconstruction and Development "Doing Business 2017", in which countries are evaluated according to 10 criteria of ease of doing business (the tax criterion is also included), Poland generally ranks 24th among 190 countries (by the criterion of ease of calculation and payment of taxes: 47th place) vs. 80th and 84th places of Ukraine respectively, which makes this country attractive for the Ukrainian business to enter its markets.

The main sources of tax expense optimization for an enterprise: knowledge of the business climate and the rules of the Polish market, choosing a successful organizational and legal form and taxation system, making use of the benefits of state support programs for small and medium businesses, tax privileges, electronic systems of filling tax reports and paying taxes, etc. What is important for solving many social and economic problems in Ukraine is the further involvement of small and medium-sized enterprises in foreign economic activity, which today do not have sufficient information about the conditions of entering foreign markets, possible partners, etc.

UA

Відомо, що Україну і Польщу об'єднують довготривалі торговельно-економічні відносини. У 2016 році Польща зайняла перше місце (16,3%) серед країн ЄС за експортом товарів Україною (чорні метали, електричні машини, руди, шлак і зола), причому цей показник зріс, порівняно з попереднім роком, на 11,3%. Стосовно вітчизняного імпорту, то зі 15,7% Польщі належить друге місце після Німеччини. Польща розглядається як перспективна держава для ведення бізнесу українськими підприємствами через географічну близькість, споріднений менталітет та сприятливий інвестиційний клімат (наразі основними інвесторами в польську економіку є вітчизняні підприємства оптової і роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів).

Для підприємств, які мають намір освоїти польські ринки, важливе значення має аналіз особливостей системи оподаткування, так як податки займають велику питому вагу у витратах таких підприємств і визначають їх прибутковість. За даними дослідження Всесвітнього банку реконструкції і розвитку «Ведення бізнесу 2017», у якому країни оцінюються за 10-ма індикаторами легкості ведення підприємницької діяльності, серед яких і критерій оподаткування, Польща загалом займає 24 місце серед 190 країн (за критерієм легкості нарахування і сплати податків - 47 місце) проти 80 та 84 місць України відповідно, що робить цю країну привабливою для виведення українського бізнесу на її ринки.

Основні джерела оптимізації податкових витрат підприємства: знання особливостей бізнес-клімату та правил функціонування польських ринків, вибір вдалої організаційно-правової форми й системи оподаткування, використання переваг державних програм підтримки малого і середнього бізнесу, податкових пільг, електронних систем заповнення податкової звітності і сплати податків тощо. Важливе значення для вирішення багатьох соціально-економічних проблем в Україні має подальше залучення до зовнішньоекономічної діяльності малих та середніх підприємств, які сьогодні не володіють достатньою інформацією про умови виходу на іноземні ринки, можливих партнерів та ін.

16.

The Main Courses of Optimization of Customs Legislation of Ukraine to the EU Requirements Основні напрямки оптимізації митного законодавства України до вимог ЄС

Prokipchuk Levko

EN

Ukraine wants to become a member state of the EU in the future, so several steps should be undertaken to reform its customs policy towards liberalization of trade relations with the EU countries, abolition or reduction of tariff rates for goods and goods groups, defined by the Agreement on the Free Trade Area between Ukraine and the EU, and improvement, simplification and ensuring the transparency of the customs payment administration system and ensuring optimization of the domestic customs legislation in the field of customs policy pursuant to the EU requirements. The purpose of the study is to define the main directions of optimization of the customs legislation of Ukraine in accordance with the EU requirements.

The EU-Ukraine Association Agreement and the Free Trade Agreement between Ukraine and the EU are the opportunities for Ukraine to strengthen its position at the markets of Europe, shape the image of the country, search for partners and investors for its economic development, and reform and optimize the customs and tax policy and other areas of its public administration.

The main steps for reforming the customs system of Ukraine and making it similar to the EU standards are:

- improvement of customs practices to ensure non-discrimination, transparency and efficiency;
- abolition of requirements for obligatory attraction of customs brokers and before shipment inspections or inspections at the place of destination;
- convergence of transit goods transportation systems;
- promotion of cross-border cooperation;
- ensuring interactions of customs authorities with entrepreneurs that carry out foreign economic activity;

- implementation of joint control measures of customs authorities from the neighbouring countries at the border in order to facilitate and speed up the crossing of the border and customs clearance of goods;
- formation of effective mechanisms for combating illegal export of goods, in particular objects of intellectual property rights;
- interactions and exchanging experiences between customs authorities of the neighbouring countries in order to identify and eliminate corruption and shadow operations;
- introduction of a customs electronic declaration system.

UA

Україна, претендуючи в майбутньому на членство в ЄС, зобов'язується переформатувати митну політику в напрямку лібералізації торгівельних відносин з країнами ЄС з скасуванням або зниженням ставок мита на визначені Угодою про Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС товари та групи товарів, а також удосконалення, спрощення та забезпечення прозорості системи адміністрування митних платежів та забезпечення оптимізації вітчизняного законодавства в сфері митної політики до вимог ЄС.

Метою дослідження є визначення основних напрямків оптимізації митного законодавства України у відповідності до вимог ЄС. Угода про асоціацію з ЄС та Угода про Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС – це можливість закріплення на ринках Європи, формування іміджу країни, пошуку партнерів та інвесторів для розвитку економіки та реформування та оптимізації митної та податкової політики та інших сфер державного управління.

Основними кроками реформування та наближення митної системи України до норм ЄС є:

- покращення методів діяльності митних органів в напрямку забезпечення недискримінації, прозорості та ефективності;
- скасування вимог обов'язкового залучення митних брокерів і перед відвантажувальної інспекції чи інспекції на місці призначення;
- зближення систем транзитного перевезення товарів;
- сприяння розвитку транскордонного співробітництва;
- забезпечення взаємодії митних органів з представниками підприємництва, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність;
- реалізацію спільного контролю митних органів сусідніх країн на кордоні з метою полегшення та прискорення перетину кордону та митного оформлення товарів;
- формування ефективних механізмів боротьби з незаконним експортом товарів, зокрема тих, що містять об'єкти права інтелектуальної власності;
- взаємодія та обмін досвідом з митними органами країн-сусідів в напрямку виявлення та усунення корупції та тіньових операцій;
- запровадження системи митного електронного декларування.

17.

Social Security of the Ukrainians Working in Poland

Соціальний захист громадян України, які працюють в Польщі

Pryimak Iryna

EN

The complicated economic situation in Ukraine and low wage levels bring about an increase in labour migration. Nowadays, able-bodied Ukrainians are more often looking for better paid jobs in European countries. In this situation, the problem of social protection of labour migrants and their families is essential. An important multilateral document in the field of social protection of migrants is the European Convention on the Legal Status of Migrant Workers, ratified by Ukraine in 2007. The Convention obliges the countries that joined it to provide migrant workers with social security similar to that enjoyed by their own citizens. Ukraine also has bilateral social security agreements with Bulgaria, Estonia, Spain, Latvia, Lithuania, Portugal, Slovakia, and the Czech Republic. Between Poland and Ukraine, such agreement came into force on January 1, 2014. According to the Ministry of Family, Labour and Social Policy of Poland, more than 270 thousand workers from Ukraine pay contributions to the Social Insurance Institution (ZUS).

The social protection of Ukrainian workers in Poland depends on the type of contract they work under:

- if the person has signed an employment contract (umowa o pracę), he/she is required to pay contributions to all types of social insurance (pension insurance, disability insurance, sickness insurance, accident insurance, medical insurance);
- if the person works only under the contract of mandate (umowa zlecenie), he/she is required to pay contributions for pension insurance, disability insurance, accident insurance and medical insurance. Sickness insurance is voluntary in this case;
- persons who have signed a contract for specific work (umowa o dzieło) are not required to pay contributions for social insurance and medical insurance.

The person pays the contributions for unemployment insurance only. The growth in the number of Ukrainians who pay contributions to the Polish social insurance system has a positive effect on its financial position. Meanwhile, this tendency leads to an aggravation of the financial crisis in the system of social insurance of Ukraine.

UA

Складна економічна ситуація в Україні та низький рівень оплати праці призводять до зростання масштабів трудової міграції. Все частіше працездатні українці шукають вище оплачувану роботу в європейських країнах. У цій ситуації гостро постає проблема соціального захисту трудових

мігрантів та їхніх сімей. Важливим багатостороннім документом у сфері соціального захисту мігрантів є Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів, ратифікована Україною у 2007 році. Конвенція зобов'язує країни, які до неї приєдналися, надавати працівникам мігрантам соціальне забезпечення нарівні зі своїми громадянами. Також Україна має укладені двосторонні угоди про соціальне забезпечення з Болгарією, Естонією, Іспанією, Латвією, Литвою, Португалією, Словаччиною, Чехією. Між Польщею і Україною така угода набрала чинності з 1 січня 2014 року. За даними Міністерства родини, праці і соціальної політики Польщі до Закладу соціального страхування (ZUS) сплачують внески понад 270 тисяч працівників з України.

Соціальний захист українських працівників в Польщі залежить від типу договору, за яким вони працюють:

- якщо особа уклала трудовий договір (*umowa o pracę*), вона зобов'язана сплачувати внески на всі види соціального страхування (пенсійне страхування, страхування у зв'язку з втратою працездатності, у зв'язку з хворобою, від нещасних випадків, а також медичне страхування);
- якщо особа виконує роботи тільки за договором доручення (*umowa zlecenie*), вона має сплачувати внески на пенсійне страхування, страхування у зв'язку з втратою працездатності, від нещасних випадків та внески на медичне страхування. Страхування на випадок хвороби у цьому разі є добровільним;
- працівники, які уклали договір підряду (*umowa o dzieło*), не зобов'язані сплачувати внески на соціальне страхування та медичне страхування.

Внески на страхування від безробіття сплачує тільки роботодавець. Зростання кількості українців, які сплачують внески до польської системи соціального страхування, позитивно впливає на її фінансовий стан. Але, водночас, така тенденція призводить до загострення фінансової кризи в системі соціального страхування України.

18.

Taxation of Territories as a Grounds of Polish-Ukrainian Cross-border Cooperation
Податкове забезпечення територіальних громад як основа україно-польського транскордонного співробітництва

Radelytskyi Yuriy

EN

Given the peculiarities of constructing the budgetary system of the EU countries, the scientists allocate three models of distribution of budget revenues of different levels, namely:

- the distribution of tax revenues and other revenues between different levels of the country's budgetary system represented by a model partly characteristic of the US;

- the splitting of incomes from taxation through the consolidation of budgets of different levels of specifically defined shares of tax revenues within a single tax rate represented a model partly characteristic of Germany;
- the establishment at the level of administrative-territorial formations of supplements to general national taxes represented by a model typical of Sweden.

When studying the formation of local budget revenues, it should be noted that among the EU countries there are countries whose local budgets are characterized by a high level of fiscal autonomy, and countries whose local budget revenues are more dependent on transfers, the distribution of which takes place at the central level.

The aim of the study is to develop a system of intergovernmental fiscal relations in the EU countries. The countries for which the formation of local budgets revenues depends on intergovernmental equalization are Ireland, Italy and Portugal, where transfers amount to 60-80% of the local budget revenues. At the same time, in the EU countries, state transfers are provided in three forms, namely: subsidies, targeted subsidies (subventions) and through redistribution of tax revenues. At the same time, analyzing the features of financial equalization in the western countries, the following grounds for the introduction of intergovernmental transfers may be established: a vertical financial imbalance; the need to ensure a horizontal balance of fiscal revenues; the need to guarantee the provision of public goods; the provision of political and macroeconomic stability.

Thereby, the formation of different models of local budgets in different EU countries is connected with the choice of the goals of development of administrative and territorial units, the peculiarities of development at the central level, as well as with the historical and social aspects in which the system of local self-government of the country has developed.

UA

Зважаючи на особливості побудови бюджетної системи країн ЄС, науковці виділяють три моделі розподілу доходів бюджетів різних рівнів, а саме:

- розподіл податкових надходжень та інших доходів між різними рівнями бюджетної системи країни – модель, частково характерна для США;
- розщеплення доходів від оподаткування через закріплення за бюджетами різних рівнів конкретно визначених часток податкових надходжень в межах єдиної податкової ставки – модель, частково характерна для Німеччини;
- встановлення на рівні адміністративно-територіальних утворень надбавок до загальнодержавних податків – модель, характерна для Швеції.

Досліджуючи формування доходів місцевих бюджетів, доцільно звернути увагу на те, що серед країн ЄС є і країни, місцеві бюджети яких характеризуються високим рівнем фіскальної автономії, і країни, формування доходів місцевих бюджетів яких більшою мірою залежать від трансфертів, розподіл яких відбувається на центральному рівні.

Метою дослідження є розвиток системи міжбюджетних відносин в країнах ЄС. Країнами, формування доходів місцевих бюджетів яких залежить від міжбюджетного вирівнювання, є Ірландія,

Італія, Португалія, в яких трансферти становлять 60-80% в структурі доходів місцевих бюджетів. При цьому, в країнах ЄС державні трансферти надаються в трьох формах, а саме: дотації, цільові субсидії (субвенції) та через перерозподіл податкових доходів. При цьому, аналізуючи особливості фінансового вирівнювання в країнах Заходу, можна виділити такі підстави до запровадження міжбюджетних трансфертів: вертикальна фінансова розбалансованість; потреба забезпечення горизонтального балансу фіскальних надходжень; необхідність гарантованого надання суспільних благ; забезпечення політичної та макроекономічної стабільності.

Таким чином, формування різних моделей місцевих бюджетів в різних країнах ЄС пов'язане з обранням цілей розвитку адміністративно-територіальних одиниць локального рівня, особливостями розвитку на центральному рівні, а також історичними та соціальними аспектами, в яких розвивалася система місцевого самоврядування країни.

19.

Directions of the Formation of Competitive Rural Territorial Communities in Ukraine

Напрямки формування конкурентоспроможних сільських територіальних громад в Україні

Symanych Nazar

EN

The reform of the system of local self-government and financial decentralization, which nowadays takes a leading position in the process of formation of effective local self-management, faces the issue of ensuring the competitiveness of rural communities in Ukraine in order to find ways for their development. The aim of the study is to define the main directions for providing a high level of competitiveness of rural communities in Ukraine.

The main areas of the formation of competitive rural communities include the formation of capable united territorial communities on the basis of association (taking into account the experience of the EU countries, in particular Poland, as a state with similar features of the administrative and territorial organization and a potential partner in promoting cross-border cooperation), provision of appropriate powers and ensuring their implementation with support of financial resources, as well as encouraging local self-government bodies to make effective use of the domestic economic potential, attracting investors and searching for cross-border cooperation. At the same time, the last direction of increasing the competitiveness of rural communities, in particular, the development of the territorial communities of the West of Ukraine, which have opportunities for cooperation with the communities of Poland, requires an appropriate level of budget security, developed infrastructure and authorities for effective cooperation with developed Polish communities. Next steps of ensuring the competitiveness of Ukrainian rural communities after achievement of the appropriate level of infrastructure development and transport connections should be an innovative investment development, as well as provision of mass informatization of inhabitants of these communities for a possible effective cooperation with Polish communities.

Реформування системи місцевого самоврядування та фінансова децентралізація, яка сьогодні вийшла на передові позиції в формуванні ефективного місцевого самоврядування, стосується питання забезпечення конкурентоспроможності сільських територіальних громад в Україні для пошук шляхів їх розвитку. Метою роботи є визначення основних напрямків забезпечення високого рівня конкурентоспроможності сільських територіальних громад в Україні.

Основними напрямками формування конкурентоспроможних сільських територіальних громад є формування спроможних об'єднаних територіальних громад на основі об'єднання (з урахуванням досвіду країн ЄС, зокрема Польщі як держави зі схожими особливостями адміністративно-територіального устрою та потенційного партнера в сприянні транскордонного співробітництва), надання на місця відповідних повноважень та забезпечення їх реалізації фінансовими ресурсами, а також стимулювання органів місцевого самоврядування до ефективного використання внутрішнього економічного потенціалу, залучення інвестиційних ресурсів та пошук можливостей транскордонного співробітництва. При цьому, останній напрямок підвищення конкурентоспроможності сільських територіальних громад вимагає, зокрема в умовах розвитку територіальних громад заходу України, які мають можливості співробітництва з громадами Польщі, відповідного рівня їх бюджетної забезпеченості, розвинутої інфраструктури та повноважень для ефективної співпраці з розвинутими польськими громадами. Відтак, з досягненням відповідного рівня розвитку інфраструктури, транспортного сполучення тощо, подальшими напрямками забезпечення конкурентоспроможності сільських громад України мають стати інноваційний та інвестиційний розвиток, а також забезпечення масової інформатизації жителів таких громад для можливої ефективної співпраці з громадами Польщі.

20.

Priorities of the Ukrainian and Polish Investment Cooperation

Пріоритети українсько-польського інвестиційного співробітництва

Syvak Olena

The economic cooperation between Poland and Ukraine in the part of bilateral investment partnership is essential for the economic development for both of these countries. Long-standing bilateral relations between two countries have been continuing due to strong historical and cultural ties as well as due to their stable economic cooperation. The background, features as well as trends in the investment cooperation between Ukraine and Poland during the period of 2010-2016 have been analyzed in the article. Today, Polish production and services are widely presented on the Ukrainian market (ceramics factory, parquet factory, furniture factory, the "Credo" bank, etc.). Ukrainian investors also take great interest in the development of Polish economy (Avto-ZaZ, Privat Group, Iskra, etc.). In the article, the priorities of the Ukrainian and Polish investment cooperation have been described, and issues of the investment cooperation and possible solutions have been highlighted. As

the result of the research, a range of suggestions have been presented. They are as follows: the formation of a joint development strategy taking into account the national priorities of the participants; establishment of a body that is responsible for the investment process; the formation of a network of IT-analytical centres to ensure a systematic investment monitoring; the development of joint investment projects aimed at the development of joint business activities. Thus, Poland and Ukraine have all chances and possibilities for the further development and expansion of economic cooperation. The results of the research are the solution to the issue in the field of economic cooperation in the part of bilateral investment partnership.

UA

Економічне співробітництво між Польщею та Україною в рамках двостороннього інвестиційного партнерства є важливим для економічного розвитку обох країн. Довгострокові двосторонні відносини між двома країнами продовжуються як завдяки міцним історичним і культурним зв'язкам, так і завдяки стабільному економічному співробітництву. У статті проаналізовано передумови, особливості та тенденції інвестиційного співробітництва між Україною та Польщею у період 2010-2016 рр. Сьогодні виробництво продукції та надання послуг Польщею широко представлені на українському ринку (керамічний завод, паркетний завод, меблева фабрика, банк «Кредо» та ін.). Українські інвестори також виявляють великий інтерес до розвитку польської економіки (Авто-ЗАЗ, Приват-Груп, Іскра тощо). У статті висвітлено пріоритети українсько-польського інвестиційного співробітництва, а також проблемні питання в сфері інвестиційної співпраці та висвітлені можливі шляхи їх вирішення. У результаті проведеного дослідження обґрунтовано ряд пропозицій, що полягають у наступному: формування спільної стратегії розвитку з урахуванням національних пріоритетів учасників; створення органу, який відповідає за інвестиційний процес; формування мережі інформаційно-аналітичних центрів для забезпечення систематичного моніторингу інвестицій; розробка спільних інвестиційних проєктів, спрямованих на розвиток спільної підприємницької діяльності. Таким чином, Польща та Україна мають всі шанси та можливості для подальшого розвитку та розширення економічного співробітництва. Результати дослідження є вирішенням проблеми у сфері економічного співробітництва в рамках двостороннього інвестиційного партнерства.

21.

The Trade, Economic and Investment Cooperation between Ukraine and Poland

Торговельно-економічне та інвестиційне співробітництво між Україною та Польщею

Tepla Myroslava

EN

The bilateral cooperation of countries in the economic sphere is an important component of the cross-border cooperation between Ukraine and Poland. The cross-border economic cooperation with Poland as one of the countries of the European Union is important for Ukraine both in terms of the

social-economic development of the country, convergence of the border territories, establishment of economic ties, improvement of welfare of the population, etc., and in the context of the implementation of its eurointegration choice. Poland is one of the largest trading partners of Ukraine as well as an important investment one. The purpose of the study is to highlight the current state of the Ukrainian-Polish trade-economic cooperation and define the place of Poland in the foreign trade of Ukraine with the EU countries. The dynamics of the main indicators of foreign trade in goods and services of Ukraine with Poland is analyzed and key tendencies and problems of Ukrainian-Polish trade relations are determined. The main groups of goods and services, dominating in the structure of Ukrainian exports and imports, are distinguished. The peculiarities of the Ukrainian-Polish investment cooperation are considered, the successful investment projects in Ukraine involving Polish investments and the ones in Poland with the participation of Ukrainian capital are pointed out. The analysis of the dynamics of direct investment inflows from Poland into the Ukrainian economy and their distribution by types of economic activity is carried out. Recommendations on deepening and intensification of the trade-economic and investment cooperation between Ukraine and Poland are formulated.

UA

Важливою складовою транскордонного співробітництва України і Польщі є двостороння співпраця країн в економічній сфері. Для України транскордонне економічне співробітництво з Польщею як однією з країн Європейського Союзу має вагомe значення як з точки зору соціально-економічного розвитку країни, конвергенції прикордонних територій, налагодження господарських зв'язків, покращення добробуту населення тощо, так і в контексті реалізації її євроінтеграційного вибору. Польща є одним із найбільших торговельних та важливим інвестиційним партнером України. Метою дослідження є висвітлити сучасний стан українсько-польського торговельно-економічного співробітництва та визначити місце Польщі у зовнішній торгівлі України з країнами ЄС. Проаналізовано динаміку основних показників зовнішньої торгівлі товарами і послугами України з Польщею та визначено ключові тенденції і проблеми українсько-польських торговельних відносин. Виділено основні групи товарів та види послуг, що домінують у структурі українського експорту та імпорту. Розглянуто особливості українсько-польського інвестиційного співробітництва, зазначено успішні інвестиційні проекти в Україні з залученням польських інвестицій та у Польщі за участю українського капіталу. Проведено аналіз динаміки надходження прямих інвестицій з Польщі в економіку України та їх розподіл за видами економічної діяльності. Сформульовано рекомендації щодо поглиблення та активізації торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва між Україною та Польщею.

22.

The Current State and Ways of Improving the Authority Activity in the Sphere of the Ukrainian-Polish Cross-Border Cooperation

Сучасний стан та шляхи підвищення діяльності влади у сфері українсько-польського транскордонного співробітництва

Tsisinska Oksana

EN

The article examines the existing experience of cooperation of regional management entities, in particular authorities, in the sphere of cross-border cooperation along the Ukrainian-Polish border.

In order to achieve the goals set up for the authors, the sociological research method of questionnaire survey has been implemented. The regional government entities are the object of the research. They are the representatives of executive authorities of *oblast* (an administrative unit in Ukraine) and regional level of Volynska, Lvivska, Zakarpatska and Ivano-Frankivska *oblasts* and of public organizations engaged in the sphere of cross-border cooperation and scientists examining theoretical and practical aspects of cross-border cooperation problems.

The sample of executive authorities' representatives of oblast and regional level of the abovementioned oblasts was formed through probability zoned sampling. The sample of public organizations' representatives was formed through snowball sampling.

The conducted research has detected basic obstacles to the efficient cross-border cooperation development.

The authors have developed proposals regarding the improvement of the mechanisms of informational-statistical, organizational and institutional maintenance in the sphere of cross-border cooperation. In particular, proposals concern the initiatives concerning a qualification level increase of the executive authorities' representatives and the creation of a coordinating or consulting centre in order to form the data bases and monitor, support and implement cross-border programs and projects within the cross-border region, etc.

UA

У роботі досліджено існуючий досвід взаємодії суб'єктів регіонального менеджменту, а саме органів влади, у сфері транскордонного співробітництва вздовж українсько-польського кордону.

Для реалізації поставлених завдань використано метод соціологічних досліджень – метод анкетного опитування. Об'єктом дослідження виступили суб'єкти регіонального менеджменту – представники органів виконавчої влади обласного та районного рівня Волинської, Львівської,

Закарпатської та Івано-Франківської областей, громадських організацій, задіяних у сфері транскордонної співпраці та науковці, що займаються теоретичними та практичними аспектами проблем транскордонного співробітництва.

Вибіркова сукупність представників органів виконавчої влади обласного та районного рівня вказаних областей формувалась шляхом імовірного районованого відбору. Підбір представників громадських організацій та науковців здійснювався із застосуванням методу «снігового клубка».

В результаті проведення дослідження виявлено основні перешкоди ефективного розвитку транскордонної співпраці.

Розроблено пропозиції щодо вдосконалення механізмів інформаційно-статистичного, організаційного та інституціонального забезпечення у сфері транскордонного співробітництва. Зокрема, запропоновано ініціативи щодо підвищення рівня кваліфікації працівників органів виконавчої влади, створення координуючого чи консультативного центру з метою формування бази даних, моніторингу, підтримки та реалізації транскордонних програм та проектів в межах транскордонного регіону, тощо.

23.

Peculiarities of Cooperation in the Ukrainian-Polish Cross-Border Area

Особливості співпраці в українсько-польському транскордонному просторі

Тумечко Ірина

EN

Peculiarities of cooperation in the Ukrainian-Polish cross-border area are defined by the following key factors. According to European Outline Convention on Trans-frontier Cooperation between Territorial Communities or Authorities and its Protocols, a territorial community is the main cross-border cooperation entity. This enables territorial communities to form good neighbourhood relations and to deepen links with adjacent territorial communities of neighbouring countries, contributing to joint solution of the issues of local and regional development. They can also create the cross-border cooperation bodies.

A comparatively lower level of residents' official employment as well as a high level of entrepreneurship activity without official registration of activity, leading to less possibility to fill local budgets of bordering territorial communities. A price gap regarding certain goods (tobacco products, alcoholic beverages, etc) on both sides of the border influences the development of the trade and road infrastructure as well as stipulates the high dependency of local budget on excise tax.

An unbalanced development of territorial communities in the cross-border space by the parameters of social and economic development and financial maintenance stipulate e.g. human capital flows,

i.e. the youth from the border territorial communities moves to a better developed environment. Existence of mutual simplifications of border crossing procedure for the inhabitants of Ukrainian border territories and those from the neighbouring EU member states, contributing to the border crossing by residents of the border territorial communities for social, cultural and family purposes and for well-grounded economic reasons not defined by profitable activity. Opportunities to participate in the Programs of international technical assistance, contributing to attracting additional grants to solve local problems. Differences in the legal environment on both sides of the EU-Ukrainian border create obstacles for implementation of joint initiatives by territorial communities of Ukraine and its neighbouring EU member states.

The double citizenship (a Polish ID card, a Hungarian ID card, a Romanian and Russian passport) creates favourable conditions for the residents of Ukrainian border areas to live in the territory of a neighbouring EU member state. For example, the Polish ID card is a document that confirms an individual's affiliation with the Polish nation, enabling legal employment in the Polish territory without a work permit and conducting private business in the country's territory.

UA

Особливості співпраці в українсько-польському транскордонному просторі визначають наступні ключові чинники. Оскільки, згідно з Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями та протоколами до неї, територіальна громада є основним суб'єктом транскордонного співробітництва, що дозволяє територіальним громадам формувати добросусідські відносини та поглиблювати взаємодію з суміжними територіальними громадами сусідніх країн, що сприяє спільному вирішенню завдань місцевого та регіонального розвитку, а також можуть утворювати органи транскордонного співробітництва

Порівняно нижчий рівень офіційної зайнятості мешканців, а також високий рівень підприємницької активності без офіційної реєстрації діяльності, що знижує можливості наповнення місцевих бюджетів прикордонних територіальних громад. Цінова різниця за окремими товарами (тютюнові вироби, алкогольні напої тощо) по обидва боки кордону впливає на розвиток торгівельної та дорожньої інфраструктури, а також обумовлює високу залежність місцевих бюджетів від акцизного податку.

Нерівномірності розвитку територіальних громад в транскордонному просторі за показниками соціально-економічного розвитку та фінансового забезпечення зумовлюють, зокрема перетікання людського капіталу, тобто молодь прикордонних територіальних громад переміщується в більш розвинене середовище.

Існування взаємних спрощень при перетині кордону мешканцями прикордонних територій України та сусідніх країн-членів ЄС, що сприяє перетину кордону мешканцями прикордонних територіальних громад з суспільних, культурних або сімейних мотивів та обґрунтованих економічних міркувань, які не визначаються прибутковою діяльністю. Можливості участі у Програмах міжнародної технічної допомоги, що дозволяє залучити додаткові кошти для вирішення

місцевих проблем. Відмінності правового середовища по обидві сторони кордону України та сусідніх країн-членів ЄС, створюють труднощі щодо реалізації спільних ініціатив територіальних громад України та сусідніх країн-членів ЄС.

Умовне подвійне громадянство (карта поляка, угорця, паспорт румуна, росіянина) створює сприятливі умови для життєдіяльності мешканців прикордоння України на території сусідньої країни-члена ЄС. Наприклад Karta Polaka – документ, котрий підтверджує та засвідчує приналежність особи до польського народу, що дозволяє легально й законно працювати на території Польщі, не отримуючи дозволу на трудову діяльність, а також права займатися на території країни власним бізнесом.

24.

The Ukrainian-Polish Cross-Border Cooperation in the Agrarian Sector of Economy Українсько-польське транскордонне співробітництво в аграрному секторі економіки

Urba Svitlana

EN

Nowadays, at the stage of the development of economic cooperation between Ukraine and the Polish Republic, the agrarian sector of economy has a great importance. This is why under the conditions of Ukraine's integration with the European Union, performing radical organizational, economic, technical, technological and structural transformations is especially important for the agrarian policy. This will promote a significant increase of economic potential of the agrarian sector and guarantee food safety in the country.

At the same time, the issue of restructuring agriculture as a prospective sector of economy as well as increasing the productivity of lands and agrarian labour in agricultural enterprises also deserve special attention. Under the conditions of an acute economic crisis, ensuring a structural balance has a significant impact on the development of economic potential of the agrarian sector of economy in the border territories. It concerns the application of efficient state mechanisms for creating optimal proportions between such constituents as horticulture, stockbreeding and fodder-making, land funds and availability of machinery for cultivation of land. The violation of these proportions will lead to a further decrease of effectiveness of agricultural production.

Taking into account the peculiarities of the Ukrainian-Polish cross-border cooperation, the priority measures of the two-way cooperation of the states concerning the development of the agrarian sector of economy must become: ensuring perfection of institutional provision and infrastructure of interregional cooperation according to the EU standards; engaging Polish experts and investors in

projects for support of minor and medium-sized farms; making use of Polish experiences of cooperative farms, branch and business management according to the European standards; the use of innovation technologies in AIC; and complying with the European standards of food quality and safety.

The applied measures of increasing effectiveness of the state agrarian sector of economy concerning the integration with the entrepreneurial environment of the EU on the basis of using experiences of Poland will become a platform for forming priorities for food safety and strategic partnership of both the countries in the long run.

UA

Сьогодні на етапі розвитку економічного співробітництва України та Республіки Польща важливе значення має аграрний сектор економіки. Саме тому в умовах інтеграції України до Європейського Союзу для аграрної політики особливо важливим є здійснення радикальних організаційно-економічних, техніко-технологічних і структурних перетворень. Це сприятиме значному підвищенню економічного потенціалу аграрної галузі та забезпеченню продовольчої безпеки держави.

Разом із тим, особливої уваги заслуговують питання перебудови структури сільського господарства як перспективної галузі економіки, зростання продуктивності земельних угідь та аграрної праці на сільськогосподарських підприємствах. В умовах гострої економічної кризи значний вплив на розвиток економічного потенціалу аграрного сектора економіки на прикордонних територіях має забезпечення його структурної збалансованості. Мова йде про застосування дієвих державних механізмів для створення оптимальних пропорцій між такими його складовими як рослинництво і тваринництво, тваринництво і кормовиробництво, земельні фонди і наявність техніки для обробки землі. Оскільки збереження порушень цих пропорцій призведе до подальшого зниження ефективності сільськогосподарського виробництва.

Враховуючи особливості українсько-польського транскордонного співробітництва, пріоритетними напрямками двосторонньої співпраці держав щодо розвитку аграрного сектора економіки повинні стати: удосконалення інституційного забезпечення та інфраструктуру міжрегіонального співробітництва відповідно до стандартів ЄС; залучення польських експертів та інвесторів у проекти підтримки малих та середніх фермерських господарств; адаптація польського досвіду кооперативних господарств, менеджменту галузі та бізнесу відповідно до європейських стандартів; залучення інноваційних технологій в АПК; забезпечення європейських стандартів якості та безпеки продуктів харчування.

Виявленні резерви підвищення ефективності вітчизняного аграрного сектора економіки щодо інтеграції до підприємницького середовища ЄС на основі використання досвіду Польщі стане платформою для формування пріоритетів продовольчої безпеки та стратегічного партнерства обох держав у довгостроковій перспективі.

25.

The VAR Model of Ukrainian-Polish Economic Interaction VAR-модель українсько-польської економічної взаємодії

Zomchak Larysa

EN

GDP is one of the main economic indicators summing up the size of national income and output of goods and services over a certain period of time. It characterizes the economic activities of the country; therefore, it was chosen to study the economic cooperation between the states. To study the economic ties between Ukraine and Poland, the VAR-model of the dependence between the quarterly GDP of the countries was constructed and analyzed, and then a forecast for the next quarter was made. For a qualitative and effective analysis, the investigation was done on the basis of statistical data for 2010-2017. The quarterly GDP of the countries turned out to be non-stationary, which was found out by the augmented Diskey-Fuller test (ADF), so it was differentiated. The Vector Autoregressive Model (VAR) is a natural continuation of a one-factor autoregressive model for a dynamic multidimensional time series. One of the main tasks in constructing a VAR model is to determine the number of lags or order of the model, on the basis of the Akaike's Information Criterion AIC and the Hannan-Quinn Criterion HQ criterion, the value of 4 was chosen. The VAR-model parameters based on the first differences in the data on the growth of quarterly GDP of countries, taking into account the number of lags, were evaluated. The value of the determination coefficients of the model, which indicates the satisfactory reliability of the model, is obtained, and therefore it can be used for further analysis and forecasting.

UA

Одним із головних економічних показників, що підсумовують величину національного доходу і випуску товарів і послуг в певний період часу, є ВВП. Він характеризує господарську діяльність країни, тому саме його обрано для дослідження економічної взаємодії між державами. Для дослідження економічних зв'язків між Україною та Польщею побудовано VAR-модель залежності між квартальними ВВП країн, проведено її аналіз та зроблено прогноз на наступний квартал. Для якісного та результативного аналізу дослідження буде проведено на основі статистичних даних за 2010-2017 рр. Квартальні ВВП країн виявились нестационарними, що показав розширений тест Дікі-Фуллера (ADF), тому їх було зведено до стаціонарних шляхом диференціювання. Векторна авторегресійна (VAR) модель є природним продовженням однофакторної моделі авторегресії для динамічних багатовимірних часових рядів. Одним з основних завдань при побудові VAR моделі є визначення кількості лагів або порядку моделі, на сонові інформаційного критерію Айка AIC та критерій Ханна-Квіна HQ отримано значення 4. Оцінено параметри VAR-моделі на основі перших різниць даних приросту квартальних ВВП країн урахуванням кількості лагів. Отримано значення коефіцієнтів детермінації моделі, які свідчить про задовільну достовірність моделі, а отже вона може бути використана для подальшого аналізу та прогнозування.

6

Secure borders: Polish-Ukrainian
cooperation experience.

Безпека кордонів: досвід
українсько-польського співробітництва.

Bezpieczeństwo granic: doświadczenie
współpracy ukraińsko-polskiej.

1.

Security Aspects of Cross-border Transport Logistics

Безпекові аспекти транскордонної транспортної логістики

Melnyk Bohdan

EN

Integration processes between Ukraine and the EU stimulate an increased communication between them. The number of links between the national, political and business structures of both parties is increasing. The introduction of a visa-free regime for Ukrainian citizens in the EU stimulated an increase in the flow of individual trips of Ukrainians to EU countries.

This growth in the number of people crossing the border between the EU and Ukraine creates new security challenges in the area of cross-border transport logistics. Security issues are particularly relevant in view of the escalation of the problem the EU faces with the inflow of refugees from the countries of the Middle East and North Africa. This, as well as the aggression of the Russian Federation against Ukraine, pushes the EU countries to develop and apply more effective methods of ensuring security at their borders.

However, the introduction of security measures at the borders should not hinder the establishment of closer cross-border communications between the EU and Ukraine. Therefore, the Ukrainian side should be involved in the development of those measures. A positive example is the Ukrainian-Polish cooperation on the common border. It covers various security-related areas: administrative, humanitarian, ecological, etc.

Security measures in the organization of cross-border traffic of motor vehicles are equally important. Such measures cover the coordinated creation of cross-border routes, the arrangement of common border crossing points, the development of common border crossing rules for various categories of vehicles and other means of transport. These measures should be based on research of cross-border transport logistics. One of the directions of such research is the development of a mathematical model of motor transport movement at the border crossing. This model should take into account the peculiarities of the transport movement across the border, the seasonality of the intensity of the cross-border movement, the daily load on the border crossing points, the categories of motor vehicles moving towards the border. It is important that this model covers all cross-border routes between Ukraine and an individual EU country. Only then it will be possible to predict and evaluate the cross-border movement of vehicles and to timely use the appropriate set of security measures.

Інтеграційні процеси між Україною і ЄС стимулюють збільшення комунікацій між ними. Зростає кількість контактів між державними, політичними та бізнесовими структурами обох сторін. Введення безвізового режиму перебування громадян України в ЄС стимулював зростання потоку індивідуальних подорожей українців до країн ЄС.

Різке збільшення кількості осіб, які перетинають кордон між ЄС і Україною, створюють нові безпекові виклики у царині транскордонної транспортної логістики. Особливо актуальними є безпекові аспекти з огляду на загострення проблеми біженців до ЄС з країн Близького сходу і Північної Африки. Це, а також агресія Російської Федерації проти України, підштовхує країни ЄС розробляти і застосовувати більш ефективні методи забезпечення безпеки на своїх кордонах.

Однак, запровадження безпекових заходів на кордонах не повинно гальмувати налагодження більш тісних транскордонних комунікацій між ЄС і Україною. Тому до розробки цих заходів необхідно долучати українську сторону. Позитивним прикладом тут є україно-польська співпраця на спільному кордоні. Вона охоплює різні напрями безпекового характеру: адміністративні, гуманітарні, екологічні тощо.

Важливими є заходи безпеки в організації транскордонного руху автомобільного транспорту. Такими є узгоджене створення транскордонних маршрутів, облаштування спільних пунктів перетину кордону, розробка єдиних правил перетину кордону для різних категорій автомобільного і іншого транспорту. Ці заходи повинні спиратися на наукові дослідження у галузі транскордонної транспортної логістики. Одним із напрямів таких досліджень є розробка математичної моделі руху автомобільного транспорту через пункт перетину кордону. Ця модель повинна враховувати особливості руху транспорту через кордон, сезонність інтенсивності транскордонного руху, добове навантаження на пункти перетину кордону, категорії автотранспорту, які рухаються у бік кордону. Важливо, щоб така модель охоплювала усі транскордонні маршрути між Україною і окремою країною ЄС. Тоді буде можливість передбачити і оцінити транскордонний рух автомобілів і вчасно задіяти відповідний комплекс безпекових заходів.

2.

Influence of the Hydrological Regime of the Western Bug River on the Change of Borders Between Ukraine and Poland

Вплив гідрологічного режиму річки Західний Буг на зміну кордонів між Україною та Польщею

Sergushko Oleksandr

EN

The border between Ukraine and Poland, with a length of 220 km in the Volyn region, runs along the midline (fairway) of transboundary river Western Bug. This area is characterized by significant meandering (channel bends), winding, islands, congestion from flooded and fallen trees, unstable banks. As a result of fluvial and riverbed processes the coastal erosion is developing. There is a constant threat of riverbed changes and the subsequent reduction of the lands of both states and actual transfer of land between the countries. As a consequence, change of the state border line occurs.

Water management services are constantly monitoring the status of the border area to identify of potentially dangerous sites of erosion. In 2016 the Western Bug Water Management Department (Ukraine) formed an updated list of such places. There are 33 sites with a length of 23 km and an area of 107 hectares of possible reduction of the territory of Ukraine.

The problems of illegal crossing the state border are annually considered at the meetings of the Ukrainian-Polish Intergovernmental Border Guard and Cross Border Water Commissions. In addition to hydraulic engineering works (clearing the channels, strengthening and fixing of the banks), one of the solutions is the interchange of actually excluded areas. But this method is too complicated without clear action plans and terms of implementation. Since the Independence of Ukraine, the exchange with Poland of the same areas up to 20 hectares took place only once, despite the fact that in course of 26 years such areas were formed to a much larger extent.

The Ukrainian side cleared 18 km of the riverbed from fallen and flooded trees, and also constructed a 1.2 km of concrete-block bank protection in 1999-2011. Due to limited funding, these measures were abandoned starting from 2012.

UA

Кордон України з Польщею протяжністю 220 км в межах Волинської області проходить по середній лінії (фарватеру) транскордонної річки Західний Буг. Дана місцевість характеризується значним меандруванням (вигинами русла), звивистістю, наявністю островів, заторів із затоплених і повалених дерев, малостійкими берегами. Внаслідок руслових процесів та розмиву русла розвивається берегова ерозія, існує постійна загроза змін русла та послідуочого відторгнення

земель обох держав або фактично переходу їх один одному. Як наслідок – зміна лінії державного кордону.

Водогосподарськими службами проводиться постійна робота з моніторингу стану прикордонної ділянки для виявлення потенційно-небезпечних місць розмиву. У 2016 році Західно-Бузьким басейновим управлінням водних ресурсів (Україна) сформовано актуалізований перелік територій – 33 ділянки протяжністю 23 км та площею можливого відторгнення 107 гектарів від території України.

Проблеми проходження державного кордону щорічно розглядаються на засіданнях українсько-польських міжурядових Комісій (Прикордонної та з Питань Прикордонних Вод). Крім гідротехнічних попереджувальних робіт (розчистка русла, кріплення та фіксація берегів), одним з варіантів вирішення є взаємообмін фактично відторгнутими територіями. Але цей спосіб є занадто складним, не має чітких планів заходів, виконавців, термінів реалізації. З часів Незалежності України взаємообмін з Польщею однаковими за площею територіями до 20 га відбувся лише один раз, хоча таких ділянок за 26 років сформувалось значно більше.

Українською стороною в рамках державної програми за 1999-2011 рр. розчищено 18 км русла річки від повалених та затоплених дерев, а також проведено 1,2 км бетонно-блокового берегоукріплення. У зв'язку з обмеженим фінансуванням, з 2012 року такі заходи не проводились.

